

Муниципальное бюджетное общеобразовательное учреждение средняя общеобразовательная школа №1 имени
Героя Советского Союза Г. В. Пасынкова г. Ардона РСО – Алания

РАССМОТРЕНО
Методическим объединением
учителей родного языка и литературы
руководитель МБФ Бигаева М.Б.
Протокол № 1 от «30» 08 2024 г.

СОГЛАСОВАНО
зам.директора по УВР
Тимофеева А.В.
«30» 08 2024г.

УТВЕРЖДАЮ
Директор МБОУ СОШ № 1 г. Ардон
Бацоева Т.М.
пед.совет № 1 от «30» 08 2024г.

Рабочая программа
учебного предмета «Осетинский язык»
«Родной язык и родная литература»
на 2024-2025 учебный год

Ардон 2024

**МАДÆЛОН (ИРОН) ЛИТЕРАТУРÆЙЫ
ПРОГРАММÆ**

5-11 КЪЛÆСТÆН

ÆМБАРЫНГÆНÆН ФЫСТÆГ

Ирон адæмы монон царды кæддæриддæр стыр ахадындынад уыдис фольклор æмæ аивадон литературæйæн. Нывæфтыд дзырды руаджы уыдон æвдыстой се сфæлдисæг адæмы царды ахъазгадæр цаутæ, сæ фæлтæрддынад æмæ сын афтæмæй систы зонды суадон æмæ бæрзонд идеяты гуырæн.

Ныхасы фидауц ахсджиаг уыд алы æхсæнады дæр. Дзырдаивадалы дугты дæр рæзгæ фæлтæрты хъомыл кæны гуманизм æмæ граждайнаг идеалтыл, ахъаз у адæмы монон æмæ культурон традициты рæзтæн. Уымæн у литературæ скъолайы ахуыры предмет, уымæн ын ис иннæ предметты 'хсæн сæрмагонд бынат. Аивадон литературæ дæтты скъоладзаутæн æрмæг адæймаджы миддуне базонынæн. Уацмысы хъайтартæн аргъ кæнгæйæ, уыдонимæ йæхи абарыны руаджы æрыгон чыныгкæсæг базоны аргъ кæнын йæхи æмæ йæ алыварс кæй æмæ цы уыны, уымæн.

Литературæ, куыд ахуыры системæйы хæйттæй иу, ахады скъоладзауты хъуыдыкæнынад æмæ нихасы рæзтыл, ахъаз у удгоймаджы социализацийæн хъæугæ коммуникативон арæхстдынадтæ æвзæрын кæнынæн.

Æхсæнад æмæ паддзахад скъолайы ахуыры системæйы размæ абон æвæрынц ног домæнтæ. Фыццаг фæлтæры стандарттæм гæсгæ ахуыры сæйраг нысан уыд зонындынадтæ ахуыргæнæгæй скъоладзаумæ бæлвырд системæйыл дæттын, алыхуызон арæхстдынадтæ йæм æвзæрын кæнын. Ног ахуыры стандарттæм гæсгæ аивта ахуыры сæйраг нысан. Абон уый домæнтæ, цæмæйскъоладзаутæ зонындынадтæ хибарæй, æнæ искæй æххуысæй исынмæ (агурынмæ) арæхсой æ.а.д.

Ирон литературæйы программæ дæр арæзт у иумæйаг ахуырадон паддзахадон стандартты федералон компоненты домæнты бындурыл. Программæйы нывæсты реализацигонд æрцыд литературæ ахуыр кæныны процессмæ сæйраг бацауæн – **универсалон ахуыры архайд (УАА)**. Программæмæ хаст æрмæджы бындурыл æнтыстджынай æххæст кæнæн ис УАА-ы хуызтæ иууылдæр: скъоладзауты сæхиуыл кусыныл, сæ зонындынадтæ фылдæр кæнынмæ тырныныл, социалон фæлтæрддынад æмæ социалон æмхуызонад (идентичность) райсынмæ разæнгард кæныныл.

Æмткæй, универсалон ахуыры архайд хуызтæй (удгоймагон, ахуырад æмæ зонадон, регулятивон, коммуникативон) раст æмæ æнтыстджынай пайда кæнгæйæ, скъоладзаутæм сæвзæрдзæнис алыхуызон компетенцитæ: хибарæй зонындынадтæ агурынмæ цæттæдынад, нысанбæраггæнæны (ахуыры объекты нысан æмæ хæстæ бæраг кæнын), ахуыры процессмæ цæст дарыны, йæ фæстиуджытæн ын аргъ кæнын фæлтæрддынад æ.а.д.

Программæмæ хаст æрмæг хорз фадат дæтты удгоймагон универсалон ахуыры архайдæн. Уый фæрцы хъомылгæнинагтæ фæцалх вæййынц æхсæнады сæ бынат æмæсæ хæстæ раст сбæрæг кæныныл, сæ алыварс чи ис, уыдонимæ фæзминаг ахастытæ аразыныл. Программæйы амынд уацмысты бындурыл ис алыхуызон методикон фæрæзтæй æмæ куысты хуызтæй пайда кæнæн. Уыдон сты:

– кьордгæйттæй сæххæстгæнинаг проекттæ (сахуыргæнинаг æрмæджы арæнты ахуырдаутæ сæхæдæг æвзарынц проектæн цымыдисаг æмæ актуалон темæ æмæ йыл кусынц, хæстæ сæхимидæг байуаргæйæ);

– портфолио бацæттæ кæнын: боныджы хи æнтыстытæ бæрæг кæнын æмæ хынцын (скъоладзау амоны йе ‘нтыстытæ æмæ, цавæр уавæрты бафтыдысты йæ кьухы, уый). Ахæм æрмæг ахъаз у хи куыстæн, хи æнтыстдзинадтæн раст аргъ кæныны арæхстдзинад райсынæн. Уый руаджы та ахуырдаутæм æвзæры ныфс, сæ хъаруйылæууæнк, зонындзинæдтыл зонындзинæдтæ æфтауынмæ разæнгарддзинад.

Зонындзинæдтæисæн (познавательный) УАА-ы фæрцы скъоладзаутæ цæттæгонд цæуынц:

– профессионалон æмæ удгоймагон химбарынадмæ, æвзæры сæм социалон компетенцитæ алыхуызон сферæты (уыдоны руаджы скъоладзау арæхсы социумы ныхас кæнынмæ, æхсæнады хи нывыл æнкъарынмæ; конфликтон уавæрæй æмбæлгæхуызы рацæуынмæ; фæрстытæ раст æвæрынмæ; хи хъуыдытæ сæххæст æмæ бæлвырдæй дзурынмæ; дискуссийы архайынмæ (коммуникативон УАА);

– ахуыры мидис æмæ нысан бамбарынмæ, сæ бастдзинад сын сбæрæг кæнынмæ (мидисбæрæггæнæнУАА);

– сахуыргæнинаг уацмысы удварнон гæнæнтæн, йæ социалон бæззондзинадæн хи миддунейы уавæрмæ гæсгæ аргъ кæнынмæ (аргъгæнæн УАА);

– ахуыры цыдмæ пайдайаг ивддзинæдтæ бахæссынмæ, иу кьорды кæимæ архайынц, уыдоны хидарыны уагæн раст аргъ кæнынмæ, кæм хъæуа, уым сын феххуыс уæвынмæ (регулятивон æмæ аргъдæттæн УАА) æ.а.д.

Универсалон ахуыры архайды хуызтæ бæлвырддæр æвзæрст æмæ амынд цæуынц ахуыргæнджыты кусæн программæты, тематикон æмæ хицæн урокты пъланты уацмысы алыхуызон гæнæнтæм гæсгæ, уымæ сæ хынцын хъæуы, ахуыргæнæн чингуыты-хрестоматиты аивадон уацмысмæ цы фæрстытæ æмæ бакусинагтæ лæвæрд цæуы, уым дæр.

Программæйы мидис æмæ структура

Ирон литературæйы программæмæ хаст æрцыдысты ирон адамон сфæлдыстад æмæ аив литературæйы хуыздæр уацмыстæ æртæ хайæ: сахуыр кæнынаен, æрныхас кæнынаен æмæ фæсурокты кæсынаен.

Литературæ ахуыр кæнынаен лæвæрд рæстæг зынгæ кæй фæкъаддæрис, уымæ баст у, цалдæр уацмысыл æрдзурынæн иу сахат йеддæмæ лæвæрд кæй нæй, уыцы уавæр. Ам ахуыргæнаеджы хынцын хъæуы федералон ахуырадон стандартты домæнтæ – пайда кæнын урокты алы хуызтæй: урок-семинар, урок-лекци, поэзийы урок, урок-конференци æ.а.д. Уымæ скъоладзауты разæнгард кæнын хъæуы хибарæй кусынмæ.

Программæмæ цы уацмыстæ хаст æрцыд, уыдон, уæлдæр амынд домæнтæ æххæст кæнгæйæ, **ахъаз сты:**

- скъоладзауты литературон зонындзинæдты фылдæр кæнынаен;
- скъоладзауты эстетикон хъомыладæн;
- скъоладзауты граждайнаг позицитæ фидар кæнынаен;
- ныхасы культурæ бæрзонддæр кæнынаен.

Программæмæ цы уацмыстæ хаст æрцыд, уыдоныл, куыд æмбæлы, афтæ кусгæйæ, сæххæст уыдзæнис литературæ ахуыр кæныны **нысан:**

- нывæфтыд ныхасы хъомыс æнкъарыныл ахуыр кæнын;
- литературæ социокультурон феномен кæй у, уый бамбарын кæнын;
- рæзгæ фæлтæры хæрзæгъдау æмæ лæгдзинадыл ахуыр кæнын;
- скъоладзаутæм ахуыр æмæ куыстмæ раст зондахаст æвзæрын кæнын;
- ахуырдауты æрдз æмæ культурон бынтæм хæдзардзин цæстæй кæсыныл ахуыр кæнын;

– аивадон уацмысы руаджы ахуырдауты цардмæ цæттæ кæнын.

Ирон литературæ ахуыр кæныны хæстæ сты:

– скъоладзаути чиныг кæсынмæ сразæнгард кæнын;

– аив касты арæхстдзинадтæ дарддæр рæзын æмæ фидар кæнын;

– ахуырдаути уацмыс анализ кæныныл фæцайдагъ кæнын;

– аивадон уацмысты руаджы скъоладзаути дунембарынад уæрæхдæр кæнын.

Программæйы мидис æмæ структурæйы ивдзинадтæ баст сты иумæйаг ахуырадон падзахадон стандартты федералон компоненты домæнтимæ.

Ирон литературæ ахуыр кæныны процесс дзы арæзт у æртæ къæпхæнæй:

Фыццаг къæпхæн: 5-6 кълæстæ

Дыккаг къæпхæн: 7-8 кълæстæ

Æртыккаг къæпхæн: 9 кълас

Фыццаг дыууæ къæпхæны (5-6 æмæ 7-8 къл.) литературон æрмæг æвзæрст у тематикон-мидхронологион принципмæ гæсгæ. Уыимæ алы къласы дæр ахуырадон процесс рæзы иу темæйы фæлгæты. Афтæ, 5-æм къласы программæйы сæйраг у *аивадон æрхъуыдыйы* æмбарынад (художественная условность), райхæлы иумæйаг темæйы бындурыл – **«Царды æцæгдзинад æмæ æрымысгæ фæзындтæ адæмон дзургæ сфæлдыстад æмæ аивадон литературæйы»**. Химидæг ма ноджыдæр дих кæны 4 тематикон хайыл:

1. Адæмон дзургæ сфæлдыстад
2. Литературон аргæуттæ
3. Æрымысгæ æмæ бæлвырд цауты æхсæн
4. Дунейы фантазион сурæт йæ бирæ хуызты

6-æм къласы иумæйаг темæ у «**Царды нывтæ æмæ сæ равдисыны мадзæлттæ**». Химидæг уый дæр дих кæны 4 тематикон хайыл:

1. Хъайтарон архайд æмæ зонды сгуыхтытæ.
2. Адæймаджы удыхъæд æмæ йæ царды уавæртæ.
3. Адæймаг æмæ æрдз.
4. Уды фарн æмæ царды фидауц.

Кæронбæттæн хай скъоладзауты цæстæнгас здахы, сæ удыхъæды рæзтæн стыр ахъаз чи у, ахæм ахсджиаг æмбарынаedtæм: «*Æгъдау æмæ фæллоу*», «*Райгуырæн къона, мадæлон æвзаг, ахуыры рухс*».

5–6 кълæсты скъоладзаутæ литературон уацмыс кæсынæй рахизынц йæ ахуыр кæнынмæ аивадон æгъдауæй. Цæмæй уыцы куыстыл æнцондæрæй фæцалх уой, уый тыххæй программæмæ хаст цæуы раздæрæй дзæвгар фылдæр аргъæуттæ, таурæгътæ æмæ, аивадон, хъомыладон, стæй ирхæфсæн нысантæ æрдзон хуызы кæм баиу сты, æндæр ахæм фольклорон æрмæг, фантастикон литературæ, сывæллæттæн сæхи æмкар персонажты царды цымыдисаг хабæрттæ, цæрæгойтæ æмæ æрдзы тыххæй æмдзæвгæтæ æмæ прозæйæ фыст уацмыстæ. Программæйы ацы хайы литературон терминтæ æмæ æмбарынаedtæ баст сты аивадон уацмысы скондимæ – æвзаджы нывæфтыд мадзæлттæй сюжет æмæ композицийы онг.

7–8 кълæсты кæсыны культурæ дзæвгар фæбæрзонддæр вæййы, арфдæр æмæ уæрæхдæр у ахуырдауты цард зоныны æмæ аивадон хъуыды фæлгъауыны фæлтæрддинад. Уымæ гæсгæ программæйы сæйраг бынат ахсынц намысон-этикон фарстытæм здæхт уацмыстæ, уыцы кары сывæллæттæн сæ хъуыды æмæ тырнæнтимæ баст чи у, ахæм ахсджиаг проблемæтæ.

7-æм къласы иумæйаг темæ: «**Аивадон фæлгонц**». Скъоладзаутæ ахуыр кæнынц, литературæ социокультурон фæзынд кæй у, адæймаджы царды сæрмагонд бынат кæй ахсы, уый æмбарыныл, аргъ ын кæныныл. Уымæ иугæндзон куыст цæуы ахуырдауты ныхасы культурæ бæрзонддæр кæныныл.

7-æм къласы дæр ис цыппар дæлтемæйы.

1. Адæмон сфæлдыстад – удварны хæзнаты гуырæн.

2. Ивгъуыд царды нывтæ ирон литературæйы.
3. Царды уидæгтæ: Фыдыбæстæ. Æгъдау. Сæрибар.
4. Æрдз æмæ адæймаг.

8-æм къласы иумæйаг темæ у «**Рæстæг æмæ цард**». Сæйраг хъусдард дзы ис, историон дуг, историон цаутæ уацмысты куыд æвдыст цауынц, уымæ. Ам дæр ис цыппар дæлтемæйы.

1. Адæмон сфæлдыстад, йæ бастдзинад аивадон литературæимæ.
2. Фыдæлты къахвæдтæ. Тыхбары дуджы нывтæ.
3. Намысы фæндæгтæ.
4. Райгуыраен æрдз, аивад, мадæлон æвзаг – уæздан æнкъарæнты гуыраен.

Литературон-теоретикон зонындзинæдтæн программæйы ацы хайы æнгом бастдзинад ис литературæйы хуызтæ æмæ жанртимæ.

9 къласы литературон ахуырады процесс у æхсæйнаг цагау литературæйы историон курс фæткæй, системæйы хуызы ахуыр кæнынмæ рахизæны. Æххæст кæны профилон ахуырадмæ бацæттæ кæнын хæстæ.

Ацы программæйы сæрмагонд уаг баст у, поликультурон ахуырады полилингвалон концепцийы фæлгæты чи сæвзæрди, йæ уыцы поликультурон здæхтимæ. Концепци йæ сæйраг хæсыл нымайы ахуырдауты алывæрсыг, гармонийон рæзтыл кусын, цæмæй дарддæр сæ бон уа хи сфæлдыстадон гæнæнтæ уæрæхдæр кæнын, сæ этнокультурон æмæ æмбæстагон химбарынад национ традицитæ æмæ æппæтуæрæсейаг æмæ æппæтдунеон культурæйы бындурыл сбæрæг кæнын.

Амынд модельмæ гæсгæ, национ культурæимæ скъоладзауты зонгæ кæнын хъæуы æппæтуæрæсейон æмæ æппæтдунеон культурæйы уæрæх контексты, иумæйаг интегративон формулæйы хаххыл: «**регион – Уæрæсе – дуне**». Уый къухы бафтдзæни, культурæты диалогы бындурыл чи сырæзти, *æппæтадæмон* æмæ *национ* æмбастæй кæм æвдыстæуы, ахæм сæрмагонд дидактикон системæйы руаджы. Уымæ гæсгæ ирон литературæ ахуыр кæнынны фарст программæйы, уавæртæ куыд амонинц, уый арæнты æмиу у регионалон культурæйы хихуызонады бæрджытæ æмæ æппæтуæрæсейон æмæ æппæтадæймагон литературон идеалтимæ.

Хицæн литературон культурæтимæ скъоладзауты диалогы хуызы зонгæ кæнын хъæуы, цæмæй сын банкъарой сæ æнгомдзинад, рæза сæм иумæйаг планетарон зондахаст, уый та сын йæ рады ахъаз уыздæни дунеон культурон-ахуырадон тыгъдадмæ интеграцийæн.

Ирон литературæйы курсы поликультурон здæхт пайда у хъомыладон гæнæнтæ цырен кæнынаен, йе ‘ххуысы хай хъомысджынæй хæссы скъоладзауты этнокультурон æмæ æмбæстагон химбарынады процессмæ, æппæтуæрæсейаг æмбæстагон идентификацимæ йын фидар кæны йæ æмиудзинад.

Афтæмæй ирон литературæ ахуыр кæныны процесс райсы информацион-архайдон, аразыны æмæ рæзын кæныны уаг.

Уырыссаг æмæ фæсарæйнаг авторты уацмыстæ хаст сты программæйы алы хæйттæм æмæ сæ пайдагонд цæуы алыхуызон куысты хуызты: ахуыр кæныны, æрныхас кæныны, фæсурокты æмæ хибарæй кæсыны, предметты æхсæн бастдзинадты, ныхасы рæзтыл куысты.

Программæйы ис коммуникацийы хъæугæ акттæ, уыдон бар дæттынц культурæты диалогы фæтк хъахъхъæнынаен æмæ ахъаз сты, цæмæй ахуыргæнинаг зонындзинадтæ цæттæйæ ма иса, фæлæ æдхъуыдыйæ, ахуырты проблемон-сфæлдыстадон уаг æмæ сконды фæрцы.

Ирон дзырдаивады бастдзинад аивадон литературæйы иумæйаг ныв-дунеимæ актуализацигонд цæуы, сколадзаутæм цы компетенцитæ, зонындзинадтæ, арахстдзинадтæ æмæ фæцайдагътæ сæвзарын æмæ ныффидар кæнын хъæуы, уыдоны кълæстæм гæсгæ бæраггондæй.

Программæйы амынд сты **скъоладзауты зонындзинадтæм иумæйаг домæнтæ дæр.**

Скъоладзауты ирон литературæйы урокты **базонын хъæуы:**

- уацмысты мидис, сюжет, композици(зонындзинадтæисæн УАА);
- цы уацмыс ахуыр кæнынц, уый литературон анализы принциптæм гæсгæ æвзарын (зонындзинадтæисæн УАА);
- уацмысы сæйраг цаутæ рахицæн кæнын (мидисбæраггæнаен УАА);
- эпизоды сæйраг хъуыды сбæраг кæнын (аргъдæттæн УАА);

- уацмыс хицæн эпизодтыл дих кæнын (мидисбæрæггæнæн УАА);
- æвзæрст бынæттæм раст фæрстытæ æвæрын (коммуникативон УАА);
- персонажтæн характеристикæ дæттын (коммуникативон УАА);
- скъоладзауты карма, сæ авналæнтæм гæсгæ авторы ахаст йæ хъайтармæ бæрæг кæнын (аргъдæттæн æмæ коммуникативон УАА);
- литературæйы теорийæ бæрæггонд æмбарындтæ (миф, кадæг, таурæгъ, аргъау, зарæг, радзырд, уацау, роман, поэмæ, æмдзæвгæ, юмор, сатирæ, сурæт æмæ фæлгонц, строфа æмæ рифмæ, эпитет, метафорæ, абарст, фæсномыг ныхас (аллегорич), символ æ. æнд.) зонын (зонындзинæдтæисæн УАА).

Скъоладзауты **арæхстдзинæдтæм домæнтæ:**

- литературæйы ахадындынад адæймаджы царды иртасын (аргъдæттæн æмæ мидисбæрæггæнæн УАА);
- уацмысы текст цыбыртæй кæнæ биноныг, текстмæ хæстæг, хи ныхæстæй дзурын (регулятивон, коммуникативон, зонындзинæдтæисæн УАА);
- текстæй ист скъуыддзæгтæм гæсгæ алыхуызон сфæлдыстадон хæстæ æххæст кæнын (коммуникативон, мидисбæрæггæнæн, зонындзинæдтæисæн УАА);
- дзургæ æмæ фысгæ куыстытæ æххæст кæнын (коммуникативон, мидисбæрæггæнæн, зонындзинæдтæисæн УАА);
- хъайтарты æууæлтæ æмæ æмахастытæ иртасын (аргъдæттæн УАА, коммуникативон УАА, мидисбæрæггæнæн УАА);
- лæвæрд темæмæ гæсгæ хи хъуыдытæ зæгъын (коммуникативон УАА, зонындзинæдтæрайсæн УАА).

Календарон-тематикон пълан ирон (мадæлон) литературæйæ 5 къласæн

Æдæппæт 51 сах.

№	Сах.	нымæц	Урочы темæ	Урочы хуыз, тип	Универсалон ахуырадон архæйдтытæ (УАА)				Ахуыры фæстиуджытæ
					регулятивон УАА	базонæн УАА	коммуникативон УАА	удгоймагон УАА	
1	1		Разныхас Чиныг адæймаджы царды. Аив литература куыд	Урок-беседа	ахуырадон нысан æвæрын, ахуырадон архæйдтытæ	хи ныхас раст рацаразын зонын, проблема раст	фæрстытæ æвæрын, хи хъуыдытæ	æнкъарын ирон æвзаджы ахадындынад нæ адæмы царды,	Зонын: аивадон æмæ ахуыргæнæн чингуыты хицæндзинæдтæ. Арæхсын: чиныджы

			ахуыры предмет		сбæрæг кæнын, ахуыры фæстиуджытæ рагацау сбæрæг кæнын зонын	сбæрæг кæнын хъæугæ информаци ссарын зонын æмбаргæ куыст	æргом кæнын, ахуырты æмгуыстады пълан аразын	мадæлон æвзаджы аивдзинад , Фыдыбæстæ æмæ мадæлон æвзагмæ уарзондзинад гурын кæнын.	ахадындзинадæн аргъ кæнын
2,3	2		Ирон адæмон дзургæ сфæлдыстад Аргъау «Фаззæттæ»	Кæсыны урок. Беседæ	ахуырадон нысан æвæрын, ахуырадон архæйдтытæ сбæрæг кæнын, ахуыры фæстиуджытæ рагацау сбæрæг кæнын,	хи ныхас раст рацаразын зонын, проблемæ раст сбæрæг кæнын, УАА хи архæйдтыты рефлeksi, хи хъуыдытæ (зонындзинадтæ) логикон æгъдауæй равæрын, хъæугæ информаци ссарын зонын	фæрстытæ æвæрын зонын, хи хъуыдытæ æргом кæнын зонын, ахуырты æмгуыстады пълан аразын	Фыдыбæстæ æмæ мадæлон æвзагмæ уарзондзинад гурын кæнын,	Зонын: ирон адæмон кадæггæнджыты нæмттæ; аргъæутты хуызтæ, сæ хицæндзинадтæ. аргъауы текст, адæймаджы хуыздæр миниуджытæ: лæгдзинад, хæлардзинад, цæрагойтыл аудын, адæмæн хорздзинад кæнын; текст хи ныхæстæй дзурын Æмбарын: «Царды фæндаг ссарын зын у, сæфты фæндаг ссарын æнцон у» (аргъаумæ гæсгæ) Арæхсын аргъауы фæлгонцтæн характеристикаæ дæттын, аргъаумæ нывтæкæнын.
4	1		«Раст лæг æмæ зылын лæг»	Кæсыны урок. Беседæ	ахуырадон нысан æвæрын, ахуырадон архæйдтытæ сбæрæг кæнын, ахуыры фæстиуджытæ рагацау сбæрæг кæнын	хи ныхас раст рацаразын зонын, проблемæ раст сбæрæг кæнын,	фæрстытæ æвæрын зонын, быцæ у кæнын зонын, хи хъуыдытæ æргом кæнын зонын	Раст æмæ зылын иртасын, аргъ сын кæнын	Зонын аргъауы текст, адæймаджы æвæрццæг æмæ æппæрццæг миниуджытæ; æвæрццæг миниуджытæ фæзмын Арæхсын аргъауы фæлгонцтæн характеристикаæ дæттын,

									аргъаумæ нывтæ кæнын
5	1		(афæлгæст). Нарты кадджыты равзæрд, сæ иртасджытæ, сæйраг геройтæ æмæ циклтæ	Урок-балц ивгъуыд ма	ахуырадон нысан æвæрын, ахуырадон архæйдтытæ сбæрæг кæнын, ахуыры фæстиуджытæ рагацау сбæрæг кæнын, хи архæйдтытæм хъус дарын, хи рæдыдтытæ раст кæнын, хи архæйдтытæн аргъ кæнын	хи ныхас раст рацаразын зонын, проблемæ раст сбæрæг кæнын, УАА хи архæйдтыты рефлeksi, хи хъуыдытæ (зонындинаедтæ) логикон æгъдауæй равæрын, хъæугæ информаци ссарын зонын, æмбаргæ куыст	фæрстытæ æвæрын зонын, быцæ у кæнын зонын, хи хъуыдытæ æргом кæнын зонын, ахуырты æмгуыстад ы пълан аразын	Нарты кадджытæм æмæ мадæлон æвзагмæ уарзондзинад гурын кæнын, Нарты кадджытæ ахуыр кæнынмæ разæнгарддзинад хъомыл кæнын	Зонын: Нарты кадджытæ-ирон адæмы стыр дæр хæзна кæй сты, уый, дзырд «нарт»-ы этимологи, кадджыты иртасджыты Арæхсын кадджыты сюжеттæм нывтæ кæнын
6	1		«Батрадз æмæ Хъулонзачъæ уæйыг»	Кæсыны урок. Беседа	ахуырадон нысан æвæрын, ахуырадон архæйдтытæ сбæрæг кæнын, ахуыры фæстиуджытæ рагацау сбæрæг кæнын	хи ныхас раст рацаразын зонын, проблемæ раст сбæрæг кæнын, УАА хи архæйдтыты рефлeksi, хи хъуыдытæ (зонындинаедтæ) логикон æгъдауæй равæрын	фæрстытæ æвæрын зонын, быцæ у кæнын зонын, хи хъуыдытæ æргом кæнын зонын, ахуырты æмгуыстад ы пълан аразын	Нарты кадджытæм æмæ мадæлон æвзагмæ уарзондзинад гурын кæнын, Нарты кадджытæ ахуыр кæнынмæ разæнгарддзинад хъомыл кæнын	Дзырдуатон куыст. Аив каст Кадæгмæ аудио фыстæй байхъусын, кадæджы мидисыл æрнихас кæнын, Тугъанты М. ныв равзарын Зонын: таурагъы текст аив кæсын, Арæхсын: мидис текстмæ хæстæг хи ныхæстæй дзурын, кадæджы сюжетмæ нывтæ кæнын, фæлгонцтæн характеристика дæттын
7,8	2		«Батрадз æмæ Тыхы фырт Мукара»	Кæсыны урок. Беседа	ахуырадон нысан æвæрын, ахуырадон архæйдтытæ сбæрæг кæнын,	хи архæйдтыты рефлeksi, хи хъуыдытæ (зонындинаедтæ) логикон æгъдауæй	фæрстытæ æвæрын зонын, быцæ у кæнын зонын, хи хъуыдытæ	Нарты кадджытæм æмæ мадæлон æвзагмæ уарзондзинад гурын кæнын,	Дзырдуатон куыст. Аив каст. Кадæгмæ аудио фыстæй байхъусын, кадæджы мидисыл æрнихас кæнын, Тугъанты М. ныв равзарын Зонын:

					<p>ахуыры фæстиуджытæ рагацау сбæрæг кæнын, хи архæйдтытæм хъус дарын, хи рæдыдтытæ раст кæнын, хи архæйдтытæн аргъ кæнын</p>	<p>равæрын, хъæугæ информаци ссарын зонын</p>	<p>æргом кæнын зонын, ахуырты æмгуыстад ы пълан аразын</p>	<p>Нарты кадджытæ ахуыр кæнынмæ разæнгарддзинад хъомыл кæнын</p>	<p>таурæггы текст аив кæсын, Арæхсын: мидис текстмæ хæстæг хи ныхæстæй дзурын,кадæджы сюжетмæ нывтæ кæнын, фæлгонцтæн характеристикæ дæттын</p>
9	1		Таурæггтæ. Чермены таурæггтæ	<p>балц ивгъуыд мæ</p>	<p>ахуырадон нысан æвæрын, ахуырадон архæйдтытæ сбæрæг кæнын, ахуыры фæстиуджытæ рагацау сбæрæг кæнын, архæйдтытæн аргъ кæнын</p>	<p>хи ныхас раст рацаразын зонын,проблемæ раст сбæрæг кæнын, УАА</p> <p>хи архæйдтыты рефлекси,хи хъуыдытæ (зонындзинаедтæ) логикон æгъдауæй равæрын, хъæугæ информаци ссарын зонын, æмбаргæ куыст</p>	<p>фæрстытæ æвæрын зонын,быцæ у кæнын зонын, хи хъуыдытæ æргом кæнын зонын, ахуырты æмгуыстад ы пълан аразын</p>	<p>æнкъарын ирон таурæггы ахадындзинад нæ адæмы царды, Фыдыбæстæмæ уарзондзинад гурын кæнын, патриотизм хъомыл кæнын</p>	<p>Таурæггы аив каст, дзырдуютон-фразеологион куыст, Ирыстоны XVIII æнусы мыггагон кæмттæ, Санаты Уарийы чиныг «Чермен», кинонывæй скъуыддзаг,</p> <p>Тугъанты Махарбеджы иллюстрацитæ Зонын: цы у таурæгг, сæ хуызтæ(мифон, дзуæрттæ æмæ кувæндæтты, историон æмæ æнд.); мидис текстмæ хæстæг хи ныхæстæй дзурын, Тлаттаты Чермен-рæстдзинад æмæ сæрибарыл тохгæнаг, Черменæн характеристикæ дæттын. кадæджы сюжетмæ нывтæ кæнын</p>

10	1		Æмбисæндтæ æмæ уыци-уыциты нысаниуæг царды, сæ ахадындынад. Иудзинадтæ ирон æмæ уырыссаг æмбисæндты æхсæн.	Урок-лæвар Семæй	ахуырадон нысан æвæрын, ахуырадон архæйдтытæ сбæрæг кæнын	хи архæйдтыты рефлeкси,хи хъуыдытæ (зонындынадтæ) логикон æгъдауæй равæрын, хъæугæ информаци ссарын зонын,	ахуырты æмгуыстады пылан аразын	мадæлон æвзаджы аивдзинад æнкъарын	Зонын æмбисонд æмæ уыци-уыциты æмбарынад, сæ мидис, сæ ахадындынад Æмбарын æмбисæндтæ æмæ уыци-уыциты æвзаг Арæхсын сæ царды пайда кæнын
11	1		Фысгæ ныхасы рæзт Фысгæ сочинени æмбисондмæ гæсгæ	Фысгæ ныхасы рæзтыл кусыны урок					
12,13	2		Литературон аргъау. Хетæгкаты Къоста. Адæймаджы зонд æмæ дзырдарæхст аргъау «Лæскъдзæрæн»-ы	Ног зонындынадтæ райсыны урок	ахуырадон нысан æвæрын, ахуырадон архæйдтытæ сбæрæг кæнын, ахуыры фæстиуджытæ рагацау сбæрæг кæнын	хи ныхас раст рацаразын зонын,проблема раст сбæрæг кæнын, УАА хи архæйдтыты рефлeкси,хи хъуыдытæ (зонындынадтæ) логикон æгъдауæй равæрын, хъæугæ информаци ссарын зонын, æмбаргæ куыст	фæрстытæ æвæрын зонын,быцæ у кæнын зонын, хи хъуыдытæ æргом кæнын зонын, ахуырты æмгуыстады пылан аразын	Адæймаджы зонд æмæ дзырдарæхст, йæ уæлахиз.	Уырыссаг æмæ фæсарæйнаг фысджыты аргъæуттæ. Дзырдутон-фразеологион куыст, рольтæм гæсгæ каст,фыййауы фæлгонц, аргъауы арæзт æмæ йæ хицæндынадтæ.Зонын: Аргъауы мидис. Лæскъдзæрæджы удхайраг цард. Фыдзæрдæ уæйыджы æууæлтæ. Лæг æмæ уæйыджы быцæу. Сурæт æмæ удыхæды хæстæгдынад Литературон аргъау.
14,15	2		Хæрзгæнаг хорз ары, æвзæргæнаг æфхæрд æййафы Нигеры «Дыууæ зæрватыччы æмæ дыууæ сыхаджы аргъау»-мæ гæсгæ	Урок беседа	ахуырадон нысан æвæрын, ахуырадон архæйдтытæ сбæрæг	хи ныхас раст рацаразын зонын,проблема раст сбæрæг кæнын, УАА хи архæйдтыты рефлeкси,хи	фæрстытæ æвæрын зонын,быцæ у кæнын зонын, хи хъуыдытæ æргом	Æвзæрдзинад никамæн тайы Уацмысы сæйраг хъуыды: хæрзгæнаг хорз ары, æвзæргæнаг	Беседа «Куыд æххуыс кæнæм мæргътæн». Зæрватыкк ирон мифологийы. Дзырдутон-фразеологион куыст. Аръауы аив каст.Дыууæ сыхаджы æмæ дыууæ

					кæнын, ахуыры фæстиуджытæ рагацау сбæрæг кæны	хъуыдытæ (зонындзинæдтæ) логикон æгъдауæй равæрын, хъæугæ информаци ссарын зонин	кæнын зонин, ахуырты æмгуыстады пълан аразын	æфхæрд æййафы..	зæрватыччы фæлгонцтæ ПейзажАргъауы мидис. Дыууæ адæймаджы хицæн ахаст цæрагойтæм æмæ цардмæ. аргъауы сюжетмæ нывтæ
16-19	2		Хетæгкаты Къоста. Æмдзæвгæ «А-лол- лай»Къостайы цард æмæ сфæлдыстад, йæ сабибонтæ, ахуыры азтæ. Къоста- адæмы уарзон хъæбул. Авдæны зарджыты нысаниуæг. Дзырдугтон- фразеологион куыст, аив каст.	Урок- балц ивгъуыд мæ	ахуырадон архæйдтытæ сбæрæг кæнын, ахуыры фæстиуджытæ рагацау сбæрæг кæнын, хи архæйдтытæм хъус дарын, хи рæдыдтытæ раст кæнын, хи архæйдтытæн аргъ кæнын	хи ныхас раст рацаразын зонин,проблемаæ раст сбæрæг кæнын, УАА хи архæйдтыты рефлекси,хи хъуыдытæ (зонындзинæдтæ) логикон æгъдауæй равæрын, хъæугæ информаци ссарын зонин	фæрстытæ æвæрын зонин,быцаæ у кæнын зонин, хи хъуыдытæ æргом кæнын зонин, ахуырты æмгуыстад ы пълан аразын	Мадмæ уарзондзинад гуырын кæнын	Æмбарын: Мады фæндиæгтæ æмæ фæдзæхстытæ. Райгуырæн бæстæ уарзын — æмдзæвгæты сæйраг хъуыды. Арæхсын авдæны зарджытæ кæнын

	1		«Мæгуыры зарæг».	Кæсыны урок. Беседæ	ахуырадон нысан æвæрын, ахуырадон архæйдтытæ сбæрæг кæнын, ахуыры фæстиуджытæ рагацау сбæрæг кæнын, хи архæйдтытæм хъус дарын, хи рæдыдтытæ раст кæнын, хи архæйдтытæн аргъ кæнын	хи ныхас раст рацаразын зонын, проблемæ раст сбæрæг кæнын, УАА хи архæйдтыты рефлекси, хи хъуыдытæ (зонындзинаedtæ) логикон æгъдауæй равæрын, хъæугæ информаци ссарын зоннын, æмбаргæ куыст	фæрстытæ æвæрын зоннын, быцæ у кæнын зоннын, хи хъуыдытæ æргом кæнын зоннын, ахуырты æмгуыстады пълан аразын	хибарæй архайын, архæйдтытæ сбæрæг кæнын, цардæн аргъ кæнын	Дзырдутон-фразеологион куыст, æмдзæвгæйы аив каст æмæ мидис æвзарын. Предметты 'хсæн бастдзинад
--	---	--	------------------	-------------------------------	---	---	--	--	---

1			«Бирæгъ æмæ хърихъупп».	Урок беседа	ахуырадон нысан æвæрын, ахуырадон архæйдтытæ сбæрæг кæнын, ахуыры фæстиуджытæ рагацау сбæрæг кæнын, хи архæйдтытæм хъус дарын, хи рæдыдтытæ раст кæнын, хи архæйдтытæн аргъ кæнын	хи ныхас раст рацаразын зонын, проблемаæ раст сбæрæг кæнын, УАА хи архæйдтыты рефлеси, хи хъуыдытæ (зониндзинаедтæ) логикон æгъдауæй равæрын, хъæугæ информаци ссарын зонын, æмбаргæ куыст	фæрстытæ æвæрын зонын, быцау кæнын зонын, хи хъуыдытæ æргом кæнын зонын, ахуырты æмгуыстады пълан аразын	фыдзæрдæ хорзæн аргъ кæнын нæ зоны.	Басняйы æмбарынад. Дзырдутон-фразеологион куыст, æмдзæвгæйы аив каст, мидис æвзарын фæрстыты руаджы. Басня. Диалог Рольæм гæсгæ кæсын.
---	--	--	-------------------------	-------------	---	--	--	-------------------------------------	--

20	1		Гæдиаты Секъа «Мæ бæлас»	Кæсыны урок. Беседæ	ахуырадон нысан æвæрын, ахуырадон архæйдтытæ сбæрæг кæнын, ахуыры фæстиуджытæ рагацау сбæрæг кæнын, хи архæйдтытæм хъус дарын, хи рæдыдтытæ раст кæнын, хи архæйдтытæн аргъ кæнын	хи ныхас раст рацаразын зонын,проблемаæ раст сбæрæг кæнын, УАА хи архæйдтыты рефлeksi,хи хъуыдытæ (зонындзинаедтæ) логикон æгъдауæй равæрын, хъæугæ информаци ссарын зонын, æмбаргæ куыст	фæрстытæ æвæрын зонын,быцау кæнын зонын, хи хъуыдытæ æргом кæнын зонын, ахуырты æмгуыстады пълан аразын	хибарæй архайын, архæйдтытæ сбæрæг кæнын, монон-эстетикон æгъдауæй аргъ кæнын поэт-патриоты сагъæс йæ адæм æмæ йæ бæстæйыл..	Секъайы цард æмæ сфæлдыстад цыбырæй. Дзырдугтон-фразеологион куыст, æмдзæвгæйы аив каст, мидис æвзарын фæрстыты руаджы Аив кæсын æмдз. Æмдзæвгæйы æвзаг.
			Æмдзæвгæ«Къоста»	Кæсыны урок. Беседæ	ахуырадон нысан æвæрын, ахуырадон архæйдтытæ сбæрæг кæнын, ахуыры фæстиуджытæ рагацау сбæрæг кæнын, хи архæйдтытæм хъус дарын, хи рæдыдтытæ раст кæнын, хи архæйдтытæн аргъ кæнын	хи ныхас раст рацаразын зонын,проблемаæ раст сбæрæг кæнын, УАА хи архæйдтыты рефлeksi,хи хъуыдытæ (зонындзинаедтæ) логикон æгъдауæй равæрын, хъæугæ информаци ссарын зонын,	фæрстытæ æвæрын зонын,быцау кæнын зонын, хи хъуыдытæ æргом кæнын зонын, ахуырты æмгуыстады пълан аразын	Къостайы сфæлдыстадон æмæ æхсæнадон сгуыхтæн аргъ кæнын зонын	Зонын: Аив кæсын æмдз, Къостайы сфæлдыстадон æмæ æхсæнадон сгуыхт; аргъ ын кæнын аив каст, мидис æвзарын фæрстыты руаджы

21,22	2		Тугъанты Батырбег «Фыййау Баде»	Кæсыны урок. Беседа	ахуырадон нысан æвæрын, ахуырадон архæйдтытæ сбæраг кæнын	хи ныхас раст рацаразын зонын, пробле мæ раст сбæраг кæнын, УАА хи	фæрстытæ æвæрын зонын, быцæу кæнын зонын, хи хъуыдытæ æргом кæнын зонын, ахуырты æмгуыстады пълан аразын	Ахуыр кæнынмæ тырнындзина д гуырын кæнын	Цыбыр беседа. Дзырдуатон-фразеологион куыст. Радзырды сæйраг архайæгимæ зонгæ кæнын. Радзырд аив кæсын æмæ йын йæ мидис æвзарын. Хи ныхæстæй дзурын Пейзаж. Зонын: Уацмысы мидис æвзарын, фæрстытæн дзуап дæттын, хи ныхæстæй дзурын; Æмбарын: Сывæллоны тырнындзинад ахуырма, рæсугъд æмæ рухс цардмæ.
23	1		Коцойты Арсен. «Гигойы куадзæн»	Урок- балц ивгъуыд мæ	ахуырадон нысан æвæрын, ахуырадон архæйдтытæ сбæраг кæнын, ахуыры фæстиуджытæ рагацау сбæраг кæнын, хи архæйдтытæм хъус дарын, хи рæдыдтытæ раст кæнын, хи архæйдтытæн аргъ кæны	хи ныхас раст рацаразын зонын, пробле мæ раст сбæраг кæнын, УАА хи архæйдтыты рефлекси, хи хъуыдытæ (зонындзинæд тæ) логикон æгъдауæй равæрын, хъæугæ информаци ссарын зонын	фæрстытæ æвæрын зонын, быцæу кæнын зонын, хи хъуыдытæ æргом кæнын зонын, ахуырты æмгуыстады пълан аразын	Æппæрццаг миниуджытæ м æнæуынондзи над гуырын кæнын	Цыбыр беседа. Дзырдуатон-фразеологион куыст; сатирæ æмæ юмор, радзырды аивадон мадзæлттæ. Сауджынаен хар-кæ дæттын Радзырды сæйраг архайджытимæ зонгæ кæнын. Радзырд аив кæсын æмæ йын йæ мидис æвзарын. Цæсгæмттæм гæсгæ кæсын зонын

24	1		Илас Ёрнигон. «Гъæйтт, цы фестут!»	Кæсыны урок. Беседæ	ахуырадон нысан æвæрын, ахуырадон архæйдтытæ сбæрæг кæнын, ахуыры фæстиуджытæ рагацау сбæрæг кæнын, хи архæйдтытæм	хи ныхас раст рацаразын зонын, пробле мæ раст сбæрæг кæнын, УАА хи архæйдтыты рефлекси, хи хъуыдытæ (зонындзинæд тæ) логикон æгъдауæй равæрын	фæрстытæ æвæрын зонын, быцау кæнын зонын, хи хъуыдытæ æргом кæнын зонын, ахуырты æмгуыстады пълан аразын	Арæхсын Райгуырæн бæстæ уарзын, йæ ном ын кадджынаей дарын. Æнгом адæмыл кæй ничи уæлахиз кæны, уый бамбарын	Илас Ёрнигоны цард æмæ сфæлдыстад цыбырæй. Дзырдугон-фразеологион куыст, æмдзæвгæйы аив каст, мидис æвзарын фæрстыты руаджы.Æмдз- гæ аив кæсын Ёрнигон «Арфæ». Зонин: Аив кæсын æмдз. Æмдзæвгæйы æвзаг. Поэт- патриоты сагъæс йæ адæм æмæ йæ бæстæйыл.
----	---	--	---------------------------------------	-------------------------------	---	--	--	--	---

25,26	2		<p>Барахъты Гино. «Зæлимхан»</p>	<p>Кæсыны урок. Беседæ</p>	<p>ахуырадон нысан æвæрын, ахуырадон архæйдтытæ сбæрæг кæнын, ахуыры фæстиуджытæ рагацау сбæрæг кæнын, хи архæйдтытæм хъус дарын, хи рæдыдтытæ раст кæнын, хи архæйдтытæн аргъ кæнын</p>	<p>хи ныхас раст рацаразын зонын, пробле мæ раст сбæрæг кæнын, УАА</p>	<p>фæрстытæ æвæрын зонын, быцау кæнын зонын, хи хъуыдытæ æргом кæнын зонын, ахуырты æмгуыстады пълан аразын</p>	<p>Æрдзыл аудын</p>	<p>. Цыбыр беседæ. Дзырдугон-фразеологион куыст. Радзырды сæйраг архайджитимæ зонгæ кæнын. Радзырд аив кæсын æмæ йын йæ мидис æвзарын.</p> <p>Мидис дзурын. Зонин: Уацмыс аив кæсын, фæрстытæн дзуап дæттын, хи ныхæстæй дзурын; «Æппæлын - фыдбылызы хос».</p> <p>Цæрагойты тыххæй æмбисæндтæ зонин. Æмбарын темæ, идейæ; радзырды хъуыды - фосыл ауæрдын</p>
-------	---	--	--------------------------------------	---	--	--	---	---------------------	--

27	1		«Мæгуыртæ»	Кæсыны урок. Беседæ	ахуырадон нысан æвæрын, ахуырадон архæйдтытæ сбæрæг кæнын, ахуыры фæстиуджытæ рагацау сбæрæг кæнын, хи архæйдтытæм хъус дарын, хи рæдыдтытæ раст кæнын, хи архæйдтытæн аргъ кæнын	проблемæ раст сбæрæг кæнын, УАА хи архæйдтыты рефлекси, хи хъуыдытæ (зоньндзин æдтæ) логикон æгъдауæй равæрын	фæрстытæ æвæрын зоньн, быцæу кæнын зоньн, хи хъуыдытæ æргом кæнын зоньн, ахуырты æмгуыстады пълан аразын	хибарæй архайын, архæйдтытæ сбæрæг кæнын, монон-эстетикон æгъдауæй аргъ кæнын, æнкъарын ирон æвзаджы ахадындзинад нæ адæмы царды, мадæлон æвзаджы аивдзинад	Цыбыр беседа. Дзырдуатон-фразеологион куыст. Радзырды сæйраг архайджитимæ зонгæ кæнын. Радзырд аив кæсын æмæ йын йæ мидис æвзарын. Пълан аразын.
28	1		Фысгæ ныхасы рæзт	Фысгæ ныхасы рæзтыл кусыны урок					Барахъты Гиноы радзырд «Зæлимхан» - мæ пълан аразын, фæрстытæн дзуапп раттын. Пълан аразын.
29,30	2		Дзесты Куыдзæг Хохаг лæппуйы тырнындынад ахуырмæ «Æрдхæрæны лавар»-ы	Кæсыны урок. Беседæ	ахуырадон нысан æвæрын, ахуырадон архæйдтытæ сбæрæг кæнын, ахуыры фæстиуджытæ рагацау сбæрæг кæнын, хи архæйдтытæм	хи ныхас раст рацаразын зоньн, проблемæ раст сбæрæг кæнын, УАА хи архæйдтыты	фæрстытæ æвæрын зоньн, быцæу кæнын зоньн, хи хъуыдытæ æргом кæнын зоньн, ахуырты æмгуыстады пълан аразын	Гæбилы удыхъæд, йæ фæзминаг миниуджытæ	Цыбыр беседа Дзесты Куыдзæджы цард æмæ сфæлдыстадай. Дзырдуатон-фразеологион куыст. Радзырды сæйраг архайджитимæ зонгæ кæнын. Радзырд аив кæсын æмæ йын йæ мидис æвзарын. Гæбилы сурæт. Радзырды аивадон мадзæлттæ.

					хъус дарын, хи рæдыдтытæ раст кæнын, хи архæйдтытæн аргъ кæнын	рефлекси			Пълан аразын. Уацмысы æвзаг.
31,32	2		Мамсы раты Дæбе «Хъæндил»	Кæсыны урок. Беседаæ	ахуырадон нысан æвæрын, ахуырадон архæйдтытæ сбæрæг кæнын, ахуыры фæстиуджытæ рагацау сбæрæг кæнын, хи архæйдтытæм хъус дарын, хи рæдыдтытæ раст кæнын, хи архæйдтытæн аргъ кæнын	хи ныхас раст рацаразын зонын, пробл емæ раст сбæрæг кæнын, УАА хи архæйдтыты рефлекси	фæрстытæ æвæрын зонын, быцæу кæнын зонын, хи хъуыдытæ æргом кæнын зонын, ахуырты æмгуыстады пълан аразын	Буцхаст магуса сæфтдзаг куыд кæны, уый бамбарын	Цыбыр беседаæ Дæбейы цард æмæ сфæлдыстадаæй. Дзырдуатон-фразеологион куыст. Радзырды сæйраг архайæгимæ зонгæ кæнын. Радзырд аив кæсын æмæ йын йæ мидис æвзарын. Хъæндилы сурæт. Радзырды аивадон мадзæлттæ. Радзырды анализ Хъæндилы хар-кæ Пълан аразын. Эпитет Литер-он хъайтар æмæ сюжет.
33,34	2		Бесаты Тазæ. «Гетæ»	Кæсыны урок. Беседаæ	ахуырадон нысан æвæрын, ахуырадон архæйдтытæ сбæрæг кæнын, ахуыры фæстиуджытæ рагацау сбæрæг кæнын, хи архæйдтытæм хъус дарын, хи рæдыдтытæ раст кæнын, хи архæйдтытæн аргъ	хи ныхас раст рацаразын зонын, проб лемæ раст сбæрæг кæнын, УАА хи архæйдтыты рефлекси	фæрстытæ æвæрын зонын, быцæу кæнын зонын, хи хъуыдытæ æргом кæнын зонын, ахуырты æмгуыстады пълан аразын	хибарæй архайын, архæйдтытæ сбæрæг кæнын, Фыдыбæстæм уарзондзинад гурын кæнын,	Беседаæ радзырды æвдыст историон цаутыл. Дзырдуатон-фразеологион куыст. Радзырды аив каст. Радзырды архайджыты характеристикаæ. Радзырды аивадон мадзæлттæ. Радзырды анализ Диалог, монолог. Нывмæ гæсгæ радзырд.

					кæнын				
35	1		Кочысаты Мухарбег «Фыдыбæстæ»	Ног зонындз инадтæ раттыны урок	ахуырадон нысан æвæрын, ахуырадон архæйдтытæ сбæрæг кæнын, ахуыры фæстиуджытæ рагацау сбæрæг кæнын, хи архæйдтытæм хъус дарын, хи рæдыдтытæ раст кæнын, хи архæйдтытæн аргъ кæнын	проблемæ раст сбæрæг кæнын, УАА хи архæйдтыты рефлекси, хи хъуыдытæ (зонындзин æдтæ) логикон æгъдауæй равæрын, хъæугæ информаци ссарын зонын,	фæрстытæ æвæрын зонын, быцау кæнын зонын, хи хъуыдытæ æргом кæнын зонын, ахуырты æмгуыстады пълан аразын	Фыдыбæстæ - æппæтæй зынаргъдæр. Фыдыбæстæ хъахъхъæнын	Беседа «Фыдыбæстæйы хæст æмæ йæ фæстиуджытæ». Хъодзаты Æхсары арæст чиныг «Хорзæй баззай, Ир»-ыл афæлгæст. Кочысаты М. цард æмæ сфæлдыстад цыбырæй. Дзырдутон-фразеологион куыст, æмдзæвгæйы аив каст, мидис æвзарын фæрстыты руаджы. Поэты ахаст фыдыуæзæгмæ.
36	1		Баситы Дзамболат. «Адæмы маст»	Ног зонындз инадтæ раттыны урок	ахуырадон нысан æвæрын, ахуырадон архæйдтытæ сбæрæг кæнын, ахуыры фæстиуджытæ рагацау сбæрæг кæнын, хи архæйдтытæм хъус дарын, хи рæдыдтытæ раст кæнын, хи архæйдтытæн аргъ	хи ныхас раст рацаразын зонын, проб лемæ раст сбæрæг кæнын, УАА хи архæйдтыт ы рефлекси, х и	фæрстытæ æвæрын зонын, быцау кæнын зонын, хи хъуыдытæ æргом кæнын зонын, ахуырты æмгуыстады пълан аразын	Фыдыбæстæ - æппæтæй зынаргъдæр.	Баситы Дзамболаты цард æмæ сфæлдыстад цыбырæй. Дзырдутон- фразеологион куыст, æмдзæвгæйы аив каст, мидис æвзарын фæрстыты руаджы. Аив каст кæнын презентаци Поэты ахаст фыдыуæзæгмæ

					кæнын	хъуыдытæ (зоньндзин æдтæ) логикон æгъдауæй равæрын, хъæугæ информаци ссарын зоньн, æмбаргæ куыст			
37	1		. Елехъоты Мурат.«Фыстаг хæсты быдырæ»	Ног зоньндз инадтæ раттыны урок	ахуырадон нысан æвæрын, ахуырадон архæйдтытæ сбæраг кæнын, ахуыры фæстиуджытæ рагацау сбæраг кæнын, хи архæйдтытæм хъус дарын, хи рæдыдтытæ раст кæнын, хи архæйдтытæн аргъ кæнын	проблемæ раст сбæраг кæнын, УАА хи архæйдтыт ы рефлекси,х и хъуыдытæ (зоньндзин æдтæ) логикон æгъдауæй равæрын, хъæугæ информаци ссарын зоньн, æмбаргæ куыст	фæрстытæ æвæрын зоньн,быцау кæнын зоньн, хи хъуыдытæ æргом кæнын зоньн, ахуырты æмгуыстады пылан аразын	Фыдыбæстæ æмæ мадæлон æвзагмæ уарзондзинад гурын кæнын	Елехъоты Мураты цард æмæ сфæлдыстад цыбырæй. Дзырдутон- фразеологион куыст, æмдзæвгæйы аив каст, мидис æвзарын фæрстыты руаджы презентаци Поэты ахаст фыдыуæзæгмæ.Фыдыбæст æ - æппæтæй зынаргъдæр.

38	1		Темыраты Дауыт. «Тәрхон»	Кәсыны урок. Беседа	ахуырадон нысан әвәрын, ахуырадон архәйдтытә сбәрәг кәнын, ахуыры фәстиуджытә рагацау сбәрәг кәнын, хи архәйдтытәм хъус дарын	хи ныхас раст рацаразын зонын,проб лемә раст сбәрәг кәнын, УАА	фәрстытә әвәрын зонын,быцау кәнын,зонын, хи хъуыдытә әргом кәнын зонын, ахуырты әмгуыстады пълан аразын	ногдзауты патриотизм хәсты заман әмә сын аргъ кәнын	Беседа радзырды әвдыст историон цаутыл. Дзырдуатон-фразеологион куыст. Пьесәйы аив каст, архәйджыты характеристика, аивадон мадзәлтә. Пьесәйы анализ Пьесә рольтәм гәсгә кәсын..
39	1		Саулохты Мухтар. «Хәстон цуаны»	Кәсыны урок.	ахуырадон нысан әвәрын, ахуырадон архәйдтытә сбәрәг кәнын, ахуыры фәстиуджытә рагацау сбәрәг кәнын, хи архәйдтытәм хъус дарын, хи рәдыдтытә раст кәнын, хи архәйдтытәен аргъ кәнын	хи ныхас раст рацаразын зонын,проб лемә раст сбәрәг кәнын, УАА хи архәйдтыт ы рефлекси,х и хъуыдытә (зонындин әдтә) логикон әгъдауәй равәрын	фәрстытә әвәрын зонын,быцау кәнын,зонын, хи хъуыдытә әргом кәнын зонын, ахуырты әмгуыстады пълан аразын	әхсарән кад кәнын	Дзырдуатон-фразеологион куыст, әмдзәвгәйы аив каст, мидис әвзарын фәрстыты руаджы. Хәстоны характеристика, әмдзәвгәйы аивадон мадзәлтә Хәстоны фәлгонц.Хәстон поэзи. Абарст. Эпитет
40,41	2		Булкбаты Михал «Нәмыгдзәф фәндыр»	Кәсыны урок.	ахуырадон нысан әвәрын, ахуырадон	хи ныхас раст рацаразын	фәрстытә әвәрын зонын,быцау	Патриот уәвын	Беседа радзырды әвдыст историон цаутыл. Дзырдуатон-фразеологион куыст. Радзырды аив каст

					<p>архæйдтытæ сбæрæг кæнын, ахуыры фæстиуджытæ рагацау сбæрæг кæнын, хи архæйдтытæм хъус дарын, хи рæдыдтытæ раст кæнын, хи архæйдтытæн аргъ кæнын</p>	<p>зонын, проб лемæ раст сбæрæг кæнын, УАА хи архæйдтыты рефлеси, хи хъуыдытæ (зонын дзин æдтæ) логикон æгъдауæй равæрын, хъæугæ информаци ссарын зоннын, æмбаргæ куыст</p>	<p>кæнын зоннын, хи хъуыдытæ æргом кæнын зоннын, ахуырты æмгуыстады пълан аразын</p>		<p>хæйттæм гæсгæ.</p> <p>Бечыры фæлгонц. Радзырды æвзаджы хицæндзинадтæ Хи ныхæстæй дзурын. Пълан аразын.</p> <p>Радзырд. Уацау. Уацмысы архайджыты хъысмæт. Бечыры лæгдзинад.</p>
42	1		Баситы Михал. «Инæлар Плиты Иссæ»	Урок портрет	<p>ахуырадон нысан æвæрын, ахуырадон архæйдтытæ сбæрæг кæнын, ахуыры фæстиуджытæ рагацау сбæрæг кæнын, хи архæйдтытæм хъус дарын, хи рæдыдтытæ раст</p>	<p>зонын, проб лемæ раст сбæрæг кæнын, УАА хи архæйдтыты рефлеси, хи хъуыды</p>	<p>фæрстытæ æвæрын зоннын, быцæу кæнын зоннын, хи хъуыдытæ æргом кæнын зоннын, ахуырты æмгуыстады пълан аразын</p>	<p>Иссæйы сгуйхтытæ, йæ хъæбатырдзинад, йæ хæстон курдиат</p> <p>Ирыстон æмæ Уæрæсейæн кад кæнын</p>	<p>Баситы Михалы цард æмæ сфæлдыстад цыбырæй. Беседæ «Чи уыдис Плиты Иссæ». Дзырд уатон-фразеологион куыст, Радзырды аив каст, мидис æвзарын фæрстыты руаджы. Хи ныхæстæй дзурын. Пълан аразын</p>

					кæнын				
43	1		Плиты Грис «Мила»	Тексы анализ	ахуырадон нысан æвæрын, ахуырадон архæйдтытæ сбæрæг кæнын, ахуыры фæстиуджытæ рагацау сбæрæг кæнын, хи архæйдтытæм хъус дарын, хи рæдыдтытæ раст кæнын, хи архæйдтытæн аргъ кæнын	хи ныхас раст рацаразын зонын, про блемæ раст сбæрæг кæнын, УАА хи архæйдтытæ ы рефлекс, х и хъуыдытæ (зонындзи нæдтæ) логикон æгъдауæй равæрын, хъæугæ информаци ссарын зонын, æмбаргæ куыст	фæрстытæ æвæрын зонын, быцау кæнын зонын, хи хъуыдытæ æргом кæнын зонын, ахуырты æмгуыстады пълан аразын	Æфсæддон адæмы фыдæбæттæ, сабыр цардæн аргъ кæнын	Грисы цард æмæ сфæлдыстад цыбырæй. Дзырдутон-фразеологион куыст, æмдзæвгæйы аив каст, мидис æвзарын фæрстыты руаджы. Æмдзæвгæйы цыбыр поэतिकон анализ Фæрстытæн дзуапп дæттын презентаци
44	1		Асаты Реуаз. «Томайты Мæхæмæт»	Урок портрет	регулятивон уаа ахуырадон нысан æвæрын, ахуырадон архæйдтытæ сбæрæг кæнын, ахуыры	хи ныхас раст рацаразын зонын, про блемæ раст сбæрæг кæнын,	фæрстытæ æвæрын зонын, быцау кæнын зонын, хи хъуыдытæ æргом кæнын зонын, ахуырты æмгуыстады	Фыдыбæстæмæ уарзондзинад гурын кæнын,	«Томайты Мæхæмæт»-ы историон бындур. Дзырдутон-фразеологион куыст, легендæйы аив каст, мидис æвзарын фæрстыты руаджы. цыбыр поэतिकон анализ. Мæхæмæты характеристикæ Таурагъ.

					<p>фæстиуджытæ рагацау сбæрæг кæнын, хи архæйдтытæм хъус дарын, хи рæдыдтытæ раст кæнын, хи архæйдтытæн аргъ кæнын</p>	<p>УАА хи архæйдтыт ы рефлекси,х и хъуыдытæ (зоньндзи наæдтæ) логикон æгъдауæй равæрын, хъæугæ информаци ссарын зоньн, æмбаргæ куыст</p>	<p>пълан аразын</p>		<p>Легендæ таурæгъ «Томайты хæст» Мæхæмæты фæлгонц. Хъæбатыр уавын</p>
45	1		<p>Бестауты Гиуæрги «Саби ма фенæд хæст». «Изæр Дзаугомы»</p>	<p>Тексы анализ</p>	<p>ахуырадон нысан æвæрын, ахуырадон архæйдтытæ сбæрæг кæнын, ахуыры фæстиуджытæ рагацау сбæрæг кæнын, хи архæйдтытæм хъус дарын, хи рæдыдтытæ раст кæнын, хи архæйдтытæн аргъ кæнын</p>	<p>хи ныхас раст рацаразын зоньн,про блемæ раст сбæрæг кæнын, УАА хи архæйдтыт ы рефлекси,х и хъуыдытæ</p>	<p>фæрстытæ æвæрын зоньн,быцæу кæнын зоньн, хи хъуыдытæ æргом кæнын зоньн, ахуырты æмгуыстады пълан аразын</p>	<p>Адæмы хæс- сабырдзинад хъахъхъæнын</p>	<p>Бестауты Гиуæргийы цард æмæ сфæлдыстад цыбырæй. Дзырдутон- фразеологион куыст, æмдзæвгæты аив каст, мидис æвзарын фæрстыты руаджы. Æмдзæвгæйы цыбыр поэтикон анализ Наизустъ Хæст — фыдæвзарæн æмæ цардхалæн. Пейзаж.</p>

						(зониндзи надтаэ) логикон æгъдауæй равæрын, хъæугæ информац и ссарын зонын, æмбаргæ куыст			
46	1		Фысгæ ныхасы рæзт	Фысгæ ныхасы рæзтыл кусыны урок					Изложени «Нæмыгдзæф фæндыр»- æй. (скъуыддзаг)Пълан аразын Æмбарын авторы позици, хи цæстæнгас æвдисын
47	1		Хъодзаты Æхсар «Куыст»	Тексы анализ	ахуырадон нысан æвæрын, ахуырадон архæйдтытæ сбæрæг кæнын, ахуыры фæстиуджытæ рагацау сбæрæг кæнын, хи архæйдтытæм хъус дарын, хи рæдыдтытæ раст кæнын, хи архæйдтытæн аргъ кæнын	базонæн уаа хи ныхас раст рацаразын зонын,пробле мæ раст сбæрæг кæнын, УАА хи архæйдтыты рефлекси,хи хъуыдытæ (зониндзинад тæ) логикон æгъдауæй равæрын, хъæугæ информаци ссарын	фæрстытæ æвæрын зонын,быцæ у кæнын зонын, хи хъуыдытæ æргом кæнын зонын, ахуырты æмгуыстады пълан аразын	Куыстæн аргъ кæнын, куыст уарзын	Беседаæ «Æнæ кусгæйæ цард нæй» Хъодзаты Æхсары цард æмæ сфæлдыстад цыбырæй. Дзырдуатон- фразеологион куыст, æмдзæвгæйы аив каст, мидис æвзарын фæрстыты руаджы. Æмдзæвгæйы цыбыр поэтикон анализ Дзургæ сочинени æмбисондмæ гæсгæ. презентаци Зонин :куысты ахадындзинад адæймаджы царды,

						зонын, æмбаргæ куыст			
48	1		Кокайты Тотрадз «Зиу», «Хæдзары хицау æмæ хуыснаг»	Кæсыны урок. Беседæ	ахуырадон нысан æвæрын, ахуырадон архæйдтытæ сбæраг кæнын, ахуыры фæстиуджытæ рагацау сбæраг кæнын, хи архæйдтытæм хъус дарын, хи рæдыдтытæ раст кæнын, хи архæйдтытæн аргъ кæнын	хи ныхас раст рацаразын зонын, пробле мæ раст сбæраг кæнын, УАА хи архæйдтыты рефлекси, хи хъуыдытæ (зонындзинад тæ) логикон æгъдауæй равæрын, хъæугæ информаци ссарын зонын, æмбаргæ куыст	фæрстытæ æвæрын зонын, быцæ у кæнын зонын, хи хъуыдытæ æргом кæнын зонын, ахуырты æмгуыстады пълан аразын	Зиуы ахадындзинад, адаæмæн æххуыс кæнын – кады хъуыддаг. Даваджы цард цыбыр кæй у, уый бамбарын	Тотрадзы цард æмæ сфæлдыстад цыбырæй. Дзырдутон-фразеологион куыст, æмдзæвгæты аив каст, мидис æвзарын фæрстыты руаджы. Æмдзæвгæты цыбыр позтикон анализ Уацмысты аив каст

49,50	2		Джыккайты Шамил «Авдæны зарæг назы талайæн»	Урок портрет	ахуырадон нысан æвæрын, ахуырадон архæйдтытæ сбæрæг кæнын, ахуыры фæстиуджытæ рагацау сбæрæг кæнын, хи архæйдтытæм хъус дарын, хи рæдыдтытæ раст кæнын, хи архæйдтытæн аргъ кæнын	хи ныхас раст рацаразын зонын, пробле ма раст сбæрæг кæнын, УАА хи архæйдтыты рефлeкси, хи хъуыдытæ (зонындзинæд тæ) логикон æгъдауæй равæрын,	фæрстытæ æвæрын зонын, быцау кæнын зонын, хи хъуыдытæ æргом кæнын зонын, ахуырты æмгуыстады пълан аразын	Æрдзæн аргъ кæнын æмæ йæ хъахъхъæнын	Авдæны зарджытæ Джыккайты Шамилы цард æмæ сфæлдыстад цыбырæй. Дзырдутон-фразеологион куыст, æмдзæвгæты аив каст, мидис æвзарын фæрстыты руаджы. Æмдзæвгæты цыбыр поэтикон анализ
-------	---	--	---	--------------	---	--	--	--------------------------------------	--

№	сахæ	нымæц	Урочы хуыз, тип	Урочы темæ	Универсалон ахуырадон архæйдтытæ			Фæстиуджытæ	
			«Фембæлд»	Кæсыны урок. Беседæ	ахуырадон нысан æвæрын, ахуырадон архæйдтытæ сбæраг кæнын, ахуыры фæстиуджытæ рагацау сбæраг кæнын, хи архæйдтытæм хъус дарын, хи рæдыдтытæ раст кæнын, хи архæйдтытæн аргъ кæнын	хи ныхас раст рацаразын зонын, проб лемæ раст сбæраг кæнын, УАА хи архæйдтытæ рефлеси, хи хъуыдытæ (зониндзи нæдтæ) логикон æгъдауæй равæрын, хъæугæ информаци ссарын зонын, æмбаргæ куыст	фæрстытæ æвæрын зонын, быцау кæнын зонын, хи хъуыдытæ æргом кæнын зонын, ахуырты æмгуыстады пълан аразын	Нæ фыдаелтæн аргъ кæнын	Беседæ Иры рагисторийæ. Дзырдуатон-фразеологион куыст, æмдзæвгæйы аив каст, мидис æвзарын фæрстыты руаджы. Æмдзæвгæйы цыбыр поэтикон анализ Фæсномыг хъуыды æмбарын
51	1		Фæлхат. Викторинаæ рацыд æрмæгæй.					тест	

Календарон- тематикон пълан ирон (мадалон) литературайа 6 кълас

51 сахаты

1	1		Урок-балц ивгъуыдмæ	<p>Адæмон сфæлдыстады сæйраг хуызтæ: уыциуыцита, æмбисæндтæ, таурæгътæ, кадджытæ, мифтæ, зарджытæ</p> <p>Кадæг «Сослан æмæ Тары фырттæ» мидис.</p>	<p>Регулятивон: ахуырадон нысан æвæрын, ахуырадон архæйдтытæ сбæрæг кæнын, ахуыры фæстиуджытæ рагацау сбæрæг кæнын</p> <p>базонæн уаа</p> <p>хи ныхас раст рацаразын зонын, проблемæ раст сбæрæг кæнын хъæугæ информаци ссарын зонын</p> <p>æмбаргæ куыст</p> <p>коммуникативон уаа</p> <p>фæрстытæ æвæрын, хи хъуыдытæ æргом кæнын, ахуырты æмгуыстады пълан аразын</p> <p>удгоймагон уаа</p> <p>æнкъарын ирон æвзаджы ахадындзинад нæ адæмы царды, мадæлон æвзаджы аивдзинад , Фыдыбæстæм æмæ мадæлон æвзагмæ уарзондзинад гурын кæнын.</p>	<p>Зоной: адæмон сфæлдыстады хуызтæ; сæ хицæндзинæдтæ æмæ сæ нысаниуæг.</p> <p>Арæхсой: таурæгътæ кадджытæ, æмбисæндтæ аив дзурынмæ.</p>
2	1		урок-«диссæгтæ — нæ разы»	<p>Аргъау «Арвы айдæн» - ы адæмон зондахаст, хæрзæгъдау æмæ цæстæнгасы равдыст.</p>	<p>Регулятивон: ахуырадон нысан æвæрын, ахуырадон архæйдтытæ сбæрæг кæнын, ахуыры фæстиуджытæ рагацау сбæрæг кæнын</p> <p>базонæн уаа</p> <p>хи ныхас раст рацаразын зонын, проблемæ раст сбæрæг кæнын хъæугæ информаци ссарын зонын</p> <p>æмбаргæ куыст</p> <p>коммуникативон уаа</p> <p>фæрстытæ æвæрын, хи хъуыдытæ æргом кæнын, ахуырты æмгуыстады пълан аразын</p> <p>удгоймагон уаа</p> <p>æнкъарын ирон æвзаджы ахадындзинад нæ адæмы царды, мадæлон æвзаджы аивдзинад , Фыдыбæстæм æмæ мадæлон æвзагмæ уарзондзинад гурын</p>	
3	1		урок-«диссæгтæ — нæ разы»	<p>Мæгуыр лæджы фырты фæзминаг æууæлтæ аргъау «Ох-ох</p>	<p>Регулятивон: ахуырадон нысан æвæрын, ахуырадон архæйдтытæ сбæрæг кæнын, ахуыры фæстиуджытæ рагацау сбæрæг кæнын</p>	

				<p>æмæ мæгуыр лæджы фырт»-ы.</p>	<p>базонæн уаа</p> <p>хи ныхас раст рацаразын зонын, проблемæ раст сбæрæг кæнын хъæугæ информаци ссарын зонын æмбаргæ куыст</p> <p>коммуникативон уаа</p> <p>фæрстытæ æвæрын, хи хъуыдытæ æргом кæнын, ахуырты æмгуыстады пълан аразын</p> <p>удгоймагон уаа</p> <p>æнкъарын ирон æвзаджы ахадындзинад нæ адæмы царды, мадæлон æвзаджы аивдзинад , Фыдыбæстæм æмæ мадæлон æвзагмæ уарзондзинад гурын</p>	
4	1		Урок-лæвар Семæй	<p>Таурæгъ - адæмы дзургæ истори. «Цæхджын хойраджы аргъ»- бузныгад, адæймагыл аудын, рæдаудзинад- адæмы намысон идеалтæ.</p>	<p>Регулятивон: ахуырадон нысан æвæрын, ахуырадон архæйдтытæ сбæрæг кæнын, ахуыры фæстиуджытæ рагацау сбæрæг кæнын</p> <p>базонæн уаа</p> <p>хи ныхас раст рацаразын зонын, проблемæ раст сбæрæг кæнын хъæугæ информаци ссарын зонын æмбаргæ куыст</p> <p>коммуникативон уаа</p> <p>фæрстытæ æвæрын, хи хъуыдытæ æргом кæнын, ахуырты æмгуыстады пълан аразын</p> <p>удгоймагон уаа</p> <p>æнкъарын ирон æвзаджы ахадындзинад нæ адæмы царды, мадæлон æвзаджы аивдзинад , Фыдыбæстæм æмæ мадæлон æвзагмæ уарзондзинад гурын</p>	
5	1		Урок рефлекси	<p>«Уастырджи æмæ æртæ æфсымæры»- сюжет æмæ идейæ.</p>	<p>Регулятивон: ахуырадон нысан æвæрын, ахуырадон архæйдтытæ сбæрæг кæнын, ахуыры фæстиуджытæ рагацау сбæрæг кæнын</p> <p>базонæн уаа</p> <p>хи ныхас раст рацаразын зонын, проблемæ раст сбæрæг кæнын хъæугæ информаци ссарын зонын æмбаргæ куыст</p>	

					<p style="text-align: center;">коммуникативон уаа</p> <p>фæрстытæ æвæрын, хи хъуыдытæ æргом кæнын, ахуырты æмгуыстады пълан аразын</p> <p style="text-align: center;">удгоймагон уаа</p> <p>æнкъарын ирон æвзаджы ахадындзинад нæ адæмы царды, мадæлон æвзаджы аивдзинад , Фыдыбæстæм æмæ мадæлон æвзагмæ уарзондзинад гурын</p>	
6	1	Урок-экскурси	<p>«Чермены зарæг» - ыисторион бындур. Чермен – æлдæртты ныхмæ хъæбатыр тохгæнæг.</p> <p>«Антъоны зарæг»</p>	<p>Регулятивон: ахуырадон нысан æвæрын, ахуырадон архæйдтытæ сбæрæг кæнын, ахуыры фæстиуджытæ рагацау сбæрæг кæнын</p> <p style="text-align: center;">базонæн уаа</p> <p>хи ныхас раст рацаразын зонын, проблемæ раст сбæрæг кæнын хъæугæ информаци ссарын зонын æмбаргæ куыст</p> <p style="text-align: center;">коммуникативон уаа</p> <p>фæрстытæ æвæрын, хи хъуыдытæ æргом кæнын, ахуырты æмгуыстады пълан аразын</p> <p style="text-align: center;">удгоймагон уаа</p> <p>æнкъарын ирон æвзаджы ахадындзинад нæ адæмы царды, мадæлон æвзаджы аивдзинад , Фыдыбæстæм æмæ мадæлон æвзагмæ уарзондзинад гурын</p>		
7	1	урок-портрет	<p>Хетæгкаты Къостайы царды хабæрттæ. Дзыллæйы сæрвæлтау иудзинадмæ сидт «Балцы зарæг»- ы.</p>	<p>Регулятивон: ахуырадон нысан æвæрын, ахуырадон архæйдтытæ сбæрæг кæнын, ахуыры фæстиуджытæ рагацау сбæрæг кæнын</p> <p style="text-align: center;">базонæн уаа</p> <p>хи ныхас раст рацаразын зонын, проблемæ раст сбæрæг кæнын хъæугæ информаци ссарын зонын æмбаргæ куыст</p> <p style="text-align: center;">коммуникативон уаа</p> <p>фæрстытæ æвæрын, хи хъуыдытæ æргом кæнын, ахуырты æмгуыстады пълан аразын</p> <p style="text-align: center;">удгоймагон уаа</p>	<p>Зоной: Къостайы царды хабæртты сæйрагдæр азты хабæрттæ; сахуырын кæной чиныг «Ирон фæндыр»- æй æмдзæвгæтæ аив æмæ нывыл дзурын; терминты нысаниуæг æмæ æмбарынаедтæ; Арæхсой: иртасын нывæфтыд æвзажды</p>	

				<p>æнкъарын ирон æвзаджы ахадындзинад нæ адæмы царды, мадæлон æвзаджы аивдзинад , Фыдыбæстæм æмæ мадæлон æвзагмæ уарзондзинад гурын</p>	<p>рæсугъдздинад æмæ йæ аивадон гæнæнтæ; æмдзæвгæты аивадон Уацмыс æмæ йæ архайждыты тыххæй йæ хъуыдытæ зæгъынмæ, цаутæн аргъ кæнынмæ, уыдон цардимæ бæттæн; Дзылсæйы ссæрвæлтау иудзинадмæ сидт. Рухсмæ тындзын, рæстдзинад уарзын – поэты сæйраг домæнтæ рæзгæ уды раз. Æмдзæвгæйы оптимистон уаг.</p>
8	1	Урок- балц ивгъуыдмæ	Мады катай йæ цотыл. «Сидзæргæс»-ы.	<p>Регулятивон: ахуырадон нысан æвæрын, ахуырадон архæйдтытæ сбæрæг кæнын, ахуыры фæстиуджытæ рагацау сбæрæг кæнын</p> <p style="text-align: center;">базонæн уаа</p> <p>хи ныхас раст рацаразын зонын, проблемаæ раст сбæрæг кæнын хъæугæ информаци ссарын зонын æмбаргæ куыст</p> <p style="text-align: center;">коммуникативон уаа</p> <p>фæрстытæ æвæрын, хи хъуыдытæ æргом кæнын, ахуырты æмгуыстады пълан аразын</p> <p style="text-align: center;">удгоймагон уаа</p> <p>æнкъарын ирон æвзаджы ахадындзинад нæ адæмы царды, мадæлон æвзаджы аивдзинад ,</p>	<p>Сидзæргæс æмæ сывæллетты сæвæргæ уавæр. Мады катай йæ цотыл. Сæ фæсайсæны фæлтæрсæн – фидсæн сын кæй нæй, уый сæвдиссæн. Хъызт зымсæджы нывтæ – æмдзæвгæйы сæйраг хъуыды сæргомгæнæг мадзæлттæй иу. Фыссæджы ахæст</p>

					Фыдыбæстæм æмæ мадæлон æвзагмæ уарзондзинад гурын	Йсæ хъайтартæм. Уацмысы бæрзонд эмоцион тых.
9	1		урок-«диссæгтæ — нæ разы»	Басняйы æмбарынад æмæ мидис. «Марходарæг» - ы нысан- адæймаджы хъæнтыл(гуыбындзæл, фидисæмхиц, дыдзæсгом, æгад митæ) худын.	Регулятивон: ахуырадон нысан æвæрын, ахуырадон архæйдтытæ сбæрæг кæнын, ахуыры фæстиуджытæ рагацау сбæрæг кæнын базонæн уаа хи ныхас раст рацаразын зонын, проблемæ раст сбæрæг кæнын хъæугæ информаци ссарын зонын æмбаргæ куыст коммуникативон уаа фæрстытæ æвæрын, хи хъуыдытæ æргом кæнын, ахуырты æмгуыстады пълан аразын удгоймагон уаа æнкъарын ирон æвзаджы ахадындзинад нæ адæмы царды, мадæлон æвзаджы аивдзинад , Фыдыбæстæм æмæ мадæлон æвзагмæ уарзондзинад гурын	Басняйы мидис. Йсæ бастдзинад адæмон сæмбисондимсæ. Йсæ нысан – адæймаджы хъæнтыл (гуыбындзæл, фидисæмхиц, дыдзæсгом, æгад митæ) худын. Басняйы сæвзаг, цыргъ диалог.
10	1		Урок-раныхас	Хæхбæсты æвадат царды нывтæ «Дзæбидырдуан»-ы.	Регулятивон: ахуырадон нысан æвæрын, ахуырадон архæйдтытæ сбæрæг кæнын, ахуыры фæстиуджытæ рагацау сбæрæг кæнын базонæн уаа хи ныхас раст рацаразын зонын, проблемæ раст сбæрæг кæнын хъæугæ информаци ссарын зонын æмбаргæ куыст коммуникативон уаа фæрстытæ æвæрын, хи хъуыдытæ æргом кæнын, ахуырты æмгуыстады пълан аразын удгоймагон уаа æнкъарын ирон æвзаджы ахадындзинад нæ адæмы царды, мадæлон æвзаджы аивдзинад , Фыдыбæстæм æмæ мадæлон æвзагмæ уарзондзинад гурын	Хæхбæсты вадат царды нывтæ. Ирон хæдзары фæтк. Зæронд Зураппы цæстæнгас ныфсхаст мæ лæгдзинадмæ. Зæлинсæйы поэтикон сурæт. тедо – фæлтæрдджын цуанон. Йсæ фæлгонц, йсæ сæйраг сæууæлтæ (ныфсхаст, хиуылхæцгæ, быхсон, бинонтыл сæмæ сæмбæлттыл сенывыд).

11	1		<p>Хи æмæ искæй архæйдтытæ м хъус дарыныл фæцалх кæныны урок</p>	<p>Зебаты хъæу. Зæронд Зураппы цæстæнгас ныфсхаст æмæ лæгдзинадмæ.Тедо æмæ Зæлинайы фæлгонцтæ.</p>	<p>Регулятивон: ахуырадон нысан æвæрын, ахуырадон архæйдтытæ сбæрæг кæнын, ахуыры фæстиуджытæ рагацау сбæрæг кæнын базонæн уаа хи ныхас раст рацаразын зонын, проблемæ раст сбæрæг кæнын хъæугæ информаци ссарын зонын æмбаргæ куыст коммуникативон уаа фæрстытæ æвæрын, хи хъуыдытæ æргом кæнын, ахуырты æмгуыстады пълан аразын удгоймагон уаа æнкъарын ирон æвзаджы ахадындзинад нæ адæмы царды, мадæлон æвзаджы аивдзинад , Фыдыбæстæм æмæ мадæлон æвзагмæ уарзондзинад гурын</p>	<p>Уацмыс æмæ йæ архайждыты тыххæй хъуыдытæ зæгъынмæ, цаутæн аргъ кæнынмæ, уыдон цардимæ бæттын арæхсын;</p>
12	1		<p>Урок- портрет</p>	<p>Секъайы царды хабæрттæ. Мæгуыр адæмы хъызæмайраг цард радзырд «Мад æмæ фырт»-ы.</p>	<p>Регулятивон: ахуырадон нысан æвæрын, ахуырадон архæйдтытæ сбæрæг кæнын, ахуыры фæстиуджытæ рагацау сбæрæг кæнын базонæн уаа хи ныхас раст рацаразын зонын, проблемæ раст сбæрæг кæнын хъæугæ информаци ссарын зонын æмбаргæ куыст коммуникативон уаа фæрстытæ æвæрын, хи хъуыдытæ æргом кæнын, ахуырты æмгуыстады пълан аразын удгоймагон уаа æнкъарын ирон æвзаджы ахадындзинад нæ адæмы царды, мадæлон æвзаджы аивдзинад , Фыдыбæстæм æмæ мадæлон æвзагмæ уарзондзинад гурын</p>	<p>Æмдзæвгæйы сөйраг хъуыды. Фыссөджы фөедзөехст йө көөстөөртөөм. Мадæлон æвзаг æмæ чиньджы нысаниуæг дзыллæйы царды өөмдзæвгæйы.</p>
13	1		<p>Урок-балц ивгъуыдмæ</p>	<p>Тугъан æмæ Маринейы тырнындзинад сæрибармæ. Радзырды сæйраг хъуыды.</p>	<p>Регулятивон: ахуырадон нысан æвæрын, ахуырадон архæйдтытæ сбæрæг кæнын, ахуыры фæстиуджытæ рагацау сбæрæг кæнын базонæн уаа хи ныхас раст рацаразын зонын,</p>	<p>Тугъан сөмө Маринейы тырнындзинад сөрибармө. Сө ныфсхаст. Сө</p>

				<p>проблемæ раст сбæрæг кæнын хъæугæ информаци ссарын зонын æмбаргæ куыст</p> <p style="text-align: center;">коммуникативон уаа</p> <p>фæрстытæ æвæрын, хи хъуыдытæ æргом кæнын, ахуырты æмгуыстады пълан аразын</p> <p style="text-align: center;">удгоймагон уаа</p> <p>æнкъарын ирон æвзаджы ахадындзинад нæ адæмы царды, мадæлон æвзаджы аивдзинад , Фыдыбæстæм æмæ мадæлон æвзагмæ уарзондзинад гурын</p>	<p>фыдсæх цагъарадмæ. Радзырды ссейраг идейæ. Сæрдзы нывтæ сæмæ сæ ахадындзинад. Адсемон сæмбисæндтæ уацмысы, сæ нысаниуæг.</p>
14	1	Урок- лекции дыууæйæ иумæ	«Зæрватыкк»-ы уарзты тых æмæ фидыц. Уаллон æмæ калм.	<p>Регулятивон: ахуырадон нысан æвæрын, ахуырадон архæйдтытæ сбæрæг кæнын, ахуыры фæстиуджытæ рагацау сбæрæг кæнын</p> <p style="text-align: center;">базонаен уаа</p> <p>хи ныхас раст рацаразын зонын, проблемæ раст сбæрæг кæнын хъæугæ информаци ссарын зонын æмбаргæ куыст</p> <p style="text-align: center;">коммуникативон уаа</p> <p>фæрстытæ æвæрын, хи хъуыдытæ æргом кæнын, ахуырты æмгуыстады пълан аразын</p> <p style="text-align: center;">удгоймагон уаа</p> <p>æнкъарын ирон æвзаджы ахадындзинад нæ адæмы царды, мадæлон æвзаджы аивдзинад , Фыдыбæстæм æмæ мадæлон æвзагмæ уарзондзинад гурын</p>	<p>Радзырды мидис. Цæрæг удгоймæгты хсæн хæстæгдзинад хъахъхъæнын, сæрдзон «кæстæр сæфсымæртыл» арм дарын. Аивадон параллелизмы нысаниуæг уацмысы: динамонсæджы уаг – зæрваттыччы зæрдиаг фыдсæбон йæ хæдзар сæмæ йæ лæппынтыл. Уарзты зæрдиаг фыдсæбон йæ хæдзар сæмæ йæ лæппынтыл. Уарзты тых сæмæ йæ фæстиуджытæ. Фыссæджы уайдзæф дурзæрдæ адæмæн.</p>
15	1	Урок-	Брытъиаты Елбыздыхъо	Регулятивон: ахуырадон нысан æвæрын,	Зоной:

			портрет	уацмысы «Уæрæседзау» мидис, йæ конфликт.	<p>ахуырадон архæйдтытæ сбæрæг кæнын, ахуыры фæстиуджытæ рагацау сбæрæг кæнын</p> <p>базонаен уаа</p> <p>хи ныхас раст рацаразын зонын, проблемæ раст сбæрæг кæнын хъæугæ информаци ссарын зонын</p> <p>æмбаргæ куыст</p> <p>коммуникативон уаа</p> <p>фæрстытæ æвæрын, хи хъуыдытæ æргом кæнын, ахуырты æмгуыстады пълан аразын</p> <p>удгоймагон уаа</p> <p>æнкъарын ирон æвзаджы ахадындзинад нæ адæмы царды, мадæлон æвзаджы аивдзинад , Фыдыбæстæм æмæ мадæлон æвзагмæ уарзондзинад гурын</p>	Литературæйы теорийæ комеди, юмор æмæ сатирайы æмбарындæтæ. Арæхсой: рольтæм гæсгæ кæсынмæ æмæ хъазынмæ спектаклы хуызы.
16	1		Тексты анализ	Ирон лæджы эталон уацмысы. Муссæйы фæлгонц.	<p>Регулятивон: ахуырадон нысан æвæрын, ахуырадон архæйдтытæ сбæрæг кæнын, ахуыры фæстиуджытæ рагацау сбæрæг кæнын</p> <p>базонаен уаа</p> <p>хи ныхас раст рацаразын зонын, проблемæ раст сбæрæг кæнын хъæугæ информаци ссарын зонын</p> <p>æмбаргæ куыст</p> <p>коммуникативон уаа</p> <p>фæрстытæ æвæрын, хи хъуыдытæ æргом кæнын, ахуырты æмгуыстады пълан аразын</p> <p>удгоймагон уаа</p> <p>æнкъарын ирон æвзаджы ахадындзинад нæ адæмы царды, мадæлон æвзаджы аивдзинад , Фыдыбæстæм æмæ мадæлон æвзагмæ уарзондзинад гурын</p>	Уацмысы мидис. Йæ кофликт: патриархалон этикайы хуыздæр æууæлтæ фæсдзæуины «культурæмæ» ныхмæ æвæрдæй. Ирон лæджы фæзминаг миниуджытæ уацмысы: йе ддаг бакаст, адæмы хсæн хи дарыны фæтк, йæ царды æгъдау (куыст уарзын, хи фæллойæ цæрын, ныййарæджы буц дарын, фæрæзхъуагæн æххуыс кæнын, æндæр адæмты хордзинадтæ

						нымайын, уымæ хи национ цæсгом æмæ æгъдауæн агъ кæнын). Муссæйы фæлгонц. уацмысы æвзаг-характеристикæ-йы мадзал.
17	1		Урок-афæлгæст	Кочысаты Розæйы цардæрфыстимæ базонгæ кæнын. Кочысаты Розайы «Гæды лæг»-ы идейон мидис- зонды уæлахиз.	Регулятивон: ахуырадон нысан æвæрын, ахуырадон архæйдтытæ сбæрæг кæнын, ахуыры фæстиуджытæ рагацау сбæрæг кæнын базонæн уаа хи ныхас раст рацаразын зонын, проблемæ раст сбæрæг кæнын хъæугæ информаци ссарын зонын æмбаргæ куыст коммуникативон уаа фæрстытæ æвæрын, хи хъуыдытæ æргом кæнын, ахуырты æмгуыстады пълан аразын удгоймагон уаа æнкъарын ирон æвзаджы ахадындзинад нæ адæмы царды, мадæлон æвзаджы аивдзинад , Фыдыбæстæм æмæ мадæлон æвзагмæ уарзондзинад гурын	Кочысаты Розæйы цардæрфыст зонын; Уацмысы фольклорон бындур. Йæ идейон мидис – зонды уæлахиз.
18	1		Тексты анализ	Умарханы фæлгонц. Бынæттон хицæутты гуымиры ахаст адæммæ.	Регулятивон: ахуырадон нысан æвæрын, ахуырадон архæйдтытæ сбæрæг кæнын, ахуыры фæстиуджытæ рагацау сбæрæг кæнын базонæн уаа хи ныхас раст рацаразын зонын, проблемæ раст сбæрæг кæнын хъæугæ информаци ссарын зонын æмбаргæ куыст коммуникативон уаа фæрстытæ æвæрын, хи хъуыдытæ æргом кæнын, ахуырты æмгуыстады пълан аразын удгоймагон уаа	Умарханы фæлгонц (амалджын, æрхъуыдыджын, хæларзæрдæ лæг) . Бынæттон (пъырыстыф, фидиуæг) хиуарзондзинад, сæ гуымиры ахаст адæммæ. Дуджы социалон – цардыуагон барджытæ уацмысы. Мызылон

					æнкъарын ирон æвзаджы ахадьндзинад нæ адæмы царды, мадæлон æвзаджы аивдзинад , Фыдыбæстæм æмæ мадæлон æвзагмæ уарзондзинад гурын	æмæ Къомианы сурттæ. Архайды комизм, йæ æнæнхъæлæджы кæронбæттæн. Комедийы адæмон æвзаг.
19	1		Урок-афæлгæст. Тексты анализ	Илас Æрнигоны царды хабæрттæ. Радзырды «Челе» -ы мидис – зыд æмæ кæрæф лæджы хъысмæт.	Регулятивон: ахуырадон нысан æвæрын, ахуырадон архæйдтытæ сбæрæг кæнын, ахуыры фæстиуджытæ рагацау сбæрæг кæнын базонæн уаа хи ныхас раст рацаразын зонын, проблемæ раст сбæрæг кæнын хъæугæ информаци ссарын зонын æмбаргæ куыст коммуникативон уаа фæрстытæ æвæрын, хи хъуыдытæ æргом кæнын, ахуырты æмгуыстады пълан аразын удгоймагон уаа æнкъарын ирон æвзаджы ахадьндзинад нæ адæмы царды, мадæлон æвзаджы аивдзинад , Фыдыбæстæм æмæ мадæлон æвзагмæ уарзондзинад гурын	Арæхсой: Уацмыс æмæ йæ архайждыты тыххæй йæ хъуыдытæ зæгъынмæ, цаутæн аргъ кæнынмæ, уыдон цардимæ бæттæн;
20	1		Тексты анализ	Радзырды «Челе» -ы мидис – зыд æмæ кæрæф лæджы хъысмæт.	Регулятивон: ахуырадон нысан æвæрын, ахуырадон архæйдтытæ сбæрæг кæнын, ахуыры фæстиуджытæ рагацау сбæрæг кæнын базонæн уаа хи ныхас раст рацаразын зонын, проблемæ раст сбæрæг кæнын хъæугæ информаци ссарын зонын æмбаргæ куыст коммуникативон уаа фæрстытæ æвæрын, хи хъуыдытæ æргом кæнын, ахуырты æмгуыстады пълан аразын удгоймагон уаа æнкъарын ирон æвзаджы ахадьндзинад нæ адæмы царды,	Уацмыс æмæ йæ архайждыты тыххæй йæ хъуыдытæ зæгъынмæ, цаутæн аргъ кæнынмæ, уыдон цардимæ бæттæн;

					мадæлон æвзæджы аивдзинад , Фыдыбæстæм æмæ мадæлон æвзагмæ уарзондзинад гурын	
21	1		Урок-афæлгæст Тексты анализ	Коцойты Арсены царды хабæрттæ æмæ сфæлдыстад. Тедо æмæ Симоны царды уавæртæ «Цуанонтæ»-ы.	Регулятивон: ахуырадон нысан æвæрын, ахуырадон архæйдтытæ сбæрæг кæнын, ахуыры фæстиуджытæ рагацау сбæрæг кæнын базонаен уаа хи ныхас раст рацаразын зонын, проблемæ раст сбæрæг кæнын хъæугæ информаци ссарын зонын æмбаргæ куыст коммуникативон уаа фæрстытæ æвæрын, хи хъуыдытæ æргом кæнын, ахуырты æмгуыстады пълан аразын удгоймагон уаа æнкъарын ирон æвзæджы ахадындынад нæ адæмы царды, мадæлон æвзæджы аивдзинад , Фыдыбæстæм æмæ мадæлон æвзагмæ уарзондзинад гурын	Зоной: Арсены царды хабæрттæ æмæ йæ уацмыстæ; диалогон текст кæсын текст æвзарын. Арæхсой: сæйраг архайджытæн сæ миниуджытæ æвзарынмæ; характеристикæ дæттынмæ æмæ хи хъуыдытæ зæгъынмæ бакаст уацмысы фæдыл.
22	1		Тексты анализ	Радзырды конфликт: мæгуыр, дæлдзиныг, фæлæ уæздан адæм æлдæртты гуымиры бархъомысы раз.	Регулятивон: ахуырадон нысан æвæрын, ахуырадон архæйдтытæ сбæрæг кæнын, ахуыры фæстиуджытæ рагацау сбæрæг кæнын базонаен уаа хи ныхас раст рацаразын зонын, проблемæ раст сбæрæг кæнын хъæугæ информаци ссарын зонын æмбаргæ куыст коммуникативон уаа фæрстытæ æвæрын, хи хъуыдытæ æргом кæнын, ахуырты æмгуыстады пълан аразын удгоймагон уаа æнкъарын ирон æвзæджы ахадындынад нæ адæмы царды, мадæлон æвзæджы аивдзинад , Фыдыбæстæм æмæ мадæлон æвзагмæ уарзондзинад гурын	Юмори фæрæзтæ «чысыл адæймаджы» темæйы ранывæсты. Радзырды конфликт: мæгуыр, дæлдзиныг, фæлæ уæздан адæм æлдæртты гуымиры бархъомысы раз. Авторы цæстæнгас йæ персонажтæм.
23	1		Тексты анализ	«Саломии»-йы архайды бынат æмæ уавæр.	Регулятивон: ахуырадон нысан æвæрын, ахуырадон архæйдтытæ сбæрæг кæнын, ахуыры фæстиуджытæ рагацау сбæрæг кæнын	Радзырды архайды рæстæг æмæ бынат. Лидзæг

				<p>базонæн уаа</p> <p>хи ныхас раст рацаразын зонын, проблемæ раст сбæрæг кæнын хъæугæ информаци ссарын зонын æмбаргæ куыст</p> <p>коммуникативон уаа</p> <p>фæрстытæ æвæрын, хи хъуыдытæ æргом кæнын, ахуырты æмгуыстады пълан аразын</p> <p>удгоймагон уаа</p> <p>æнкъарын ирон æвзаджы ахадындынад нæ адæмы царды, мадæлон æвзаджы аивдзинад, Фыдыбæстæм æмæ мадæлон æвзагмæ уарзондзинад гурын</p>	<p>адæмы уавæр. Саломийы фæлгонц – йæ фидар удыхъæд, знæгтæм æнæуынондзинад. Уацмысы идейон мидис: худинаджы бæсты мæлæт. Радзырды сюжеты динамизм, йе взаджы экспресси.</p>
24	1	Тексты анализ	«Цæукъа æмæ фыркъа» - сæрибарыл кады зарæг.	<p>Регулятивон: ахуырадон нысан æвæрын, ахуырадон архæйдтытæ сбæрæг кæнын, ахуыры фæстиуджытæ рагацау сбæрæг кæнын</p> <p>базонæн уаа</p> <p>хи ныхас раст рацаразын зонын, проблемæ раст сбæрæг кæнын хъæугæ информаци ссарын зонын æмбаргæ куыст</p> <p>коммуникативон уаа</p> <p>фæрстытæ æвæрын, хи хъуыдытæ æргом кæнын, ахуырты æмгуыстады пълан аразын</p> <p>удгоймагон уаа</p> <p>æнкъарын ирон æвзаджы ахадындынад нæ адæмы царды, мадæлон æвзаджы аивдзинад, Фыдыбæстæм æмæ мадæлон æвзагмæ уарзондзинад гурын</p>	<p>Уацмысы символон – аллегион мидис. Ныхмæвæрд фæлгонцтæ. Царды нысан æмæ амонды фарст. Таурæгъкæнынады алы хуызтæ (лирикон æрфыст, мидмонолог, монолог) æмæ уæлмонц интонаци</p>
25	1	Урок-афæлгæст	Гæдиаты Цомахъы цардæрфыст æмæ лирикæ. «Æхсæрдзæн».Æмдзæвг æйы идейон мидис.	<p>Регулятивон: ахуырадон нысан æвæрын, ахуырадон архæйдтытæ сбæрæг кæнын, ахуыры фæстиуджытæ рагацау сбæрæг кæнын</p> <p>базонæн уаа</p> <p>хи ныхас раст рацаразын зонын, проблемæ раст сбæрæг кæнын хъæугæ информаци ссарын зонын æмбаргæ куыст</p>	<p>Зоной: прозæйæ фыст æмдзæвгæ; раст æмæ аив дзурын текстмæ хæстæг прозæйæ фыст æмдзæвгæтæ; хъуыдыйæдтæ ивын, рацаразын</p>

					<p align="center">коммуникативон уаа</p> <p>фæрстытæ æвæрын, хи хъуыдытæ æргом кæнын, ахуырты æмгуыстады пълан аразын</p> <p align="center">удгоймагон уаа</p> <p>æнкъарын ирон æвзаджы ахадындзинад нæ адæмы царды, мадæлон æвзаджы аивдзинад , Фыдыбæстæм æмæ мадæлон æвзагмæ уарзондзинад гурын</p>	сæ. Арæхсой: хъуыдыйæдтæ ивынм æмæ рацаразынмæ.
26	1	Тексты анализ	«Дыууæ дидинаеджы». Прозæйæ фыст æмдзæвгæйы аивадон темæ. Дыууæ дидинаеджы фæлгонцтæ. Сæ быцæуы рахæцæн – цардмæ фæйнахуызон цæстæнгасы. Амонды фарст.	<p>Регулятивон: ахуырадон нысан æвæрын, ахуырадон архæйдтытæ сбæрæг кæнын, ахуыры фæстиуджытæ рагацау сбæрæг кæнын</p> <p align="center">базонæн уаа</p> <p>хи ныхас раст рацаразын зонын, проблемæ раст сбæрæг кæнын хъæугæ информаци ссарын зонын æмбаргæ куыст</p> <p align="center">коммуникативон уаа</p> <p>фæрстытæ æвæрын, хи хъуыдытæ æргом кæнын, ахуырты æмгуыстады пълан аразын</p> <p align="center">удгоймагон уаа</p> <p>æнкъарын ирон æвзаджы ахадындзинад нæ адæмы царды, мадæлон æвзаджы аивдзинад , Фыдыбæстæм æмæ мадæлон æвзагмæ уарзондзинад гурын</p>	Прозæйæ фыст æмдзæвгæйы аивадон темæ. Дыууæ дидинаеджы фæлгонцтæ. Сæ быцæуы рахæцæн – цармæ фæйнахуызон цæстæнгасы. Амонды фарст. Уацмысы сæйраг хъуыды: адæймаг рæсугъд у йæ хорз хъуыддæгтæй.	
27	1	Тексты анализ	«Царды уæз» - ы Бесойы бинонты фыдцард.	<p>Регулятивон: ахуырадон нысан æвæрын, ахуырадон архæйдтытæ сбæрæг кæнын, ахуыры фæстиуджытæ рагацау сбæрæг кæнын</p> <p align="center">базонæн уаа</p> <p>хи ныхас раст рацаразын зонын, проблемæ раст сбæрæг кæнын хъæугæ информаци ссарын зонын æмбаргæ куыст</p> <p align="center">коммуникативон уаа</p> <p>фæрстытæ æвæрын, хи хъуыдытæ æргом кæнын, ахуырты æмгуыстады пълан аразын</p> <p align="center">удгоймагон уаа</p>	Бесо æмæ йæ бинонты фыдцард. Мæгуырдынады æууæлтæ. Куыстуарзаг æмæ хæларзæрдæ лæджы катый йæ даринагты хъымæтыл. Бесойы æнæнхæлæджы æрбайсæфт. Маринейы балц фæндаджы хицаумæ. Ус-	

					æнкъарын ирон æвзаджы ахадьндзинад нæ адæмы царды, мадæлон æвзаджы аивдзинад , Фыдыбæстæм æмæ мадæлон æвзагмæ уарзондзинад гурын	хицауы царды фæрæзтæ æмæ йæ уагахаст æххуыс курджытæм. «Сомы гæбаз» - бонджыны хæрзаудæны ирд æвдисæн. Радзырды æвзаджы хицæндзинæдтæ.
28	1		Тексты анализ	Барахъты Гинойы радзырд «Бæстырæсугъд»-ы фысымты фæйнæхуызон ахасты дыууæ усгурмæ.	Регулятивон: ахуырадон нысан æвæрын, ахуырадон архæйдтытæ сбæрæг кæнын, ахуыры фæстиуджытæ рагацау сбæрæг кæнын базонæн уаа хи ныхас раст рацаразын зонын, проблемæ раст сбæрæг кæнын хъæугæ информаци ссарын зонын æмбаргæ куыст коммуникативон уаа фæрстытæ æвæрын, хи хъуыдытæ æргом кæнын, ахуырты æмгуыстады пълан аразын удгоймагон уаа æнкъарын ирон æвзаджы ахадьндзинад нæ адæмы царды, мадæлон æвзаджы аивдзинад , Фыдыбæстæм æмæ мадæлон æвзагмæ уарзондзинад гурын	Арæхсой: Уацмыс æмæ йæ архайждыты тыххæй йæ хъуыдытæ зæгъынмæ, цаутæн аргъ кæнынмæ, уыдон цардимæ бæттæн
29	1		Тексты анализ	Нигеры кадæг «Уæхатæджы фырт чысыл Гуыйман»-ы мидис. Социалон дихдзинады мотивтæ.	Регулятивон: ахуырадон нысан æвæрын, ахуырадон архæйдтытæ сбæрæг кæнын, ахуыры фæстиуджытæ рагацау сбæрæг кæнын базонæн уаа хи ныхас раст рацаразын зонын, проблемæ раст сбæрæг кæнын хъæугæ информаци ссарын зонын æмбаргæ куыст коммуникативон уаа фæрстытæ æвæрын, хи хъуыдытæ æргом кæнын, ахуырты æмгуыстады пълан аразын	Арæхсой: Уацмыс æмæ йæ архайждыты тыххæй йæ хъуыдытæ зæгъынмæ, цаутæн аргъ кæнынмæ, уыдон цардимæ бæттæн;

					<p align="center">удгоймагон уаа</p> <p>æнкъарын ирон æвзаджы ахадындзинад нæ адæмы царды, мадæлон æвзаджы аивдзинад , Фыдыбæстæм æмæ мадæлон æвзагмæ уарзондзинад гурын</p>	
30	1		кæронбæтт æн урок	<p>Гуыйман æмæ Хъасболы миниуджытæ. Кадæджы конфликт.</p>	<p>Регулятивон: ахуырадон нысан æвæрын, ахуырадон архæйдтытæ сбæрæг кæнын, ахуыры фæстиуджытæ рагацау сбæрæг кæнын</p> <p align="center">базонæн уаа</p> <p>хи ныхас раст рацаразын зонын, проблемæ раст сбæрæг кæнын хъæугæ информаци ссарын зонын æмбаргæ куыст</p> <p align="center">коммуникативон уаа</p> <p>фæрстытæ æвæрын, хи хъуыдытæ æргом кæнын, ахуырты æмгуыстады пълан аразын</p> <p align="center">удгоймагон уаа</p> <p>æнкъарын ирон æвзаджы ахадындзинад нæ адæмы царды, мадæлон æвзаджы аивдзинад , Фыдыбæстæм æмæ мадæлон æвзагмæ уарзондзинад гурын</p>	<p>Кадæджы идейон мидис. – фыдракæнды бафхæрд, рæстдзинады уæлахиз. Гуыйман æмæ Хъасболы миниуджытæ. Кадæджы конфликт. Социалон дихдзинады мотивтæ. Æрдзы нывтæ æмæ сæ нысан.</p>
31	1		Урок-балц ивгъуыдмæ	<p>Хъуылаты Созырыхъойы радзырды «Æртындæсæй иумæ»-ы темæ æмæ идейæ.</p>	<p>Регулятивон: ахуырадон нысан æвæрын, ахуырадон архæйдтытæ сбæрæг кæнын, ахуыры фæстиуджытæ рагацау сбæрæг кæнын</p> <p align="center">базонæн уаа</p> <p>хи ныхас раст рацаразын зонын, проблемæ раст сбæрæг кæнын хъæугæ информаци ссарын зонын æмбаргæ куыст</p> <p align="center">коммуникативон уаа</p> <p>фæрстытæ æвæрын, хи хъуыдытæ æргом кæнын, ахуырты æмгуыстады пълан аразын</p> <p align="center">удгоймагон уаа</p> <p>æнкъарын ирон æвзаджы ахадындзинад нæ адæмы царды, мадæлон æвзаджы аивдзинад , Фыдыбæстæм æмæ мадæлон æвзагмæ уарзондзинад гурын</p>	<p>Арæхсой: Уацмыс æмæ йæ архайждыты тыххæй йæ хъуыдытæ зæгъынмæ, цаутæн аргъ кæнынмæ, уыдон цардимæ бæттæн;</p>
32	1		Урок-балц	Æртындæс коммунары	<p>Регулятивон: ахуырадон нысан æвæрын,</p>	Радзырды темæ

			ивгъуыдмæ	коллективон сурæт. Джиоты Андрийы фæлгонц.	<p>ахуырадон архæйдтытæ сбæрæг кæнын, ахуыры фæстиуджытæ рагацау сбæрæг кæнын</p> <p style="text-align: center;">базонаен уаа</p> <p>хи ныхас раст рацаразын зонын, проблемæ раст сбæрæг кæнын хъæугæ информаци ссарын зонын</p> <p>æмбаргæ куыст</p> <p style="text-align: center;">коммуникативон уаа</p> <p>фæрстытæ æвæрын, хи хъуыдытæ æргом кæнын, ахуырты æмгуыстады пълан аразын</p> <p style="text-align: center;">удгоймагон уаа</p> <p>æнкъарын ирон æвзаджы ахадындзинад нæ адæмы царды, мадæлон æвзаджы аивдзинад , Фыдыбæстæм æмæ мадæлон æвзагмæ уарзондзинад гурын</p>	<p>æмæ идейæ. Гуырдзиаг меньшевикты фыдмитæ Хуссар Ирыстоны мидхæсты азты. Æртындæс коммунары сгуыхт æмæ трагедион хъысмæт. Сæ иумæйаг зондахаст, рухс фидæныл æууæндындзинад. Коммунарты коллективон сурæт. Джиоты Андрийы типикон фæлгонц. Таурæггæнæг – трагикон цауты æвдисæн æмæ арггæнæг.</p>
33	1		Урок-балц ивгъуыдмæ	«Таймуразы зарæг»-ы Таймураз- историон персонаж, йæ хъазуат тох тыхгæнджытимæ.	<p>Регулятивон: ахуырадон нысан æвæрын, ахуырадон архæйдтытæ сбæрæг кæнын, ахуыры фæстиуджытæ рагацау сбæрæг кæнын</p> <p style="text-align: center;">базонаен уаа</p> <p>хи ныхас раст рацаразын зонын, проблемæ раст сбæрæг кæнын хъæугæ информаци ссарын зонын</p> <p>æмбаргæ куыст</p> <p style="text-align: center;">коммуникативон уаа</p> <p>фæрстытæ æвæрын, хи хъуыдытæ æргом кæнын, ахуырты æмгуыстады пълан аразын</p> <p style="text-align: center;">удгоймагон уаа</p> <p>æнкъарын ирон æвзаджы ахадындзинад нæ адæмы царды, мадæлон æвзаджы аивдзинад , Фыдыбæстæм æмæ мадæлон æвзагмæ уарзондзинад гурын</p>	<p>«Таймуразы зарæг». Кадæджы мидис. Адæмон сфæлдыстадимæ бастдзинад. Таймураз – историон персонаж, йæ хъазуаты тох тыхгæнджытимæ. Мады фæлгонцы аивадон нысаниуæг. Лæгдзинад æмæ патриотизмы мотивтæ кадæджы.</p>

34	1		Урок-балц ивгъуыдмæ	Дзесты Куыдзæджы радзырд «Хур скæсæнырдæм нæ ныгуылы»-ы темæ æмæ идейон мидис	Регулятивон: ахуырадон нысан æвæрын, ахуырадон архæйдтытæ сбæрæг кæнын, ахуыры фæстиуджытæ рагацау сбæрæг кæнын базонæн уаа хи ныхас раст рацаразын зонын, проблемæ раст сбæрæг кæнын хъæугæ информаци ссарын зонын æмбаргæ куыст коммуникативон уаа фæрстытæ æвæрын, хи хъуыдытæ æргом кæнын, ахуырты æмгуыстады пълан аразын удгоймагон уаа æнкъарын ирон æвзаджы ахадындынад нæ адæмы царды, мадæлон æвзаджы аивдзинад , Фыдыбæстæм æмæ мадæлон æвзагмæ уарзондынад гурын	Арæхсой: Уацмыс æмæ йæ архайждыты тыххæй йæ хъуыдытæ зæгъынмæ, цаутæн аргъ кæнынмæ, уыдон цардимæ бæттæн;
35	1		Тексты анализ	Дзанджы монументон сурæт. Меньшевикты æнæуаг мит.	Регулятивон: ахуырадон нысан æвæрын, ахуырадон архæйдтытæ сбæрæг кæнын, ахуыры фæстиуджытæ рагацау сбæрæг кæнын базонæн уаа хи ныхас раст рацаразын зонын, проблемæ раст сбæрæг кæнын хъæугæ информаци ссарын зонын æмбаргæ куыст коммуникативон уаа фæрстытæ æвæрын, хи хъуыдытæ æргом кæнын, ахуырты æмгуыстады пълан аразын удгоймагон уаа æнкъарын ирон æвзаджы ахадындынад нæ адæмы царды, мадæлон æвзаджы аивдзинад , Фыдыбæстæм æмæ мадæлон æвзагмæ уарзондынад гурын	Дзанджы монументалон сурæт. Йæ характеры сæйраг æууæлтæ: æхсар æмæ намыс. Меньшевикты æнæуаг митæ. Дзанджы хъысмæты бæрзонд трагизм. Æрдзы нывты нысаниуæг. Уацмысы идейон мидис (æгады бæсты – мæлæт) æмæ аивадон фæрæзты æмиудзинад.
36	1		Тексты анализ	Плиты Харитоны поэмæ «Сæлимæт»-ы мидис. Ресы хохы романтикон пейзаж. Меньшевикты	Регулятивон: ахуырадон нысан æвæрын, ахуырадон архæйдтытæ сбæрæг кæнын, ахуыры фæстиуджытæ рагацау сбæрæг кæнын базонæн уаа	Зонын: поэмæйы æмбарынæд, йæ хицæндынад иннæ литературон

				фыдракæндтæ. хи ныхас раст рацаразын зонын, проблемæ раст сбæрæг кæнын хъæугæ информаци ссарын зонын æмбаргæ куыст коммуникативон уаа фæрстытæ æвæрын, хи хъуыдытæ æргом кæнын, ахуырты æмгуыстады пълан аразын удгоймагон уаа æнкъарын ирон æвзаджы ахадындынад нæ адæмы царды, мадæлон æвзаджы аивдзынад , Фыдыбæстæм æмæ мадæлон æвзагмæ уарзондынад гурын	жанртæй. Арæхсын: поэмæйы аивадон миниуджытæ иртасынмæ .
37	1	Урок- афæлгæст	Хъамбердиаты Мысосты лирикайы æрдз æмæ адæймаджы æхсæн æххæст гармонийы сусæг æнкъарæн «Хурмæ курдиат», «Хосгæрст», «Хъæды»-ы	Регулятивон: ахуырадон нысан æвæрын, ахуырадон архæйдтытæ сбæрæг кæнын, ахуыры фæстиуджытæ рагацау сбæрæг кæнын базонæн уаа хи ныхас раст рацаразын зонын, проблемæ раст сбæрæг кæнын хъæугæ информаци ссарын зонын æмбаргæ куыст коммуникативон уаа фæрстытæ æвæрын, хи хъуыдытæ æргом кæнын, ахуырты æмгуыстады пълан аразын удгоймагон уаа æнкъарын ирон æвзаджы ахадындынад нæ адæмы царды, мадæлон æвзаджы аивдзынад , Фыдыбæстæм æмæ мадæлон æвзагмæ уарзондынад гурын	Куысты поэзи. Хъаруджын уæнгты фидыц. Æмдзæвгæйы музыкалондынад æмæ зæлфыст. «Хъæды». Зымæджы пейзаджы хуызджын ахорæнтæ æмæ зæлфыст. Æрдз æмæ адæймаджы хсæн æххæст гармонийы сусæг æнкъарæн.
38	1	Тексты анализ	Мамсыраты Дæбейы радзырд «Æрдхорд»-ы мидис.	Регулятивон: ахуырадон нысан æвæрын, ахуырадон архæйдтытæ сбæрæг кæнын, ахуыры фæстиуджытæ рагацау сбæрæг кæнын базонæн уаа хи ныхас раст рацаразын зонын, проблемæ раст сбæрæг кæнын хъæугæ информаци ссарын зонын æмбаргæ куыст коммуникативон уаа	Зоной: тексты мидис æмæ йæ æмбарой; хъайтары ахастытæ йæ бæхмæ æмæ йæ уарзон адæммæ. Арæхсой: мадæлон æвзагыл аив æмæ рæсугъд кæсын;

				<p>фæрстытæ æвæрын, хи хъуыдытæ æргом кæнын, ахуырты æмгуыстады пълан аразын</p> <p style="text-align: center;">удгоймагон уаа</p> <p>æнкъарын ирон æвзаджы ахадындзинад нæ адæмы царды, мадæлон æвзаджы аивдзинад , Фыдыбæстæм æмæ мадæлон æвзагмæ уарзондзинад гурын</p>	æмдзæвгæ аив дзурынмæ
39	1	Тексты анализ	<p>Малхазы фыдуаг ми æмæ йæ фæстиуджытæ, йæ мидхъуырдухæнтæ.</p>	<p>Регулятивон: ахуырадон нысан æвæрын, ахуырадон архæйдтытæ сбæрæг кæнын, ахуыры фæстиуджытæ рагацау сбæрæг кæнын</p> <p style="text-align: center;">базонæн уаа</p> <p>хи ныхас раст рацаразын зонын, проблемæ раст сбæрæг кæнын хъæугæ информаци ссарын зонын æмбаргæ куыст</p> <p style="text-align: center;">коммуникативон уаа</p> <p>фæрстытæ æвæрын, хи хъуыдытæ æргом кæнын, ахуырты æмгуыстады пълан аразын</p> <p style="text-align: center;">удгоймагон уаа</p> <p>æнкъарын ирон æвзаджы ахадындзинад нæ адæмы царды, мадæлон æвзаджы аивдзинад , Фыдыбæстæм æмæ мадæлон æвзагмæ уарзондзинад гурын</p>	Радзырды мидис. Малхазы фыдуагми æмæ йæ фæстиуджытæ.
40	1	Урок-беседæ	<p>Бесаты Тазе. Чысыл Æхсары ныфс æмæ лæгдзинад «Æвзист идон» -ы. Йæ бæрнон ахаст хистæры фæдзæхстмæ.</p>	<p>Регулятивон: ахуырадон нысан æвæрын, ахуырадон архæйдтытæ сбæрæг кæнын, ахуыры фæстиуджытæ рагацау сбæрæг кæнын</p> <p style="text-align: center;">базонæн уаа</p> <p>хи ныхас раст рацаразын зонын, проблемæ раст сбæрæг кæнын хъæугæ информаци ссарын зонын æмбаргæ куыст</p> <p style="text-align: center;">коммуникативон уаа</p> <p>фæрстытæ æвæрын, хи хъуыдытæ æргом кæнын, ахуырты æмгуыстады пълан аразын</p> <p style="text-align: center;">удгоймагон уаа</p> <p>æнкъарын ирон æвзаджы ахадындзинад нæ адæмы царды,</p>	<p>Зоной: тексты мидис æмæ йæ æмбарой; хъайтары ахастытæ йæ бæхмæ æмæ йæ уарзон адæммæ. Арæхсой: мадæлон æвзагыл аив æмæ рæсугъд кæсын; æмдзæвгæ аив дзурынмæ.</p>

					мадæлон æвзæджы аивдзинад , Фыдыбæстæм æмæ мадæлон æвзагмæ уарзондзинад гурын	
41	1		Тексты анализ	«Хæцæны» -радзырды мидис. Стуры тох йæ роды фервæзын кæныныл.	Регулятивон: ахуырадон нысан æвæрын, ахуырадон архæйдтытæ сбæрæг кæнын, ахуыры фæстиуджытæ рагацау сбæрæг кæнын базонаен уаа хи ныхас раст рацаразын зонын, проблемæ раст сбæрæг кæнын хъæугæ информаци ссарын зонын æмбаргæ куыст коммуникативон уаа фæрстытæ æвæрын, хи хъуыдытæ æргом кæнын, ахуырты æмгуыстады пълан аразын удгоймагон уаа æнкъарын ирон æвзæджы ахадындынад нæ адæмы царды, мадæлон æвзæджы аивдзинад , Фыдыбæстæм æмæ мадæлон æвзагмæ уарзондзинад гурын	Радзырды мидис. Архайды райрæзт. Стуры тох йæ роды фервæзын кæныныл. Цæрæгойтыл арм дарыны хъуыды.
42	1		Урок-афæлгæст Урок-бенефис	Дзæдтиаты Тотырбеджы царды хабæрттæ æмæ сфæлдыстадыл афæлгæст. Къостайы сабийы бонтæ- скъуыдзæг роман «Хæххон стъалы»-йы.	Регулятивон: ахуырадон нысан æвæрын, ахуырадон архæйдтытæ сбæрæг кæнын, ахуыры фæстиуджытæ рагацау сбæрæг кæнын базонаен уаа хи ныхас раст рацаразын зонын, проблемæ раст сбæрæг кæнын хъæугæ информаци ссарын зонын æмбаргæ куыст коммуникативон уаа фæрстытæ æвæрын, хи хъуыдытæ æргом кæнын, ахуырты æмгуыстады пълан аразын удгоймагон уаа æнкъарын ирон æвзæджы ахадындынад нæ адæмы царды, мадæлон æвзæджы аивдзинад , Фыдыбæстæм æмæ мадæлон æвзагмæ уарзондзинад гурын	Дзæдтиаты Тотырбеджы царды хабæрттæ
43	1		Тексты анализ	Къоста-скъоладзау, йæ фыдуаг митæ. Суинаг поэты рæзгæ уды	Регулятивон: ахуырадон нысан æвæрын, ахуырадон архæйдтытæ сбæрæг кæнын, ахуыры фæстиуджытæ рагацау сбæрæг кæнын	Къоста – скъоладзау. Йæ фыдуаг митæ. Йе

				æууæлтæ.	<p>базонæн уаа</p> <p>хи ныхас раст рацаразын зонын, проблемæ раст сбæрæг кæнын хъæугæ информаци ссарын зонын æмбаргæ куыст</p> <p>коммуникативон уаа</p> <p>фæрстытæ æвæрын, хи хъуыдытæ æргом кæнын, ахуырты æмгуыстады пълан аразын</p> <p>удгоймагон уаа</p> <p>æнкъарын ирон æвзаджы ахадындынад нæ адæмы царды, мадæлон æвзаджы аивдынад , Фыдыбæстæм æмæ мадæлон æвзагмæ уарзондынад гурын</p>	мгæрттимæ йæ ахастдынадтæ. Иуанейы бæхы атарды æфсон æмæ фæстиуджытæ. Адæмы маст Къостайы æфхрджытæм. Хъызымдæйы характеристикæ.
44	1		Урок-бенефис	Чендзейы фæлгонц, сылгоймаг-хъомылгæнæджы сгуыхт.	<p>Регулятивон: ахуырадон нысан æвæрын, ахуырадон архæйдтытæ сбæрæг кæнын, ахуыры фæстиуджытæ рагацау сбæрæг кæнын</p> <p>базонæн уаа</p> <p>хи ныхас раст рацаразын зонын, проблемæ раст сбæрæг кæнын хъæугæ информаци ссарын зонын æмбаргæ куыст</p> <p>коммуникативон уаа</p> <p>фæрстытæ æвæрын, хи хъуыдытæ æргом кæнын, ахуырты æмгуыстады пълан аразын</p> <p>удгоймагон уаа</p> <p>æнкъарын ирон æвзаджы ахадындынад нæ адæмы царды, мадæлон æвзаджы аивдынад , Фыдыбæстæм æмæ мадæлон æвзагмæ уарзондынад гурын</p>	Чендзейы фæлгонц, сылгоймаг – хъомылгæнæджы сгуыхт. Зæронд Долæт æмæ гыццыл Къостайы хсæн хæлардынад. Суинаг поэты рæзгæ уды æууæлтæ.
45	1		Тексты анализ	Цæгæраты Максимы «Хъуыдинаейы галуан» таурæггæнæг Бæгъæгуыссæйы зæрдæисгæ фæлгонц.	<p>Регулятивон: ахуырадон нысан æвæрын, ахуырадон архæйдтытæ сбæрæг кæнын, ахуыры фæстиуджытæ рагацау сбæрæг кæнын</p> <p>базонæн уаа</p> <p>хи ныхас раст рацаразын зонын, проблемæ раст сбæрæг кæнын хъæугæ информаци ссарын зонын æмбаргæ куыст</p>	«Хъуыдинаейы галуан» . Таурæггæнæг Бæгъæгуыссæйы зæрдæ-исгæ фæлгонц. Йæ аивадон функцитæ. Таурæгъ мидис.

					<p style="text-align: center;">коммуникативон уаа</p> <p>фæрстытæ æвæрын, хи хъуыдытæ æргом кæнын, ахуырты æмгуыстады пълан аразын</p> <p style="text-align: center;">удгоймагон уаа</p> <p>æнкъарын ирон æвзаджы ахадындзинад нæ адæмы царды, мадæлон æвзаджы аивдзинад , Фыдыбæстæм æмæ мадæлон æвзагмæ уарзондзинад гурын</p>	Мад æмæ йæ цоты цард.
46	1	Тексты анализ	Галуан- дзыллæйæ рахицæны символ.	<p>Регулятивон: ахуырадон нысан æвæрын, ахуырадон архæйдтытæ сбæрæг кæнын, ахуыры фæстиуджытæ рагацау сбæрæг кæнын</p> <p style="text-align: center;">базонæн уаа</p> <p>хи ныхас раст рацаразын зонын, проблемæ раст сбæрæг кæнын хъæугæ информаци ссарын зонын æмбаргæ куыст</p> <p style="text-align: center;">коммуникативон уаа</p> <p>фæрстытæ æвæрын, хи хъуыдытæ æргом кæнын, ахуырты æмгуыстады пълан аразын</p> <p style="text-align: center;">удгоймагон уаа</p> <p>æнкъарын ирон æвзаджы ахадындзинад нæ адæмы царды, мадæлон æвзаджы аивдзинад , Фыдыбæстæм æмæ мадæлон æвзагмæ уарзондзинад гурын</p>	Хъæбулы хæс. Галуан – дзыллæйы рахицæны символ. Уацмысы идейæ: адæмы фарн – лæджы царды фидар æнцой.	
47	1	Урок-беседæ	Плиты Грисы æмдзæвгæ «Æртхутæгдон» -ы мидис.	<p>Регулятивон: ахуырадон нысан æвæрын, ахуырадон архæйдтытæ сбæрæг кæнын, ахуыры фæстиуджытæ рагацау сбæрæг кæнын</p> <p style="text-align: center;">базонæн уаа</p> <p>хи ныхас раст рацаразын зонын, проблемæ раст сбæрæг кæнын хъæугæ информаци ссарын зонын æмбаргæ куыст</p> <p style="text-align: center;">коммуникативон уаа</p> <p>фæрстытæ æвæрын, хи хъуыдытæ æргом кæнын, ахуырты æмгуыстады пълан аразын</p> <p style="text-align: center;">удгоймагон уаа</p>	Æмдзæвгæйы темæ. Иссæйы сгуыхт хъуыддæгтæ. Йæ ахаст йæ хæстон бæхмæ. Уацмысы идейон – ритмикон арæзты иудзинад. Инæлар æмæ æфсады удхæстæгдзинад	

					æнкъарын ирон æвзаджы ахадьндзинад нæ адæмы царды, мадæлон æвзаджы аивдзинад , Фыдыбæстæм æмæ мадæлон æвзагмæ уарзондзинад гурын	
48	1		Урок-фембæлд	Цырыхаты Михалы æмдзæвгæ «Фæндаг»-ы царды раст фæндагыл слæууыны ахсждиаг фарст.	Регулятивон: ахуырадон нысан æвæрын, ахуырадон архæйдтытæ сбæрæг кæнын, ахуыры фæстиуджытæ рагацау сбæрæг кæнын базонæн уаа хи ныхас раст рацаразын зонын, проблемæ раст сбæрæг кæнын хъæугæ информаци ссарын зонын æмбаргæ куыст коммуникативон уаа фæрстытæ æвæрын, хи хъуыдытæ æргом кæнын, ахуырты æмгуыстады пълан аразын удгоймагон уаа æнкъарын ирон æвзаджы ахадьндзинад нæ адæмы царды, мадæлон æвзаджы аивдзинад , Фыдыбæстæм æмæ мадæлон æвзагмæ уарзондзинад гурын	Царды раст фæндагыл слæууыны ахдзиаг фарст. Æмдзæвгæйы идейæ: зындзинæдты сæрты – бæрзонд нысанмæ.
49	1		Урок-фембæлд Тексты анализ	Цæрукъаты Алыксандры лирикон хъайтары цæстæ нгас царды «Райгуырæнкъона». «Хæхтыл хурзæрин рæдау»-	Регулятивон: ахуырадон нысан æвæрын, ахуырадон архæйдтытæ сбæрæг кæнын, ахуыры фæстиуджытæ рагацау сбæрæг кæнын базонæн уаа хи ныхас раст рацаразын зонын, проблемæ раст сбæрæг кæнын хъæугæ информаци ссарын зонын æмбаргæ куыст коммуникативон уаа фæрстытæ æвæрын, хи хъуыдытæ æргом кæнын, ахуырты æмгуыстады пълан аразын удгоймагон уаа æнкъарын ирон æвзаджы ахадьндзинад нæ адæмы царды, мадæлон æвзаджы аивдзинад , Фыдыбæстæм æмæ мадæлон æвзагмæ уарзондзинад гурын	Фыдыуæзæг уарзыны темæ. Лирикон хъайтары цæстæн гас царды иууыл егъаудæр хæзнатæм (райгуырæн къона, ныййарæджы узæлд, хи къухвæллоу) æндæр адæмты культурæйæн аргъ кæныны идейæ. Æмдзæвгæйы поэтикон фæрæзтæ.
50	1		Тексты анализ	Гафез. «Ирон цагъд». Цагъардзинады ныхмæ	Регулятивон: ахуырадон нысан æвæрын, ахуырадон архæйдтытæ сбæрæг кæнын,	Æмдзæвгæйы темæ. Ацырухсы

				тохы æмæ æфхæрæгыл удыхъæдæй уæлахизы темæ. Ацырухсы уæздан æмæ сыгъдæг удыхъæд.	<p>ахуыры фæстиуджытæ рагацау сбæрæг кæнын</p> <p>базонæн уаа</p> <p>хи ныхас раст рацаразын зонын, проблемæ раст сбæрæг кæнын хъæугæ информаци ссарын зонын æмбаргæ куыст</p> <p>коммуникативон уаа</p> <p>фæрстытæ æвæрын, хи хъуыдытæ æргом кæнын, ахуырты æмгуыстады пълан аразын</p> <p>удгоймагон уаа</p> <p>æнкъарын ирон æвзаджы ахадындзинад нæ адæмы царды, мадæлон æвзаджы аивдзинад, Фыдыбæстæм æмæ мадæлон æвзагмæ уарзондзинад гурын</p>	уæздан æмæ сыгъдæг удыхъæд. Мæсыг – «таурæггæнæг», йæ аивадон нысаниуæг. Кадæджы лиризм.
51	1		хатдзæгæт кæныны урок	Рацыд æрмæгæй тæстон куыст.		

Календарон-тематикон пълан ирон (мадæлон) литературæйæ 7 къласæн

Æдæппæт 51 сах.

1.	Сæргонд (хай)	Сахаг æ	Урокгæ	Урочы темæ.	ЛИТ-ЙЫ ТЕОРИ	Ныхасы рæзт	Фæлхат	ХИБАРÆЙ КАСТ	Ныма ц (къæли
2.	Разныхас	1	1	Адæмон сфæлдыстад.		Мидис дзурын	Нарты кадджытæ	«Нарты кадджытæ»	

3.	Нарты эпос.	3	1	«Батрадз æмæ сохъхъыр уæйыг Æфсæрон фырт Алæф».	Эпосы тыххæй æмбарынад	Аив каст. Мидис дзурын.	Нарты кадджытæ	«Нарты кадджытæ»	
4.			1	«Сослан-тыхагур»		Батрадзы фæлгонц кадæджы.			
5.			1	«Фæндыр куыд фæзынди»		Аив каст. Сырдоны фæлгонц	Нарты кадджытæ	Сырдоны хабæртæ.	
6.	Таурæгътæ.	4	1	Кодзырты Таймураз. Таурæгъы конфликт	историон таурæгъ	Ирон мады æгъдау.		Таймуразы зарæг.	
7.			1	Ларс æмæ Хуха.		Æфсымаерты лæгдзинад.		Цæлыккаты А. куыст адæмон сфæлдыстадыл.	
8.			1	<i>Санаты Уари.</i> «Бæтæйы фырттæ».	Фольклорон æмæ литературон таурæгъ	Будзи æмæ Аслæмбеджы фæлгонц.		Бæтæйы фыртты зарæг.	
9.	Хетæгкаты Къоста	6	1	Къостайы цард æмæ сфæлдыстад.		Наизусть	Къостайы æмдз-тæ	«Ирон фæндыр».	
10.			1	1 ур. «Мæгуыры зæрдæ», «Æнæ хай».	Пейзаж. Уацмысы композици	Наизусть. Аив каст.	«Ирон фæндыр»	Къостайы уырыссаг æмдз-тæ. М.Ю. Лермонтовы цыртты раз.	
11.			1	2 ур. «Всати»					
12.			1	3 ур. «Хъуыбады»,					

13.			1	4 ур. «Ныфс», «Тæхуды»,					
14.			1	5 ур. «Лермонтовы цырты цур».					
15.	Гæдиаты Секъа	2	1	Гæдиаты Секъайы цард æмæ сфæлдыстад. «Арагуийы Ерыстау æлдар»		Скъуыддзаг аив кæсын.			
16.			1	«Арагуийы Ерыстау æлдар»	Таурæгъон ныхас æмæ æрфыст.	Аив каст. Æлдары фæлгонц.		Секъайы радзырдтæ «Саударæг ус».	
17.	Тугъанты Батырбег	1	1	Бæхдавæг		Уацмысы гуманистон хъуыдытæ			
18.	Гаглойты Рутен	1	1	Цард.		Æнæнысан цард-фыдзæрдæгæн æг.			
19.	Коцойты Арсен.	4	1	Арсены цард æмæ сфæлдыстад. «Дадолты мæт».			«Саломи», «Цуанонтæ».		
20.			1	«Дадолты мæт».	Юморы тыххæй æмбарынад.	Аив каст Сюжет.		Арсены радзырдтæ. «Фынддæс азы».	
21.			1	«Гæдыйы къах цыбыр у».					

22.	Гæдиаты Цомахъ.	2	1	Цомахъы цард æмæ сфæлдыстад. «Фæндон».	Æмдзæвгæйы композици.	Аив каст.	Цомахъы радзырд «Царды уæз».		
23.			1	«Хуры тын», «Бæлон», «Ме' фсымæрма».	Абарстытæ	Наизусть			
24.	Нигер (Дзанайты Иван).	2	1	Нигеры цард æмæ сфæлдыстад. «Бадилон симд».	Поэмæ.	Аив каст. Фæлгонцты харак-тæ.		Нигеры æмдз-тæ.	
25.			1	«Бадилон симд».	Поэмæ.	Аив каст. Фæлгонцты харак-тæ.			
26.	Хъуылаты Созырыхъо.	2	1	«Тотрадзы зарæг».	Поэмæ.	Хуымæтæг ирон лæджы сгуюхт.			
27.			1	«Муссæйы скъола».		Хæрзгæнæг адæймаджы амонд.			
28.	Хъамбердиаты Мысост.	2	1	Мысосты цардвæндаг «Чызгимæ ныхас», «Æхсæвæддæ».	Лирикаæ.	Аив каст. Наизусть.			
29.	Мамиты Геуæрги.	1	1	«Дзирасгæ».	Метафорæ	Æрфыст саразын, æрдз- царды бындур.			
30.	Дзесты куыдзæг.	2	1	Куыдзæджы цард æмæ сфæлдыстад.					

31.			1	«Хорхæссæг».	Пейзаж.	Аив каст. Мидис дзурын.			
32.	Фæрнион Къоста.	1	1	Фæрнионы цардæрфыст. «Хъæбатыр Цæргæс».		Дзæрæхохты Х.М. сгуыхтытæ.		Нафи «Æртындæс коммунары».	
33.	Мамсыраты Дæбе.	1	1	Дæбейы цард æмæ сфæлдыстад.					
34.			1	«Цыт».	Литер-он хъайтар.	Цола æмæ Дзынгайы фæлгонц.	Дæбе. «Фыццаг къахдзæф»		
35.	Кочысаты Мухарбег.	1	1	«Хъама», «Адæмы маст».	Рифмæ.	Поэты ныфс æмæ оптимизм.			
36.	Калоты Хазби.	1	1	«Кард», «Фæстаг салам».		Наизусть	Хæстон поэзи.		
37.	Гафез (Гаглойты Федыр).	1	1	Гафезы царды хабæрттæ «Зарæг цæрæнбоныл».	Монолог.	Салдаты фæлгонц.		Гафез. «Хæхты чызг».	
38.	Дзаболаты Хазби	1	1	Хазбийы цардæрфыст. «Фашистгæ æхсынц Пушкины».				Хæстон поэзи.	
39.	Плиты Грис.	2	2	Грисы цард æмæ сфæлдыстад. «Мад».	Лирикаæ.	Мады фæлгонц		Грис. «Атакæ».	
40.	Букуылты Алыкци	1	1	Алыксийы цардæрфыст. «Æвдадзы хос».		Радзырды мидис.			

41.	Цæрукъаты Алыксандр.	1	1	Алыксандры цардæрфыст. «Гъе-уадæй куы зонин, Фыдыбæстæ, дæу».		Аив каст. Æмдз-йы мидис.		Алыксандыры æмдз-тæ.	
42.	Хъайтгаты Сергей	1	1	«Ирæд».		Хистæры бынат бинонты царды.		Хъайтаты С. «Саударæг усы маст».	
43.	Тетцойты Таймураз.	1	1	«Мæ Дигори мæйрохс», «Мæ гъæу».					
44.	Хъайтыхъты Азæмæт	1	1	«Ус богал»					
45.	Хъодзаты Æхсар.	1	1	«Къостайы хæдзар», «Хъæр мæрдтæм».	Символ.				
46.	Дзасохты Музафер	1	1	« Бæхы цæссыгтæ»					
47.	Малиты Васо.	1	1	«Скифтæ»	Сидæн			Темырхъаны С. «Иры истори».	
48.	Джыккайты Шамил.	2	1	«Мад»	Строфа.	Мады фæдзахст фыргæн.			
49.			1	«Дауыт Сосланы хъынцъым».					
50.	Ходы Камал.	1	1	«Рагон нырыккон зарæг».					
51.	Хаджеты Таймураз.	1	1	«Мæ рох къуым», «Ирыстонмæ».					

**Календарон-тематикон пълан ирон (мадæлон) литературæйæ 8 къласæн
Æдæппæт 51 сах.**

№	сах æгтæ	ным æц	Урочы хуыз, тип	Урочы темæ	Универсалон ахуырадон архæйдтыгæ	Фæстиуджыгæ
1	1(9)		Урок-балц ивгъуыдмæ	«Нарты кадджыгæ»- ирон адæмы эпос	<p>Регулятивон: ахуырадон нысан æвæрын, ахуырадон архæйдтыгæ сбæрæг кæнын, ахуыры фæстиуджыгæ рагацау сбæрæг кæнын</p> <p align="center">базонæн уаа</p> <p>хи ныхас раст рацаразын зонын, проблемæ раст сбæрæг кæнын хъæугæ информаци ссарын зонын æмбаргæ куыст</p> <p align="center">коммуникативон уаа</p> <p>фæрстыгæ æвæрын, хи хъуыдыгæ æргом кæнын, ахуырты æмгуыстады пълан аразын</p> <p align="center">удгоймагон уаа</p> <p>æнкъарын ирон æвзаджы ахадындзинад нæ адæмы царды, мадæлон æвзаджы аивдзинад , Фыдыбæстæм æмæ мадæлон æвзагмæ уарзондзинад гурын кæнын.</p>	Æмбарынад "фольклор" ("адæмон сфæлдыстад"). Адæмон сфæлдыстады хуызгæ æмæ сæйраг жанртæ. Эпос, таурæгъгæ, историон зарджыгæ. Мифгæ æмæ истори ирон фольклоры. Адæмон сфæлдыстады зонанадон, хъомыладон æмæ эстетикон ахадындзинад. Истори æмæ адæмон æгъдæутгæ эпосы æмæ таурæгъты. Фольклор æмæ литературæйы бастдзинад.
2	1		урок-«диссæггæ — нæ разы»	«Нарты мидис симд»-	<p>Регулятивон: ахуырадон нысан æвæрын, ахуырадон архæйдтыгæ сбæрæг кæнын, ахуыры фæстиуджыгæ рагацау сбæрæг кæнын</p> <p align="center">базонæн уаа</p> <p>хи ныхас раст рацаразын зонын, проблемæ раст сбæрæг кæнын хъæугæ информаци ссарын зонын æмбаргæ куыст</p> <p align="center">коммуникативон уаа</p>	Зоной: текст, йæ мидис; йæ цаутæ æмæ сæ рæзт (сюжет); сæ хъайтарты, уыдоны æууæлтææмææмæ ахастыгæ; -дзырдаивады хуызгæ: Арæхсой: - текстæраст, аив æмæрæвдз кæсынмæ; - уацмысты мидис

				<p>фæрстытæ æвæрын, хи хъуыдытæ æргом кæнын, ахуырты æмгуыстады пълан аразын</p> <p style="text-align: center;">удгоймагон уаа</p> <p>æнкъарын ирон æвзаджы ахадындзинад нæ адæмы царды, мадæлон æвзаджы аивдзинад , Фыдыбæстæм æмæ мадæлон æвзагмæ уарзондзинад гурын кæнын.</p>	<p>радзурынмæ; фæрстытæн бæстон дзуапп дæтттынмæ; -персонажтæн характеристика дæтттынмæ;". Кадæджы мидис. Нарты царды æууæлтæ. Аивады бынат Нарты царды. Акула- рæсугъды фауты мидис.Нæртон чызджы идеалтæ æмæ домæнтæ. Батрадзы хъайтарон сгуыхт.</p>
3	1	урок- «диссæгтæ — нæ разы»	«Ацæмæз æмæ Агуынд- рæсугъд»- ы нарты царды нывтæ.	<p>Регулятивон: ахуырадон нысан æвæрын, ахуырадон архæйдтытæ сбæрæг кæнын, ахуыры фæстиуджытæ рагацау сбæрæг кæнын</p> <p style="text-align: center;">базонæн уаа</p> <p>хи ныхас раст рацаразын зонын, проблемæ раст сбæрæг кæнын хъæугæ информаци ссарын зонын æмбаргæ куыст</p> <p style="text-align: center;">коммуникативон уаа</p> <p>фæрстытæ æвæрын, хи хъуыдытæ æргом кæнын, ахуырты æмгуыстады пълан аразын</p> <p style="text-align: center;">удгоймагон уаа</p> <p>æнкъарын ирон æвзаджы ахадындзинад нæ адæмы царды, мадæлон æвзаджы аивдзинад , Фыдыбæстæм æмæ мадæлон æвзагмæ уарзондзинад гурын</p>	<p>". Кадæджы мидис. Нарты царды нывтæ. Мифты бынат фыдæлты царды æмæ кадæджы. Ацæмæзы миниуджытæ, йæ фæлгонц. Музыкайы тых æмæ нысаниуæг.</p>
4	1	урок- «диссæгтæ — нæ разы»	Таурæгъ «Мачъидон Алыксан» -ы мидис.	<p>Регулятивон: ахуырадон нысан æвæрын, ахуырадон архæйдтытæ сбæрæг кæнын, ахуыры фæстиуджытæ рагацау сбæрæг кæнын</p> <p style="text-align: center;">базонæн уаа</p> <p>хи ныхас раст рацаразын зонын, проблемæ раст сбæрæг кæнын хъæугæ информаци ссарын зонын æмбаргæ куыст</p> <p style="text-align: center;">коммуникативон уаа</p> <p>фæрстытæ æвæрын, хи хъуыдытæ æргом кæнын, ахуырты æмгуыстады пълан аразын</p>	<p>Таурæгъы мидис. Æрыгон паддзахы сгуыхтытæ. Æнæфсисдзинад — фыдбылыз хæссæг. Зæронд лæджы куырыхон зонд, йæ амынды нысаниуæг. Истори æмæ таурæгъы æмахаст.</p>

					<p align="center">удгоймагон уаа</p> <p>æнкъарын ирон æвзаджы ахадындзинад нæ адæмы царды, мадæлон æвзаджы аивдзинад , Фыдыбæстæм æмæ мадæлон æвзагмæ уарзондзинад гурын</p>	
5	1		Урок рефлекси	<p>Таурæгъ «Хъуды абырджытæ» - йы хæлардзинады тых.</p>	<p>Регулятивон: ахуырадон нысан æвæрын, ахуырадон архæйдтытæ сбæрæг кæнын, ахуыры фæстиуджытæ рагацау сбæрæг кæнын</p> <p align="center">базонæн уаа</p> <p>хи ныхас раст рацаразын зонын, проблемæ раст сбæрæг кæнын хъæугæ информаци ссарын зонын æмбаргæ куыст</p> <p align="center">коммуникативон уаа</p> <p>фæрстытæ æвæрын, хи хъуыдытæ æргом кæнын, ахуырты æмгуыстады пълан аразын</p> <p align="center">удгоймагон уаа</p> <p>æнкъарын ирон æвзаджы ахадындзинад нæ адæмы царды, мадæлон æвзаджы аивдзинад , Фыдыбæстæм æмæ мадæлон æвзагмæ уарзондзинад гурын</p>	<p>Йæ мидис. Адæм æмæ паддзахы хицæутты быцæу. Цыппар æмбалы сгуыхтытæ. Хæлардзинады тых. Хъайтарты фæлгонцтæ. Адæмы ахаст "абырджытæм". Уазæг буц кæныны æгъдау. Лæгдзинад æмæ патриотизмы мотив. Таурæгъы сюжетон аразты сæйраг æууæлтæ.</p>
6	1		Урок- экскурси	<p>Таурæгъ «Хуыцауы азар» -ы конфликт-хæс æмæ æнкъарæнты быцæу.</p>	<p>Регулятивон: ахуырадон нысан æвæрын, ахуырадон архæйдтытæ сбæрæг кæнын, ахуыры фæстиуджытæ рагацау сбæрæг кæнын</p> <p align="center">базонæн уаа</p> <p>хи ныхас раст рацаразын зонын, проблемæ раст сбæрæг кæнын хъæугæ информаци ссарын зонын æмбаргæ куыст</p> <p align="center">коммуникативон уаа</p> <p>фæрстытæ æвæрын, хи хъуыдытæ æргом кæнын, ахуырты æмгуыстады пълан аразын</p> <p align="center">удгоймагон уаа</p> <p>æнкъарын ирон æвзаджы ахадындзинад нæ адæмы царды, мадæлон æвзаджы аивдзинад , Фыдыбæстæм æмæ мадæлон æвзагмæ уарзондзинад гурын</p>	<p>Таурæгъы мидис. Иæ конфликт — хæс æмæ æнкъарæнты быцæу. Райгуырæн бæстæйыл гадзрахатæй цæуын — фыдракæнд. Адæмы тæрхон æмæ таурæгъы сæргонды нысаниуæг. Кико — уæздан æмæ æгъдауылхæст адæймаг. Пирузы мидсагъæстгæ æмæ йæ хъизæмар. Хорз æмæ рæстдзинады уæлахиз.</p>
7	1			<p>Историон – хъайтарон зарæг «Задалески нана» - йы адæмы уæззау хъысмæт</p>	<p>Регулятивон: ахуырадон нысан æвæрын, ахуырадон архæйдтытæ сбæрæг кæнын, ахуыры фæстиуджытæ рагацау сбæрæг кæнын</p> <p align="center">базонæн уаа</p> <p>хи ныхас раст рацаразын зонын,</p>	<p>Зарæджы мидис. Ахсахъ Тимуры æрбабырст. Тохы æвирхъау нывтæ. Адæмы уæззау хъысмæт. Сабиты уавæр. Мады сгуыхт.</p>

				<p>проблема раст сбæраг кæнын хъæугæ информаци ссарын зонын æмбаргæ куыст</p> <p style="text-align: center;">коммуникативон уаа</p> <p>фæрстытæ æвæрын, хи хъуыдытæ æргом кæнын, ахуырты æмгуыстады пълан аразын</p> <p style="text-align: center;">удгоймагон уаа</p> <p>æнкъарын ирон æвзаджы ахадындынад нæ адæмы царды, мадæлон æвзаджы аивдынад , Фыдыбæстæм æмæ мадæлон æвзагмæ уарзондынад гурын</p>	<p>Адæмы ахаст сæ ирвæзынгæнагмæ. Зарæджы аивадон фæрæзтæ (эпитет, абарст).</p>
8	1	Урок-экскурси	«Аслæмбеджы зарæг» -ы æфсымæрты сгуйхт.	<p>Регулятивон: ахуырадон нысан æвæрын, ахуырадон архæйдгытæ сбæраг кæнын, ахуыры фæстиуджытæ рагацау сбæраг кæнын</p> <p style="text-align: center;">базонæн уаа</p> <p>хи ныхас раст рацаразын зонын, проблема раст сбæраг кæнын хъæугæ информаци ссарын зонын æмбаргæ куыст</p> <p style="text-align: center;">коммуникативон уаа</p> <p>фæрстытæ æвæрын, хи хъуыдытæ æргом кæнын, ахуырты æмгуыстады пълан аразын</p> <p style="text-align: center;">удгоймагон уаа</p> <p>æнкъарын ирон æвзаджы ахадындынад нæ адæмы царды, мадæлон æвзаджы аивдынад , Фыдыбæстæм æмæ мадæлон æвзагмæ уарзондынад гурын</p>	<p>"). Зарæджы мидис. Йæ конфликт — адæм æмæ æлдæртты быцау. Æфсымæрты сгуйхтытæ. Бæтæйы фыргтæ æмæ Кæсæджы æлдæртты быцау. Будзи æмæ Аслæнбег — адæмы хæргæнджытæ. Геройты трагикон мæлæт.</p>
9	1		"Исахъы зарæг". Исакъ — сæрибарыл тохгæнаг..	<p>Регулятивон: ахуырадон нысан æвæрын, ахуырадон архæйдгытæ сбæраг кæнын, ахуыры фæстиуджытæ рагацау сбæраг кæнын</p> <p style="text-align: center;">базонæн уаа</p> <p>хи ныхас раст рацаразын зонын, проблема раст сбæраг кæнын хъæугæ информаци ссарын зонын æмбаргæ куыст</p> <p style="text-align: center;">коммуникативон уаа</p> <p>фæрстытæ æвæрын, хи хъуыдытæ æргом кæнын,</p>	<p>". Йæ мидис æмæ йæ аивадон арæзт. Исакъ — сæрибарыл тохгæнаг. Хъайтары трагикон хъысмæт.</p>

					<p>ахуырты æмгуыстады пълан аразын удгоймагон уаа æнкъарын ирон æвзаджы ахадындзинад нæ адæмы царды, мадæлон æвзаджы аивдзинад , Фыдыбæстæм æмæ мадæлон æвзагмæ уарзондзинад</p>	
10	1(5)	урок-портрет	<p>Къостайы уацмысты мидис æмæ идейæтæ. Поэты катыйы аххосæгтæ «Сагъæс»-ы.</p>	<p>Регулятивон: ахуырадон нысан æвæрын, ахуырадон архæйдтытæ сбæрæг кæнын, ахуыры фæстиуджытæ рагацау сбæрæг кæнын</p> <p>базонæн уаа</p> <p>хи ныхас раст рацаразын зонын, проблемæ раст сбæрæг кæнын хъæугæ информаци ссарын зонын æмбаргæ куыст</p> <p>коммуникативон уаа</p> <p>фæрстытæ æвæрын, хи хъуыдытæ æргом кæнын, ахуырты æмгуыстады пълан аразын</p> <p>удгоймагон уаа</p> <p>æнкъарын ирон æвзаджы ахадындзинад нæ адæмы царды, мадæлон æвзаджы аивдзинад , Фыдыбæстæм æмæ мадæлон æвзагмæ уарзондзинад гурын</p>	<p>Хетæгкаты Къоста- адæмон поэт. Йæ цардвæндаг. Йæ уацмысты мидис æмæ идейæтæ. "Сагъæс". Поэты катыйы аххосæгтæ. Поэты хæс æмæ нысан — адæмы иу кæнын, амондмæ сын фæндаг амонын, сæрибар æмæ фыдыбæстæйы сæраппонд тох кæнын.</p>	
11	1		<p>Адæймаджы царды нысан-адæмы иу кæнын «Марды уæлхъус»-ы.</p> <p>Адæмы уæззау уавæр «Азар»-ы.</p>	<p>Регулятивон: ахуырадон нысан æвæрын, ахуырадон архæйдтытæ сбæрæг кæнын, ахуыры фæстиуджытæ рагацау сбæрæг кæнын</p> <p>базонæн уаа</p> <p>хи ныхас раст рацаразын зонын, проблемæ раст сбæрæг кæнын хъæугæ информаци ссарын зонын æмбаргæ куыст</p> <p>коммуникативон уаа</p> <p>фæрстытæ æвæрын, хи хъуыдытæ æргом кæнын, ахуырты æмгуыстады пълан аразын</p> <p>удгоймагон уаа</p> <p>æнкъарын ирон æвзаджы ахадындзинад нæ адæмы царды, мадæлон æвзаджы аивдзинад ,</p>	<p>Адæймаджы царды нысан — хорз хъуыддагтæ кæнын. Хорздзинад — номгæнæг, хæрзгæнæг - "æнæмæлæт".</p>	

					Фыдыбæстæм æмæ мадæлон æвзагмæ уарзондзинад гурын	
12	1			Царды нывтæ «Ахуыр»-ы.	<p>Регулятивон: ахуырадон нысан æвæрын, ахуырадон архæйдтытæ сбæрæг кæнын, ахуыры фæстиуджытæ рагацау сбæрæг кæнын</p> <p>базонæн уаа</p> <p>хи ныхас раст рацаразын зонын, проблемæ раст сбæрæг кæнын хъæугæ информаци ссарын зонын æмбаргæ куыст</p> <p>коммуникативон уаа</p> <p>фæрстытæ æвæрын, хи хъуыдытæ æргом кæнын, ахуырты æмгуыстады пълан аразын</p> <p>удгоймагон уаа</p> <p>æнкъарын ирон æвзаджы ахадындзинад нæ адæмы царды, мадæлон æвзаджы аивдзинад ,</p> <p>Фыдыбæстæм æмæ мадæлон æвзагмæ уарзондзинад гурын</p>	"Ахуыр". Уацмысы мидис. Царды нывтæ. Давæджы æууæлтæ. Литературæйы теори. Метоними.
13	1			Поэмæ «Чи дæ?»-йы.	<p>Регулятивон: ахуырадон нысан æвæрын, ахуырадон архæйдтытæ сбæрæг кæнын, ахуыры фæстиуджытæ рагацау сбæрæг кæнын</p> <p>базонæн уаа</p> <p>хи ныхас раст рацаразын зонын, проблемæ раст сбæрæг кæнын хъæугæ информаци ссарын зонын æмбаргæ куыст</p> <p>коммуникативон уаа</p> <p>фæрстытæ æвæрын, хи хъуыдытæ æргом кæнын, ахуырты æмгуыстады пълан аразын</p> <p>удгоймагон уаа</p> <p>æнкъарын ирон æвзаджы ахадындзинад нæ адæмы царды, мадæлон æвзаджы аивдзинад ,</p> <p>Фыдыбæстæм æмæ мадæлон æвзагмæ уарзондзинад гурын</p>	Поэмæйы мидис — хæххон адæмы цард, иунæджы хъысмæт. Сидзæры уавæр, йæ удхайраг цард. "Куыст — цардæн фæрæз". Хъайтар — цардбæллон, куыстуарзаг, ныфсхаст, сыгъдæгзæрдæ адæймаг. Ирон чызджы уавæр патриархалон хæдзары, йæ хъысмæт. Æрдзы нывтæ поэмæйы.
14	1		урок-портрет	Историæмæ таурагъ поэмæ «Кæуæг айнаг»-ы.	<p>Регулятивон: ахуырадон нысан æвæрын, ахуырадон архæйдтытæ сбæрæг кæнын, ахуыры фæстиуджытæ рагацау сбæрæг кæнын</p> <p>базонæн уаа</p> <p>хи ныхас раст рацаразын зонын, проблемæ раст сбæрæг кæнын хъæугæ информаци ссарын зонын æмбаргæ куыст</p>	". Поэмæйы мидис. Ирон царды нывтæ. Историæмæ таурагъ поэмæйы нывæсты. Адæмы тох хæдбардзинадыл, сæ патриотизм. Тыхгæнджыты æууæлтæ. Тæрхоны лæгтæ æмæ сæ уынаффæ. Гæнах

				<p>коммуникативон уаа</p> <p>фæрстытæ æвæрын, хи хъуыдытæ æргом кæнын, ахуырты æмгуыстады пълан аразын</p> <p>удгоймагон уаа</p> <p>æнкъарын ирон æвзаджы ахадындзинад нæ адæмы царды, мадæлон æвзаджы аивдзинад , Фыдыбæстæм æмæ мадæлон æвзагмæ уарзондзинад гурын</p>	<p>аразыны нысан. Дæсны фæрсын æмæ йæ фæстиуæг.</p> <p>Мад æмæ сабийы хъысмæт. Литературæйы теори. Метафорæ</p>
15	1(2)	Урок- балц ивгъуыдмæ	<p>Секъа – адæмон фыссæг. Ирон царды нывтæ «Айссæ»-йы</p> <p>Адæмы фæзминаг миниуджытæ.</p>	<p>Регулятивон: ахуырадон нысан æвæрын, ахуырадон архæйдтытæ сбæрæг кæнын, ахуыры фæстиуджытæ рагацау сбæрæг кæнын</p> <p>базонæн уаа</p> <p>хи ныхас раст рацаразын зонын, проблемæ раст сбæрæг кæнын хъæугæ информаци ссарын зонын æмбаргæ куыст</p> <p>коммуникативон уаа</p> <p>фæрстытæ æвæрын, хи хъуыдытæ æргом кæнын, ахуырты æмгуыстады пълан аразын</p> <p>удгоймагон уаа</p> <p>æнкъарын ирон æвзаджы ахадындзинад нæ адæмы царды, мадæлон æвзаджы аивдзинад , Фыдыбæстæм æмæ мадæлон æвзагмæ уарзондзинад гурын</p>	<p>Секъа — адæмон фыссæг. Йæ царды хабæрттæ. Йæ бæллицтæ — рухс фидæн, сæрибар æмæ фæрныг цард.</p> <p>.Ирон царды нывтæ. Адæмы уавæр паддзахы заманы. Адæм æмæ хицауады быцæу.</p>
16	1	Урок- балц ивгъуыдмæ	<p>«Азау»-уарзондзинады æнкъард таурагъ.</p> <p>Исбонны тых уацмысы</p>	<p>Регулятивон: ахуырадон нысан æвæрын, ахуырадон архæйдтытæ сбæрæг кæнын, ахуыры фæстиуджытæ рагацау сбæрæг кæнын</p> <p>базонæн уаа</p> <p>хи ныхас раст рацаразын зонын, проблемæ раст сбæрæг кæнын хъæугæ информаци ссарын зонын æмбаргæ куыст</p> <p>коммуникативон уаа</p> <p>фæрстытæ æвæрын, хи хъуыдытæ æргом кæнын, ахуырты æмгуыстады пълан аразын</p> <p>удгоймагон уаа</p> <p>æнкъарын ирон æвзаджы ахадындзинад нæ адæмы царды, мадæлон æвзаджы аивдзинад , Фыдыбæстæм æмæ мадæлон æвзагмæ уарзондзинад гурын</p>	<p>."Азау" — уарзондзинады "æнкъард таурагъ". Рагон ирон царды æууæлтæ</p> <p>Исбонны тых адæмы царды. Фыдæлтæ æгъдæуттæ æмæ æнкъарæнты быцæу. Таймуразы тох йæ амондыл. Азауы тæригъæддаг хъысмæт. Хъайтарты фæлгонцтæ. Уарзондзинады уæлахиз. Адæмон æгъдæуттæ.</p>

17	1(3)		Елбыздыхъо- ирон театр саразæг, сæрибары фидиуæг Трагеди «Хазби»-йы историон бындур.		Елбыздыхъо — ирон театр саразæг, сæрибары фидиуæг. Йæ цардвæндаг. Трагедийы конфликт — ирон адæм æмæ паддзахы быцæу. Уацмысы историон æмæ фольклорон бындур.
18	1	Урок- балц ивгъуыдмæ	Хохаг царды нывтæ. Адæмы куырыхон зонд æмæ патриотизм.	Регулятивон: ахуырадон нысан æвæрын, ахуырадон архæйдгытæ сбæрæг кæнын, ахуыры фæстиуджытæ рагацау сбæрæг кæнын базонæн уаа хи ныхас раст рацаразын зонын, проблемæ раст сбæрæг кæнын хъæугæ информаци ссарын зонын æмбаргæ куыст коммуникативон уаа фæрстытæ æвæрын, хи хъуыдытæ æргом кæнын, ахуырты æмгуыстады пълан аразын удгоймагон уаа æнкъарын ирон æвзаджы ахадындынад нæ адæмы царды, мадæлон æвзаджы аивдынад , Фыдыбæстæм æмæ мадæлон æвзагмæ уарзондынад гурын	Хохаг царды нывтæ. Паддзахы хицауады фыдвæндтæ. Адæмы социалон дихдынад. Адæмы куырыхон зонд æмæ патриотизм. Ислам æмæ Нанайы фæлгонцтæ. Хазби — адæмон хъæбатыр. Йæ тохы нысан. Йæ трагедийы аххосæгтæ. Йæ фæлгонц.
19	1		Хазби – адæмы хъæбатыр.	Регулятивон: ахуырадон нысан æвæрын, ахуырадон архæйдгытæ сбæрæг кæнын, ахуыры фæстиуджытæ рагацау сбæрæг кæнын базонæн уаа хи ныхас раст рацаразын зонын, проблемæ раст сбæрæг кæнын хъæугæ информаци ссарын зонын æмбаргæ куыст коммуникативон уаа фæрстытæ æвæрын, хи хъуыдытæ æргом кæнын, ахуырты æмгуыстады пълан аразын удгоймагон уаа æнкъарын ирон æвзаджы ахадындынад нæ адæмы царды, мадæлон æвзаджы аивдынад ,	Уацмысы идейæ — национ иудзынад æмæ хæдбардынад.

20	1		Урок- балц ивгъуыдмæ	Илас Æрнигон. Уацмыс «Хæрзбон»-ы идейæ. "Фыд йæ фыртæн фæдзæхсы".	<p>Фыдыбæстæм æмæ мадæлон æвзагмæ уарзондзинад гурын</p> <p>Регулятивон: ахуырадон нысан æвæрын, ахуырадон архæйдтытæ сбæрæг кæнын, ахуыры фæстиуджытæ рагацау сбæрæг кæнын</p> <p>базонæн уаа</p> <p>хи ныхас раст рацаразын зонын, проблемæ раст сбæрæг кæнын хъæугæ информаци ссарын зонын æмбаргæ куыст</p> <p>коммуникативон уаа</p> <p>фæрстытæ æвæрын, хи хъуыдытæ æргом кæнын, ахуырты æмгуыстады пълан аразын</p> <p>удгоймагон уаа</p> <p>æнкъарын ирон æвзаджы ахадындзинад нæ адæмы царды, мадæлон æвзаджы аивдзинад , Фыдыбæстæм æмæ мадæлон æвзагмæ уарзондзинад гурын</p>	<p>". Ирон лæджы хъысмæт хæдхæцагады уавæры. Фыдыбæстæйæ кæй фæхауæггаг, уый аххосæгтæ. Патриоты хъызæмар. Йæ уавæр æцагæлон зæххыл. Уацмысы идейæ — Райгуырæн бæстæ уарзын. Фæдзæхстыты мидис. Ирон лæджы æууæлтæ, йæ кад æмæ йæ намысы æвдисæнтæ. Мад æмæ Райгуырæн бæстæ. Фыды зондахаст. Патриотизм — уацмысы идейæ. Литературæйы теори. Абарст.</p>
21	1			Гаглойты Рутен Намыс -царды фарн.	<p>Регулятивон: ахуырадон нысан æвæрын, ахуырадон архæйдтытæ сбæрæг кæнын, ахуыры фæстиуджытæ рагацау сбæрæг кæнын</p> <p>базонæн уаа</p> <p>хи ныхас раст рацаразын зонын, проблемæ раст сбæрæг кæнын хъæугæ информаци ссарын зонын æмбаргæ куыст</p> <p>коммуникативон уаа</p> <p>фæрстытæ æвæрын, хи хъуыдытæ æргом кæнын, ахуырты æмгуыстады пълан аразын</p> <p>удгоймагон уаа</p> <p>æнкъарын ирон æвзаджы ахадындзинад нæ адæмы царды, мадæлон æвзаджы аивдзинад , Фыдыбæстæм æмæ мадæлон æвзагмæ уарзондзинад гурын</p>	<p>Аллегиорион радзырд. Намыс - царды фарн. Йæ уавæр тыхми æмæ хæрамы дунейы. Рæстдзинадмæ тырнын — Намысы нысан. Уацмысы идейæ — социалон хæрамæн тæрхон кæнын.</p>
22	1			Аноним Уацмыс « Сæрибар»-ы аллегиорион мидис	<p>Регулятивон: ахуырадон нысан æвæрын, ахуырадон архæйдтытæ сбæрæг кæнын, ахуыры фæстиуджытæ рагацау сбæрæг кæнын</p> <p>базонæн уаа</p> <p>хи ныхас раст рацаразын зонын, проблемæ раст сбæрæг кæнын</p>	<p>"Сæрибар". Уацмысы аллегиорион мидис. Сæрибар — сылгоймаджы хуызы. Йæ сурæт æмæ йæ фæлгонц. Сæрибар — рухс амонд æмæ цард. Адæмы ахаст</p>

				<p>хъæугæ информаци ссарын зонын æмбаргæ куыст</p> <p style="text-align: center;">коммуникативон уаа</p> <p>фæрстытæ æвæрын, хи хъуыдытæ æргом кæнын, ахуырты æмгуыстады пълан аразын</p> <p style="text-align: center;">удгоймагон уаа</p> <p>æнкъарын ирон æвзаджы ахадындынад нæ адæмы царды, мадæлон æвзаджы аивдынад , Фыдыбæстæм æмæ мадæлон æвзагмæ уарзондынад гурын</p>	сæрибармæ. Уацмысы идейæ — сæрибарыл тох кæнын
23	1(4)		<p>Арсен – ирон аив дзырды зæрингуырды.</p>	<p>Регулятивон: ахуырадон нысан æвæрын, ахуырадон архæйдтытæ сбæрæг кæнын, ахуыры фæстиуджытæ рагацау сбæрæг кæнын</p> <p style="text-align: center;">базонæн уаа</p> <p>хи ныхас раст рацаразын зонын, проблемæ раст сбæрæг кæнын</p> <p>хъæугæ информаци ссарын зонын æмбаргæ куыст</p> <p style="text-align: center;">коммуникативон уаа</p> <p>фæрстытæ æвæрын, хи хъуыдытæ æргом кæнын, ахуырты æмгуыстады пълан аразын</p> <p style="text-align: center;">удгоймагон уаа</p> <p>æнкъарын ирон æвзаджы ахадындынад нæ адæмы царды, мадæлон æвзаджы аивдынад , Фыдыбæстæм æмæ мадæлон æвзагмæ уарзондынад гурын</p>	<p>Коцойты Арсен - ирон аив дзырды зæрингуырды. Йæ царды хабæрттæ, йæ рухсадон куыст.</p> <p>.</p>
24	1		<p>Радзырды «Декрет»-ы мидис.</p>	<p>Регулятивон: ахуырадон нысан æвæрын, ахуырадон архæйдтытæ сбæрæг кæнын, ахуыры фæстиуджытæ рагацау сбæрæг кæнын</p> <p style="text-align: center;">базонæн уаа</p> <p>хи ныхас раст рацаразын зонын, проблемæ раст сбæрæг кæнын</p> <p>хъæугæ информаци ссарын зонын æмбаргæ куыст</p> <p style="text-align: center;">коммуникативон уаа</p> <p>фæрстытæ æвæрын, хи хъуыдытæ æргом кæнын, ахуырты æмгуыстады пълан аразын</p> <p style="text-align: center;">удгоймагон уаа</p> <p>æнкъарын ирон æвзаджы ахадындынад нæ адæмы царды, мадæлон æвзаджы аивдынад ,</p>	<p>". Радзырды мидис - дини кусæджы хъысмæт цардивæн рæстæджы. Сауджыны митæ ног æхсæнадон уавæрты. Йæ миниуджытæ: мæнгард, дызæсгом, магуса. Кусæг лæг, йæ удыхъæд æмæ йæ зондахаст. Сатира æмæ юмор ацы радзырды.</p>

25	1		Урок- балц ивгъуыдмæ	Фæлитой адæймаджы цард «Мырзæджы кæрьерæ»-йы.	<p>Фыдыбæстæм æмæ мадæлон æвзагмæ уарзондзинад гурын</p> <p>Регулятивон: ахуырадон нысан æвæрын, ахуырадон архæйдтытæ сбæрæг кæнын, ахуыры фæстиуджытæ рагацау сбæрæг кæнын</p> <p>базонæн уаа</p> <p>хи ныхас раст рацаразын зонын, проблемæ раст сбæрæг кæнын хъæугæ информаци ссарын зонын æмбаргæ куыст</p> <p>коммуникативон уаа</p> <p>фæрстытæ æвæрын, хи хъуыдытæ æргом кæнын, ахуырты æмгуыстады пълан аразын</p> <p>удгоймагон уаа</p> <p>æнкъарын ирон æвзаджы ахадындзинад нæ адæмы царды, мадæлон æвзаджы аивдзинад ,</p> <p>Фыдыбæстæм æмæ мадæлон æвзагмæ уарзондзинад гурын</p>	Фæлитой адæймаджы цард.
26	1		урок- «диссагтæ — нæ разы»	Мидхæсты цаутææмæ сæ фæстиуджытæ «Æхцайы чырын»-ы	<p>Регулятивон: ахуырадон нысан æвæрын, ахуырадон архæйдтытæ сбæрæг кæнын, ахуыры фæстиуджытæ рагацау сбæрæг кæнын</p> <p>базонæн уаа</p> <p>хи ныхас раст рацаразын зонын, проблемæ раст сбæрæг кæнын хъæугæ информаци ссарын зонын æмбаргæ куыст</p> <p>коммуникативон уаа</p> <p>фæрстытæ æвæрын, хи хъуыдытæ æргом кæнын, ахуырты æмгуыстады пълан аразын</p> <p>удгоймагон уаа</p> <p>æнкъарын ирон æвзаджы ахадындзинад нæ адæмы царды, мадæлон æвзаджы аивдзинад ,</p> <p>Фыдыбæстæм æмæ мадæлон æвзагмæ уарзондзинад гурын</p>	" Мидхæсты цаутæ æмæ сæ фæстиуджытæ. Горæты уæззау уавæр
27	1		Урок- портрет	Цомахъ – сæрибары зараггæнæг æмæ рухстауæг.	<p>Регулятивон: ахуырадон нысан æвæрын, ахуырадон архæйдтытæ сбæрæг кæнын, ахуыры фæстиуджытæ рагацау сбæрæг кæнын</p> <p>базонæн уаа</p> <p>хи ныхас раст рацаразын зонын, проблемæ раст сбæрæг кæнын хъæугæ информаци ссарын зонын æмбаргæ куыст</p>	Гæдиаты Цомахъ — сæрибары зараггæнæг æмæ рухстауæг. Йæ цардвæндаг. "Фын". Æмдзæвгæты цикл "Ахæстоны фыстытæй". Йæ сæвзæрд, йæ иумæйаг мидис. Ахæсты тыхст æмæ зынтæ. Йæ фæндон.

					<p align="center">коммуникативон уаа</p> <p>фæрстытæ æвæрын, хи хъуыдытæ æргом кæнын, ахуырты æмгуыстады пълан аразын</p> <p align="center">удгоймагон уаа</p> <p>æнкъарын ирон æвзаджы ахадындзинад нæ адæмы царды, мадæлон æвзаджы аивдзинад , Фыдыбæстæм æмæ мадæлон æвзагмæ уарзондзинад гурын</p>	<p>Лирикон геройы рæсугъд удыхъæд. "Арв нæры". Тызмæг æрдзы ныв. Мигътæ - талынджы символон фæлгонц. Дымгæ — змæлд æмæ тохы фæсномыг. Уарын — æрдз ногтæнæг, арвы нæрд — рухс хæссæг. Тохы мотив — уацмысы сæйраг хъуыды. "Æрæхсæв", "Райсом". Цомахъ æмæ йæ тохы æмбæлтты уавæр ахæстоны. Сæ тохы бæрзонд нысан — адæмы амонд, рухс æмæ сæрибары æгъдæуттæ. Поэты фæндæттæ йæ Райгуырæн бæстæ æмæ йæ адæмы рухс фидæны сæраппонд. Æрдз — цард æмæ дунейы фидауц.</p>
28	1(2)	Урок-раныхас	<p>Малиты Георги.Геуæргийы сфæлдыстады ахадындзинад</p> <p>Æмдзæвгæ «Федог»-ы символон нысаниуæг</p>	<p>Регулятивон: ахуырадон нысан æвæрын, ахуырадон архæйдтытæ сбæрæг кæнын, ахуыры фæстиуджытæ рагацау сбæрæг кæнын</p> <p align="center">базонаен уаа</p> <p>хи ныхас раст рацаразын зонын, проблемæ раст сбæрæг кæнын хъæугæ информаци ссарын зонын æмбаргæ куыст</p> <p align="center">коммуникативон уаа</p> <p>фæрстытæ æвæрын, хи хъуыдытæ æргом кæнын, ахуырты æмгуыстады пълан аразын</p> <p align="center">удгоймагон уаа</p> <p>æнкъарын ирон æвзаджы ахадындзинад нæ адæмы царды, мадæлон æвзаджы аивдзинад , Фыдыбæстæм æмæ мадæлон æвзагмæ уарзондзинад гурын</p>	<p>Малиты Геуæргийы царды хабæрттæ. Поэты сфæлдыстады ахадындзинад дыгурон дзырдаивады рæзты. "Федог "Гъонгæси фурт мæгур Мæхæмæт</p> <p>"Æмдзæвгæйы романтикон мидис. Поэты фæдзæхст фæсивæдаен: рухсмæ тырнын, кады хъуыддæгтæ аразын, намысджынай цæрын. Уацмысы символон фæлгонцты нысаниуæг.</p>	
29	1		<p>Поэмæ «Гъонгæси фурт мæгур Мæхæмæт» -ы</p>	<p>Регулятивон: ахуырадон нысан æвæрын, ахуырадон архæйдтытæ сбæрæг кæнын, ахуыры фæстиуджытæ рагацау сбæрæг кæнын</p>	<p>"Поэмæйы таурæгъон бындур. Адæмы уавæр стонг заман. Мæхæмæты</p>	

			таурæгъон бындур.	<p>базонæн уаа</p> <p>хи ныхас раст рацаразын зонын, проблемæ раст сбæрæг кæнын хъæугæ информаци ссарын зонын æмбаргæ куыст</p> <p>коммуникативон уаа</p> <p>фæрстытæ æвæрын, хи хъуыдытæ æргом кæнын, ахуырты æмгуыстады пълан аразын</p> <p>удгоймагон уаа</p> <p>æнкъарын ирон æвзаджы ахадындзинад нæ адæмы царды, мадæлон æвзаджы аивдзинад , Фыдыбæстæм æмæ мадæлон æвзагмæ уарзондзинад гурын</p>	<p>фæзминаг миниуджытæ: ныййарджытыл аудын, уæздандзинад, хъару æмæ курдиат. Ханы ахаст Мæхæмæт æмæ йæ чызджы уарзондзинадмæ. Мæхæмæт æмæ Гиданнаыы мæлæт, йæ социалон аххосæгтæ. Поэмæйы сюжет æмæ композици. Литературæйы теори. Терминтæ "сюжет" æмæ "композици".</p>
30	1(4)		Урок-портрет	<p>Беджызаты Чермен. Уацмыс «Мæсгуытæ дзурынц»-ы иумæйаг характеристика.</p> <p>Регулятивон: ахуырадон нысан æвæрын, ахуырадон архæйдтытæ сбæрæг кæнын, ахуыры фæстиуджытæ рагацау сбæрæг кæнын</p> <p>базонæн уаа</p> <p>хи ныхас раст рацаразын зонын, проблемæ раст сбæрæг кæнын хъæугæ информаци ссарын зонын æмбаргæ куыст</p> <p>коммуникативон уаа</p> <p>фæрстытæ æвæрын, хи хъуыдытæ æргом кæнын, ахуырты æмгуыстады пълан аразын</p> <p>удгоймагон уаа</p> <p>æнкъарын ирон æвзаджы ахадындзинад нæ адæмы царды, мадæлон æвзаджы аивдзинад , Фыдыбæстæм æмæ мадæлон æвзагмæ уарзондзинад гурын</p>	<p>Мæсгуытæ дзурынц", йæ иумæйаг характеристика (афæлгæст).</p>
31	1		Урок-раныхас	<p>Таурæгъ – новелла «Æлбегаты Батай æмæ Барсæгаты чындз»-ы иумæйаг мидис.</p> <p>Регулятивон: ахуырадон нысан æвæрын, ахуырадон архæйдтытæ сбæрæг кæнын, ахуыры фæстиуджытæ рагацау сбæрæг кæнын</p> <p>базонæн уаа</p> <p>хи ныхас раст рацаразын зонын, проблемæ раст сбæрæг кæнын хъæугæ информаци ссарын зонын æмбаргæ куыст</p> <p>коммуникативон уаа</p> <p>фæрстытæ æвæрын, хи хъуыдытæ æргом кæнын, ахуырты æмгуыстады пълан аразын</p>	<p>"Æлбегаты Батай æмæ Барсæгаты чындз". Таурæгъ-новеллаы иумæйаг мидис. Фыдæлты цард æмææгъдауттæ, сæ аивадон равдыст. Батай æмæ йæ мыггаджы хъысмæт.</p>

					<p style="text-align: center;">удгоймагон уаа</p> <p>æнкъарын ирон æвзаджы ахадындзинад нæ адæмы царды, мадæлон æвзаджы аивдзинад , Фыдыбæстæм æмæ мадæлон æвзагмæ уарзондзинад гурын</p>	
32	1		Урок-портрет	<p>Фыдæлты цард æмææгъдæуттæ.</p> <p>Регулятивон: ахуырадон нысан æвæрын, ахуырадон архæйдтытæ сбæрæг кæнын, ахуыры фæстиуджытæ рагацау сбæрæг кæнын</p> <p style="text-align: center;">базонæн уаа</p> <p>хи ныхас раст рацаразын зонын, проблемæ раст сбæрæг кæнын хъæугæ информаци ссарын зонын æмбаргæ куыст</p> <p style="text-align: center;">коммуникативон уаа</p> <p>фæрстытæ æвæрын, хи хъуыдытæ æргом кæнын, ахуырты æмгуыстады пълан аразын</p> <p style="text-align: center;">удгоймагон уаа</p> <p>æнкъарын ирон æвзаджы ахадындзинад нæ адæмы царды, мадæлон æвзаджы аивдзинад , Фыдыбæстæм æмæ мадæлон æвзагмæ уарзондзинад гурын</p>	<p>Адæмы зæрдæйы уаг æмæ зондахаст, сæ гуманизм. Бæтæг — мыггаджы хистæр, адæмы фарн хæссæг.</p>	
33	1			<p>Уарзондзинад цардæттæг. –</p> <p>Регулятивон: ахуырадон нысан æвæрын, ахуырадон архæйдтытæ сбæрæг кæнын, ахуыры фæстиуджытæ рагацау сбæрæг кæнын</p> <p style="text-align: center;">базонæн уаа</p> <p>хи ныхас раст рацаразын зонын, проблемæ раст сбæрæг кæнын хъæугæ информаци ссарын зонын æмбаргæ куыст</p> <p style="text-align: center;">коммуникативон уаа</p> <p>фæрстытæ æвæрын, хи хъуыдытæ æргом кæнын, ахуырты æмгуыстады пълан аразын</p> <p style="text-align: center;">удгоймагон уаа</p> <p>æнкъарын ирон æвзаджы ахадындзинад нæ адæмы царды, мадæлон æвзаджы аивдзинад , Фыдыбæстæм æмæ мадæлон æвзагмæ уарзондзинад гурын</p>	<p>Уарзондзинад — цард дæттæг. Уацмысы æвзаджы æууæлтæ. Литературæйы теори. Таурæгъ.</p>	
34	1(4)			<p>Хъуылаты Созырыхъо. Ирон царды социалон быцаутæ «Хогаджы</p> <p>Регулятивон: ахуырадон нысан æвæрын, ахуырадон архæйдтытæ сбæрæг кæнын, ахуыры фæстиуджытæ рагацау сбæрæг кæнын</p> <p style="text-align: center;">базонæн уаа</p> <p>хи ныхас раст рацаразын зонын,</p>	<p>Фыссæджы цард æмæ сфæлдыстæд. "Хогаджы хъæстытæ". Ирон царды социалон быцаутæ.</p>	

				<p>хъæстытæ»- йы.</p> <p>проблемæ раст сбæрæг кæнын хъæугæ информаци ссарын зонын æмбаргæ куыст</p> <p>коммуникативон уаа</p> <p>фæрстытæ æвæрын, хи хъуыдытæ æргом кæнын, ахуырты æмгуыстады пълан аразын</p> <p>удгоймагон уаа</p> <p>æнкъарын ирон æвзаджы ахадындынад нæ адæмы царды, мадæлон æвзаджы аивдынад , Фыдыбæстæм æмæ мадæлон æвзагмæ уарзондынад гурын</p>	
35	1	Урок-раныхас	Цамел æмæ Хадзионы фæлгонцтæ.	<p>Регулятивон: ахуырадон нысан æвæрын, ахуырадон архæйдтытæ сбæрæг кæнын, ахуыры фæстиуджытæ рагацау сбæрæг кæнын</p> <p>базонæн уаа</p> <p>хи ныхас раст рацаразын зонын, проблемæ раст сбæрæг кæнын хъæугæ информаци ссарын зонын æмбаргæ куыст</p> <p>коммуникативон уаа</p> <p>фæрстытæ æвæрын, хи хъуыдытæ æргом кæнын, ахуырты æмгуыстады пълан аразын</p> <p>удгоймагон уаа</p> <p>æнкъарын ирон æвзаджы ахадындынад нæ адæмы царды, мадæлон æвзаджы аивдынад , Фыдыбæстæм æмæ мадæлон æвзагмæ уарзондынад гурын</p>	
36	1	Урок-портрет	Уацмыс «Музейы»-йы мидис, йæ сюжеты рæзт.	<p>Регулятивон: ахуырадон нысан æвæрын, ахуырадон архæйдтытæ сбæрæг кæнын, ахуыры фæстиуджытæ рагацау сбæрæг кæнын</p> <p>базонæн уаа</p> <p>хи ныхас раст рацаразын зонын, проблемæ раст сбæрæг кæнын хъæугæ информаци ссарын зонын æмбаргæ куыст</p> <p>коммуникативон уаа</p> <p>фæрстытæ æвæрын, хи хъуыдытæ æргом кæнын, ахуырты æмгуыстады пълан аразын</p> <p>удгоймагон уаа</p> <p>æнкъарын ирон æвзаджы ахадындынад нæ адæмы царды,</p>	"Музейы". Уацмысы мидис, йæ сюжетон рæзт. Гуырдыаг меньшевикты фыдракæндтæ. Уацмысы сæйраг архайджыты фæзминаг минниуджытæ.

				мадæлон æвзæджы аивдзинад , Фыдыбæстæм æмæ мадæлон æвзагмæ уарзондзинад гурын	
37	1		Фыййауы царды нывтæ «Фыййауы катый»-йы.	<p>Регулятивон: ахуырадон нысан æвæрын, ахуырадон архæйдгытæ сбæрæг кæнын, ахуыры фæстиуджытæ рагацау сбæрæг кæнын</p> <p style="text-align: center;">базонæн уаа</p> <p>хи ныхас раст рацаразын зонын, проблемæ раст сбæрæг кæнын хъæугæ информаци ссарын зонын æмбаргæ куыст</p> <p style="text-align: center;">коммуникативон уаа</p> <p>фæрстытæ æвæрын, хи хъуыдытæ æргом кæнын, ахуырты æмгуыстады пълан аразын</p> <p style="text-align: center;">удгоймагон уаа</p> <p>æнкъарын ирон æвзæджы ахадындзинад нæ адæмы царды, мадæлон æвзæджы аивдзинад , Фыдыбæстæм æмæ мадæлон æвзагмæ уарзондзинад гурын</p>	"Фыййауы катый". Фыййауы царды нывтæ. Хицау æмæ æххуырсты ахастытæ.
38	1	Урок-раныхас	Дзесты Куыдзæг Тега – хæрзгæнаг «Тегайы бæлас»-ы.	<p>Регулятивон: ахуырадон нысан æвæрын, ахуырадон архæйдгытæ сбæрæг кæнын, ахуыры фæстиуджытæ рагацау сбæрæг кæнын</p> <p style="text-align: center;">базонæн уаа</p> <p>хи ныхас раст рацаразын зонын, проблемæ раст сбæрæг кæнын хъæугæ информаци ссарын зонын æмбаргæ куыст</p> <p style="text-align: center;">коммуникативон уаа</p> <p>фæрстытæ æвæрын, хи хъуыдытæ æргом кæнын, ахуырты æмгуыстады пълан аразын</p> <p style="text-align: center;">удгоймагон уаа</p> <p>æнкъарын ирон æвзæджы ахадындзинад нæ адæмы царды, мадæлон æвзæджы аивдзинад , Фыдыбæстæм æмæ мадæлон æвзагмæ уарзондзинад гурын</p>	Фыссæджы сфæлдыстады æууæлтæ. Куыдзæг — радзырды дæсны. "Тегайы бæласы" мидис. Уацмысы сюжет.
39	1	Урок-портрет	Хозиты Яков Поэты бæллиц æмæ фæндон «Терчы хъазт»-ы	<p>Регулятивон: ахуырадон нысан æвæрын, ахуырадон архæйдгытæ сбæрæг кæнын, ахуыры фæстиуджытæ рагацау сбæрæг кæнын</p> <p style="text-align: center;">базонæн уаа</p> <p>хи ныхас раст рацаразын зонын, проблемæ раст сбæрæг кæнын хъæугæ информаци ссарын зонын</p>	Поэты царды хабæрттæ. Йæ бынат ирон поэзийы. "Терчы хъазт". Поэт æмæ Терчы ныхас. Поэты бæллиц æмæ фæндон. Терчы раныхас (монолог), йæ царды таурæгъ.

				<p>æмбаргæ куыст</p> <p style="text-align: center;">коммуникативон уаа</p> <p>фæрстытæ æвæрын, хи хъуыдытæ æргом кæнын, ахуырты æмгуыстады пълан аразын</p> <p style="text-align: center;">удгоймагон уаа</p> <p>æнкъарын ирон æвзаджы ахадындзинад нæ адæмы царды, мадæлон æвзаджы аивдзинад , Фыдыбæстæм æмæ мадæлон æвзагмæ уарзондзинад гурын</p>	
40	1	Урок-раныхас	<p>Гулуты Андрей Хæсты уæззау фæстиуджытæ «Хъæбатыры мæлæт»-ы.</p>	<p>Регулятивон: ахуырадон нысан æвæрын, ахуырадон архæйдтытæ сбæрæг кæнын, ахуыры фæстиуджытæ рагацау сбæрæг кæнын</p> <p style="text-align: center;">базонæн уаа</p> <p>хи ныхас раст рацаразын зонын, проблемæ раст сбæрæг кæнын хъæугæ информаци ссарын зонын æмбаргæ куыст</p> <p style="text-align: center;">коммуникативон уаа</p> <p>фæрстытæ æвæрын, хи хъуыдытæ æргом кæнын, ахуырты æмгуыстады пълан аразын</p> <p style="text-align: center;">удгоймагон уаа</p> <p>æнкъарын ирон æвзаджы ахадындзинад нæ адæмы царды, мадæлон æвзаджы аивдзинад , Фыдыбæстæм æмæ мадæлон æвзагмæ уарзондзинад гурын</p>	<p>"Хъæбатыры мæлæт". Хæсты уæззау фæстиуджытæ. Советон адæмы хъайтарон тох фашистты ныхмæ.</p>
41	1		<p>Епхиты Тæтæри Радзырд «Хуыйæндаг»-ы мидис.</p>	<p>Регулятивон: ахуырадон нысан æвæрын, ахуырадон архæйдтытæ сбæрæг кæнын, ахуыры фæстиуджытæ рагацау сбæрæг кæнын</p> <p style="text-align: center;">базонæн уаа</p> <p>хи ныхас раст рацаразын зонын, проблемæ раст сбæрæг кæнын хъæугæ информаци ссарын зонын æмбаргæ куыст</p> <p style="text-align: center;">коммуникативон уаа</p> <p>фæрстытæ æвæрын, хи хъуыдытæ æргом кæнын, ахуырты æмгуыстады пълан аразын</p> <p style="text-align: center;">удгоймагон уаа</p> <p>æнкъарын ирон æвзаджы ахадындзинад нæ адæмы царды, мадæлон æвзаджы аивдзинад , Фыдыбæстæм æмæ мадæлон æвзагмæ уарзондзинад гурын</p>	<p>Хуыйæндаг". Радзырды мидис — фыдæгъдау адæймæгты фыдуынд митæ.</p>

42	1(2)		Урок-раныхас	Плиты Грис Балладæ « Авд цухъхъайы»-хæсты азар æмæ адæмы хъысмæт.	<p>Регулятивон: ахуырадон нысан æвæрын, ахуырадон архæйдтытæ сбæрæг кæнын, ахуыры фæстиуджытæ рагацау сбæрæг кæнын</p> <p style="text-align: center;">базонæн уаа</p> <p>хи ныхас раст рацаразын зонын, проблемæ раст сбæрæг кæнын хъæугæ информаци ссарын зонын æмбаргæ куыст</p> <p style="text-align: center;">коммуникативон уаа</p> <p>фæрстытæ æвæрын, хи хъуыдытæ æргом кæнын, ахуырты æмгуыстады пълан аразын</p> <p style="text-align: center;">удгоймагон уаа</p> <p>æнкъарын ирон æвзаджы ахадындзинад нæ адæмы царды, мадæлон æвзаджы аивдзинад , Фыдыбæстæм æмæ мадæлон æвзагмæ уарзондзинад гурын</p>	Балладæ "Авд цухъхъайы". Хæсты азар æмæ адæмы хъысмæт. Мад уавæр. Йæ ныхас йæ фыртты дзауматимæ. Фыртты дзауппытæ. Се сгуйхтытæ, сæ кады мæлæт. Авд чызджи хъысмæт.
43	1		Урок-портрет	Мад рухс фæлгонц.	<p>Регулятивон: ахуырадон нысан æвæрын, ахуырадон архæйдтытæ сбæрæг кæнын, ахуыры фæстиуджытæ рагацау сбæрæг кæнын</p> <p style="text-align: center;">базонæн уаа</p> <p>хи ныхас раст рацаразын зонын, проблемæ раст сбæрæг кæнын хъæугæ информаци ссарын зонын æмбаргæ куыст</p> <p style="text-align: center;">коммуникативон уаа</p> <p>фæрстытæ æвæрын, хи хъуыдытæ æргом кæнын, ахуырты æмгуыстады пълан аразын</p> <p style="text-align: center;">удгоймагон уаа</p> <p>æнкъарын ирон æвзаджы ахадындзинад нæ адæмы царды, мадæлон æвзаджы аивдзинад , Фыдыбæстæм æмæ мадæлон æвзагмæ уарзондзинад гурын</p>	Мад рухс фæлгонц. Дарæс удджын кæнын æмæ йæ аивадон нысаниуæг уацмысы. Литературæйы теори. Термин балладæ.
44	1		Урок-раныхас	Цæгæраты Максим Нуцайы хъысмæт, йæ удыхъæды миниуджытæ «Фæстаг æхсæвы».	<p>Регулятивон: ахуырадон нысан æвæрын, ахуырадон архæйдтытæ сбæрæг кæнын, ахуыры фæстиуджытæ рагацау сбæрæг кæнын</p> <p style="text-align: center;">базонæн уаа</p> <p>хи ныхас раст рацаразын зонын, проблемæ раст сбæрæг кæнын хъæугæ информаци ссарын зонын æмбаргæ куыст</p> <p style="text-align: center;">коммуникативон уаа</p>	Фæстаг æхсæв". Мад æмæ райгуыраен зæхх. Нуцайы хъысмæт, йæ удыхъæды миниуджытæ. Хохаг хъæуты уавæр цардивæнты. Адæймаджы

				<p>Хохаг хъæуты уавæр цардивæнты.</p>	<p>фæрстытæ æвæрын, хи хъуыдытæ æргом кæнын, ахуырты æмгуыстады пълан аразын удгоймагон уаа æнкъарын ирон æвзаджы ахадындзинад нæ адæмы царды, мадæлон æвзаджы аивдзинад , Фыдыбæстæм æмæ мадæлон æвзагмæ уарзондзинад гурын</p>	<p>ахаст фыды уæзæгмæ</p>
45	1			<p>Мыртазты Барис Хистæры ахаст «Æфцæгмæ»-йы.</p>	<p>Регулятивон: ахуырадон нысан æвæрын, ахуырадон архæйдтытæ сбæрæг кæнын, ахуыры фæстиуджытæ рагацау сбæрæг кæнын базонаен уаа хи ныхас раст рацаразын зонын, проблемæ раст сбæрæг кæнын хъæугæ информаци ссарын зонын æмбаргæ куыст коммуникативон уаа фæрстытæ æвæрын, хи хъуыдытæ æргом кæнын, ахуырты æмгуыстады пълан аразын удгоймагон уаа æнкъарын ирон æвзаджы ахадындзинад нæ адæмы царды, мадæлон æвзаджы аивдзинад , Фыдыбæстæм æмæ мадæлон æвзагмæ уарзондзинад гурын</p>	<p>Хистæр фæлтæры хъысмæт. Хистæры ахаст кæстæртæм. Хистæры хæс - рæзгæ фæлтæрыл аудын, фæндаг сын амонын. Цард - зын балц. Фæлтæрд лæджы ныстуан фæсивæдæн: лæгдзинад æвдисын, кады хъуыддæгтæ кæнын.</p>
46	1	Урок- раныхас	Гæбулты МелитонРадзырд «Æнæмастæй цæр»- мидис.	<p>Регулятивон: ахуырадон нысан æвæрын, ахуырадон архæйдтытæ сбæрæг кæнын, ахуыры фæстиуджытæ рагацау сбæрæг кæнын базонаен уаа хи ныхас раст рацаразын зонын, проблемæ раст сбæрæг кæнын хъæугæ информаци ссарын зонын æмбаргæ куыст коммуникативон уаа фæрстытæ æвæрын, хи хъуыдытæ æргом кæнын, ахуырты æмгуыстады пълан аразын удгоймагон уаа æнкъарын ирон æвзаджы ахадындзинад нæ адæмы царды, мадæлон æвзаджы аивдзинад , Фыдыбæстæм æмæ мадæлон æвзагмæ уарзондзинад гурын</p>	<p>Радзырды мидис. Бинонты ахастдзинæдтæ.</p>	
47	1		Цæрукъаты Алыксандр. Æрдз	<p>Регулятивон: ахуырадон нысан æвæрын, ахуырадон архæйдтытæ сбæрæг кæнын,</p>	<p>"Цымæ мын цы дзуры?.." Æрдз æмæ адæймаджы</p>	

			<p>æмæ адæймаджы бастдзинад «Цымæ мын цы дзуры?» - йы.</p>	<p>ахуыры фæстиуджытæ рагацау сбæрæг кæнын</p> <p style="text-align: center;">базонаен уаа</p> <p>хи ныхас раст рацаразын зонын, проблемæ раст сбæрæг кæнын хъæугæ информаци ссарын зонын æмбаргæ куыст</p> <p style="text-align: center;">коммуникативон уаа</p> <p>фæрстытæ æвæрын, хи хъуыдытæ æргом кæнын, ахуырты æмгуыстады пълан аразын</p> <p style="text-align: center;">удгоймагон уаа</p> <p>æнкъарын ирон æвзаджы ахадындзинад нæ адæмы царды, мадæлон æвзаджы аивдзинад , Фыдыбæстæм æмæ мадæлон æвзагмæ уарзондзинад гурын</p>	<p>бастдзинад. Адæмы истори. Иры намыс æмæ трагикон цаутæ. Патриотизмы мотивтæ уацмысы. Литературæйы теори. Термин сидæн.</p>
48	1	урок-«диссæгтæ — нæ разы»	<p>Джусойты Нафи.Патриотизмы мотивтæ «Ныстуан Иры фæсивæдмæ»-йы.</p>	<p>Регулятивон: ахуырадон нысан æвæрын, ахуырадон архæйдтытæ сбæрæг кæнын, ахуыры фæстиуджытæ рагацау сбæрæг кæнын</p> <p style="text-align: center;">базонаен уаа</p> <p>хи ныхас раст рацаразын зонын, проблемæ раст сбæрæг кæнын хъæугæ информаци ссарын зонын æмбаргæ куыст</p> <p style="text-align: center;">коммуникативон уаа</p> <p>фæрстытæ æвæрын, хи хъуыдытæ æргом кæнын, ахуырты æмгуыстады пълан аразын</p> <p style="text-align: center;">удгоймагон уаа</p> <p>æнкъарын ирон æвзаджы ахадындзинад нæ адæмы царды, мадæлон æвзаджы аивдзинад , Фыдыбæстæм æмæ мадæлон æвзагмæ уарзондзинад гурын</p>	<p>"Ныстуан Иры фæсивæдмæ". Æмдзæвгæйы мидис — адæймаджы рæсугъд фæндиагтæ. Патриотизмы мотивтæ. Поэты сагъæс Ирыстоны фидæныл.</p>
49	1	Урок-раныхас	<p>Дзаболаты ХазбиУазæгæн æгъдау кæнын æмдзæвгæ «Ис ахæм лæг хæхты»-йы.</p>	<p>Регулятивон: ахуырадон нысан æвæрын, ахуырадон архæйдтытæ сбæрæг кæнын, ахуыры фæстиуджытæ рагацау сбæрæг кæнын</p> <p style="text-align: center;">базонаен уаа</p> <p>хи ныхас раст рацаразын зонын, проблемæ раст сбæрæг кæнын хъæугæ информаци ссарын зонын æмбаргæ куыст</p> <p style="text-align: center;">коммуникативон уаа</p> <p>фæрстытæ æвæрын, хи хъуыдытæ æргом кæнын,</p>	<p>"Ис ахæм лæг хæхты". Æмдзæвгæйы мидис. Хуымæтæг хæххон лæджи уæздандзинад. Уазæгæн æгъдау кæнын. Таурæгъты мидис. Æмдзæвгæйы идея. "Ирон кафт". Ирон кæфтыты хицæн хуызтæ, сæ поэтикон нывæвдыст. Сæ бастдзинад адæмы цардимæ. Поэты хъуыдытæ.</p>

					<p>ахуырты æмгуыстады пълан аразын удгоймагон уаа æнкъарын ирон æвзаджы ахадындзинад нæ адæмы царды, мадæлон æвзаджы аивдзинад , Фыдыбæстæм æмæ мадæлон æвзагмæ уарзондзинад гурын</p>	
50	1		урок- «диссæгтæ — нæ разы»	<p>Бестауты Геуæрги. Æрдзы æндзыгдзинад «Стai сырдоны»- йы.</p>	<p>Регулятивон: ахуырадон нысан æвæрын, ахуырадон архæйдтытæ сбæрæг кæнын, ахуыры фæстиуджытæ рагацау сбæрæг кæнын базонæн уаа хи ныхас раст рацаразын зонын, проблемæ раст сбæрæг кæнын хъæугæ информаци ссарын зонын æмбаргæ куыст коммуникативон уаа фæрстытæ æвæрын, хи хъуыдытæ æргом кæнын, ахуырты æмгуыстады пълан аразын удгоймагон уаа æнкъарын ирон æвзаджы ахадындзинад нæ адæмы царды, мадæлон æвзаджы аивдзинад , Фыдыбæстæм æмæ мадæлон æвзагмæ уарзондзинад гурын</p>	<p>Æрдзы æндзыгдзинад. Стайы уавæр ахæстæй æмæ сæрибарæй. Стайы æууæлтæ æрдзон уавæрты. Уацмысы идейæ — сæрибардзинадæн кад кæнын, цагъардзинадыл хъоды кæнын. Литературæйы теори. Терминтæ метоними, антитезæ</p>
51	1		Урок- портрет	<p>Бестауты Геуæрги. Æрдзы æндзыгдзинад «Стai сырдоны»- йы.</p>	<p>Регулятивон: ахуырадон нысан æвæрын, ахуырадон архæйдтытæ сбæрæг кæнын, ахуыры фæстиуджытæ рагацау сбæрæг кæнын базонæн уаа хи ныхас раст рацаразын зонын, проблемæ раст сбæрæг кæнын хъæугæ информаци ссарын зонын æмбаргæ куыст коммуникативон уаа фæрстытæ æвæрын, хи хъуыдытæ æргом кæнын, ахуырты æмгуыстады пълан аразын удгоймагон уаа æнкъарын ирон æвзаджы ахадындзинад нæ адæмы царды, мадæлон æвзаджы аивдзинад , Фыдыбæстæм æмæ мадæлон æвзагмæ уарзондзинад гурын</p>	<p>Æрдзы æндзыгдзинад. Стайы уавæр ахæстæй æмæ сæрибарæй. Стайы æууæлтæ æрдзон уавæрты. Уацмысы идейæ — сæрибардзинадæн кад кæнын, цагъардзинадыл хъоды кæнын. Литературæйы теори. Терминтæ метоними, антитезæ</p>

**Календарон-тематикон пълан ирон (мадæлон) литературæйæ 9 къласæн
Æдæппæт 51 сах.**

№	сахæгт æ	нымæц	Урочы темæ	Универсалон ахуырадон архæйдтыгæ	Фæстиуджыгæ
1	1		Разныхас. Ирон литературæйы рæзты периодизаци. Адæмы рагисторийы цаутæ æмæ этногенез (скифтæ, Ирон сæрмæттæ, алантæ). Ирон фыссынады рагон цыртдзæвæнтæ .Фыццаг ирон лит-он уацмыс «Мах удыстæм фараст æфсымæры.» Фыццаг ирон скъолатæ; фыццаг ирон чиныг.	Регулятивон: ахуырадон нысан æвæрын, ахуырадон архæйдтыгæ сбæрæг кæнын, ахуыры фæстиуджыгæ рагацау сбæрæг кæнын базонæн уаа хи ныхас раст рацаразын зонын, проблемæ раст сбæрæг кæнын хъæугæ информаци ссарын зонын æмбаргæ куыст коммуникативон уаа фæрстыгæ æвæрын, хи хъуыдыгæ æргом кæнын, ахуыргты æмгуыстады пълан аразын удгоймагон уаа æнкъарын ирон æвзæджы ахадындзинад нæ адæмы царды, мадæлон æвзæджы аивдзинад , Фыдыбæстæм æмæ мадæлон æвзагмæ уарзондзинад гурын кæнын.	;
2	1		Колыты Аксойы цард æмæ сфæлдыстад. Аксо-дины чингуыгæ тæлмацгæнæг, фыццаг поэतिकон фæлварæнты автор(«Мады Майрæмы кады зарæг», «Мах фыд», «Чырыстийы рухс райгасдзинад.»)		Колыты Аксойы цард æмæ сфæлдыстад. Аксо-дины чингуыгæ тæлмацгæнæг, фыццаг поэतिकон фæлварæнты автор(«Мады Майрæмы кады зарæг», «Мах фыд», «Чырыстийы рухс райгасдзинад.»)
3	1		Æгъуызаты Иуане	Регулятивон: ахуырадон нысан æвæрын,	Фыссæджы тыххæй

			<p>Фыссæджы тыххæй ныхас. Кадæг «Алгъуызы кадæг» - ы композицион арæзт; йæ темæ æмæ идейæ.</p>	<p>ахуырадон архæйдтытæ сбæрæг кæнын, ахуыры фæстиуджытæ рагацау сбæрæг кæнын</p> <p style="text-align: center;">базонæн уаа</p> <p>хи ныхас раст рацаразын зонын, проблемæ раст сбæрæг кæнын хъæугæ информаци ссарын зонын</p> <p>æмбаргæ куыст</p> <p style="text-align: center;">коммуникативон уаа</p> <p>фæрстытæ æвæрын, хи хъуыдытæ æргом кæнын, ахуырты æмгуыстады пълан аразын</p> <p style="text-align: center;">удгоймагон уаа</p> <p>æнкъарын ирон æвзæджы ахæдындзинад нæ адæмы царды, мадæлон æвзæджы аивдзинад , Фыдыбæстæм æмæ мадæлон æвзæгмæ уарзондзинад гурын кæнын.</p>	<p>ныхас. Кадæг «Алгъуызы кадæг» - ы композицион арæзт; йæ темæ æмæ идейæ. Авторы патриотизм æмæ гуманизм кадæджы. Алгъуызы фæлгонц.</p>
4	1		Алгъуызы фæлгонц.	<p>Регулятивон: ахуырадон нысан æвæрын, ахуырадон архæйдтытæ сбæрæг кæнын, ахуыры фæстиуджытæ рагацау сбæрæг кæнын</p> <p style="text-align: center;">базонæн уаа</p> <p>хи ныхас раст рацаразын зонын, проблемæ раст сбæрæг кæнын хъæугæ информаци ссарын зонын</p> <p>æмбаргæ куыст</p> <p style="text-align: center;">коммуникативон уаа</p> <p>фæрстытæ æвæрын, хи хъуыдытæ æргом кæнын, ахуырты æмгуыстады пълан аразын</p> <p style="text-align: center;">удгоймагон уаа</p> <p>æнкъарын ирон æвзæджы ахæдындзинад нæ адæмы царды, мадæлон æвзæджы аивдзинад , Фыдыбæстæм æмæ мадæлон æвзæгмæ уарзондзинад гурын</p>	
5	1		Мамсыраты Темырболат – фыццаг ирон национ поэт «Сагъæстæ».	<p>Регулятивон: ахуырадон нысан æвæрын, ахуырадон архæйдтытæ сбæрæг кæнын, ахуыры фæстиуджытæ рагацау сбæрæг кæнын</p> <p style="text-align: center;">базонæн уаа</p>	<p>фыццаг ирон национ поэт «Сагъæстæ». Райгуырæн бæстæ уарзыны мотивтæ.</p>

			<p>хи ныхас раст рацаразын зонын, проблемæ раст сбæрæг кæнын хъæугæ информаци ссарын зонын æмбаргæ куыст</p> <p style="text-align: center;">коммуникативон уаа</p> <p>фæрстытæ æвæрын, хи хъуыдытæ æргом кæнын, ахуыргты æмгуыстады пълан аразын</p> <p style="text-align: center;">удгоймагон уаа</p> <p>æнкъарын ирон æвзаджы ахадындзинад нæ адæмы царды, мадæлон æвзаджы аивдзинад , Фыдыбæстæм æмæ мадæлон æвзагмæ уарзондзинад гурын</p>	<p>Мамсыраты Темырболаты поэзийы. «Рынчын æмæ рынчынфæрсæг», «Ме' мгармæ». «Авдæны зард».</p>
6	1	<p>Райгуырæн бæстæ уарзыны мотивтæ. Мамсыраты Темырболаты поэзийы. «Рынчын æмæ рынчынфæрсæг», «Ме' мгармæ». «Авдæны зард».</p>	<p>Регулятивон: ахуырадон нысан æвæрын, ахуырадон архæйдтытæ сбæрæг кæнын, ахуыры фæстиуджытæ рагацау сбæрæг кæнын</p> <p style="text-align: center;">базонæн уаа</p> <p>хи ныхас раст рацаразын зонын, проблемæ раст сбæрæг кæнын хъæугæ информаци ссарын зонын æмбаргæ куыст</p> <p style="text-align: center;">коммуникативон уаа</p> <p>фæрстытæ æвæрын, хи хъуыдытæ æргом кæнын, ахуыргты æмгуыстады пълан аразын</p> <p style="text-align: center;">удгоймагон уаа</p> <p>æнкъарын ирон æвзаджы ахадындзинад нæ адæмы царды, мадæлон æвзаджы аивдзинад , Фыдыбæстæм æмæ мадæлон æвзагмæ уарзондзинад гурын</p>	
7	1	<p>Хъаныхъуаты Иналы царды хабæрттæ, йе' сфæлдыстады сæйраг мотивтæ. Поэты хæс йæ адæмы раз, йæ фæндиæгтæ, йæ бæллицтæ «Фæндон»-ы.</p>	<p>Регулятивон: ахуырадон нысан æвæрын, ахуырадон архæйдтытæ сбæрæг кæнын, ахуыры фæстиуджытæ рагацау сбæрæг кæнын</p> <p style="text-align: center;">базонæн уаа</p> <p>хи ныхас раст рацаразын зонын, проблемæ раст сбæрæг кæнын хъæугæ информаци ссарын зонын</p>	<p>Иналы царды хабæрттæ, йе' сфæлдыстады сæйраг мотивтæ. Поэты хæс йæ адæмы раз, йæ фæндиæгтæ, йæ бæллицтæ «Фæндон»-ы. Ирон адæмы цардыуаг</p>

				<p>æмбаргæ куыст</p> <p>коммуникативон уаа</p> <p>фæрстытæ æвæрын, хи хъуыдытæ æргом кæнын, ахуырты æмгуыстады пълан аразын</p> <p>удгоймагон уаа</p> <p>æнкъарын ирон æвзаджы ахадындзинад нæ адæмы царды, мадæлон æвзаджы аивдзинад , Фыдыбæстæм æмæ мадæлон æвзагмæ уарзондзинад гурын</p>	<p>æмæ æгъдæуттæ очерк «Ирон хъæуы»-йы. Хицæн адæймæгты фæлгонцтæ уацмысы. «Хохæгтæ- лигъдæттæ» -йы адæмон трагеди.</p>
8	1		<p>Ирон адæмы цардыуаг æмæ æгъдæуттæ очерк «Ирон хъæуы»-йы.</p>	<p>Регулятивон: ахуырадон нысан æвæрын, ахуырадон архæйдтытæ сбæрæг кæнын, ахуыры фæстиуджытæ рагацау сбæрæг кæнын</p> <p>базонæн уаа</p> <p>хи ныхас раст рацаразын зонын, проблемæ раст сбæрæг кæнын хъæугæ информаци ссарын зонын</p> <p>æмбаргæ куыст</p> <p>коммуникативон уаа</p> <p>фæрстытæ æвæрын, хи хъуыдытæ æргом кæнын, ахуырты æмгуыстады пълан аразын</p> <p>удгоймагон уаа</p> <p>æнкъарын ирон æвзаджы ахадындзинад нæ адæмы царды, мадæлон æвзаджы аивдзинад , Фыдыбæстæм æмæ мадæлон æвзагмæ уарзондзинад гурын</p>	
9	1		<p>«Хохæгтæ- лигъдæттæ» -йы адæмон трагеди.</p>	<p>Регулятивон: ахуырадон нысан æвæрын, ахуырадон архæйдтытæ сбæрæг кæнын, ахуыры фæстиуджытæ рагацау сбæрæг кæнын</p> <p>базонæн уаа</p> <p>хи ныхас раст рацаразын зонын, проблемæ раст сбæрæг кæнын хъæугæ информаци ссарын зонын</p> <p>æмбаргæ куыст</p> <p>коммуникативон уаа</p> <p>фæрстытæ æвæрын,</p>	

				<p>хи хъуыдытæ æргом кæнын, ахуырты æмгуыстады пълан аразын удгоймагон уаа æнкъарын ирон æвзаджы ахадындзинад нæ адæмы царды, мадæлон æвзаджы аивдзинад , Фыдыбæстæм æмæ мадæлон æвзагмæ уарзондзинад гурын</p>	
10	1		<p>Къоста-поэт æмæ революцион демократ. «Ракаес»-ы катый адæмы æфхæрд æмæ тыхстыл, «Салдат»-ы катый ныййарæгыл.</p>	<p>Регулятивон: ахуырадон нысан æвæрын, ахуырадон архæйдтытæ сбæрæг кæнын, ахуыры фæстиуджытæ рагацау сбæрæг кæнын базонаен уаа хи ныхас раст рацаразын зонын, проблемæ раст сбæрæг кæнын хъæугæ информаци ссарын зонын æмбаргæ куыст коммуникативон уаа фæрстытæ æвæрын, хи хъуыдытæ æргом кæнын, ахуырты æмгуыстады пълан аразын удгоймагон уаа æнкъарын ирон æвзаджы ахадындзинад нæ адæмы царды, мадæлон æвзаджы аивдзинад , Фыдыбæстæм æмæ мадæлон æвзагмæ уарзондзинад гурын</p>	<p>Къоста-поэт æмæ революцион демократ. «Ракаес»-ы катый адæмы æфхæрд æмæ тыхстыл, «Салдат»-ы катый ныййарæгыл. Национ хæдбардзинад æмæ иудзинадмæ сидт æмдзæвгæтæ «Додой» æмæ «Катый»-ы. Лирикон геройы уды рæсугъддзинад æмдз. «Хæрзбон»-ы. «Мæрдты бæсты» - йы диссагæтæ, сæ этикон æмæ социалон мидис. Поэмæ «Фатимæ»-йы мидис, йæ идейæ. Цауты историон рæстæг. Ибрагим æмæ Дзамболаты фæлгонцтæ. Фатимæ -йæ рæстæджы раззагдæр зондылхæст сылгоймаг. Поэмæ «Кæуæг айнаг»-ы мидис æмæ идейæ. Публицистон уац(этнографион</p>

					очерк)«Особа.»
11	1		Национ хæдбардзинад æмæ иудзинадмæ сидт æмдзæвгæтæ «Додой» æмæ «Катай»-ы.	<p>Регулятивон: ахуырадон нысан æвæрын, ахуырадон архæйдтытæ сбæрæг кæнын, ахуыры фæстиуджытæ рагацау сбæрæг кæнын</p> <p>базонæн уаа</p> <p>хи ныхас раст рацаразын зонын, проблемæ раст сбæрæг кæнын хъæугæ информаци ссарын зонын</p> <p>æмбаргæ куыст</p> <p>коммуникативон уаа</p> <p>фæрстытæ æвæрын, хи хъуыдытæ æргом кæнын, ахуырты æмгуыстады пълан аразын</p> <p>удгоймагон уаа</p> <p>æнкъарын ирон æвзаджы ахадындзинад нæ адæмы царды, мадæлон æвзаджы аивдзинад , Фыдыбæстæм æмæ мадæлон æвзагмæ уарзондзинад гурын</p>	
12	1		Лирикон геройы уды рæсугъддзинад æмдз. «Хæрзбон»-ы.	<p>Регулятивон: ахуырадон нысан æвæрын, ахуырадон архæйдтытæ сбæрæг кæнын, ахуыры фæстиуджытæ рагацау сбæрæг кæнын</p> <p>базонæн уаа</p> <p>хи ныхас раст рацаразын зонын, проблемæ раст сбæрæг кæнын хъæугæ информаци ссарын зонын</p> <p>æмбаргæ куыст</p> <p>коммуникативон уаа</p> <p>фæрстытæ æвæрын, хи хъуыдытæ æргом кæнын, ахуырты æмгуыстады пълан аразын</p> <p>удгоймагон уаа</p> <p>æнкъарын ирон æвзаджы ахадындзинад нæ адæмы царды, мадæлон æвзаджы аивдзинад , Фыдыбæстæм æмæ мадæлон æвзагмæ уарзондзинад гурын</p>	
13	1		«Мæрдты бæсты» -йы диссæгтæ, сæ этикон æмæ социалон мидис.	Регулятивон: ахуырадон нысан æвæрын, ахуырадон архæйдтытæ сбæрæг кæнын,	

				<p>ахуыры фæстиуджытæ рагацау сбæрæг кæнын</p> <p>базонæн уаа</p> <p>хи ныхас раст рацаразын зонын, проблемаæ раст сбæрæг кæнын хъæугæ информаци ссарын зонын</p> <p>æмбаргæ куыст</p> <p>коммуникативон уаа</p> <p>фæрстытæ æвæрын, хи хъуыдытæ æргом кæнын, ахуырты æмгуыстады пълан аразын</p> <p>удгоймагон уаа</p> <p>æнкъарын ирон æвзаджы ахадындзинад нæ адæмы царды, мадæлон æвзаджы аивдзинад , Фыдыбæстæм æмæ мадæлон æвзагмæ уарзондзинад гурын</p>	
14	1		<p>Поэмæ «Фатимæ»-йы мидис, йæ идейæ. Цауты историон рæстæг.</p>	<p>Регулятивон: ахуырадон нысан æвæрын, ахуырадон архæйдтытæ сбæрæг кæнын, ахуыры фæстиуджытæ рагацау сбæрæг кæнын</p> <p>базонæн уаа</p> <p>хи ныхас раст рацаразын зонын, проблемаæ раст сбæрæг кæнын хъæугæ информаци ссарын зонын</p> <p>æмбаргæ куыст</p> <p>коммуникативон уаа</p> <p>фæрстытæ æвæрын, хи хъуыдытæ æргом кæнын, ахуырты æмгуыстады пълан аразын</p> <p>удгоймагон уаа</p> <p>æнкъарын ирон æвзаджы ахадындзинад нæ адæмы царды, мадæлон æвзаджы аивдзинад , Фыдыбæстæм æмæ мадæлон æвзагмæ уарзондзинад гурын</p>	
15	1		<p>Ибрагим æмæ Дзамболаты фæлгонцтæ.</p>	<p>Регулятивон: ахуырадон нысан æвæрын, ахуырадон архæйдтытæ сбæрæг кæнын, ахуыры фæстиуджытæ рагацау сбæрæг кæнын</p> <p>базонæн уаа</p> <p>хи ныхас раст рацаразын зонын,</p>	

				<p>проблемæ раст сбæрæг кæнын хъæугæ информаци ссарын зонын æмбаргæ куыст</p> <p style="text-align: center;">коммуникативон уаа</p> <p>фæрстытæ æвæрын, хи хъуыдытæ æргом кæнын, ахуырты æмгуыстады пълан аразын</p> <p style="text-align: center;">удгоймагон уаа</p> <p>æнкъарын ирон æвзаджы ахадындзинад нæ адæмы царды, мадæлон æвзаджы аивдзинад , Фыдыбæстæм æмæ мадæлон æвзагмæ уарзондзинад гурын</p>	
15	1		<p>Фатимæ -йæ рæстæджы раззагдæр зондылхæст Н/Р/К. сылгоймаг.</p>	<p>Регулятивон: ахуырадон нысан æвæрын, ахуырадон архæйдтытæ сбæрæг кæнын, ахуыры фæстиуджытæ рагацау сбæрæг кæнын</p> <p style="text-align: center;">базонæн уаа</p> <p>хи ныхас раст рацаразын зонын, проблемæ раст сбæрæг кæнын хъæугæ информаци ссарын зонын æмбаргæ куыст</p> <p style="text-align: center;">коммуникативон уаа</p> <p>фæрстытæ æвæрын, хи хъуыдытæ æргом кæнын, ахуырты æмгуыстады пълан аразын</p> <p style="text-align: center;">удгоймагон уаа</p> <p>æнкъарын ирон æвзаджы ахадындзинад нæ адæмы царды, мадæлон æвзаджы аивдзинад , Фыдыбæстæм æмæ мадæлон æвзагмæ уарзондзинад гурын</p>	
16	1		<p>Поэмæ «Кæуæг айнаг»-ы мидис æмæ идейæ.</p>	<p>Регулятивон: ахуырадон нысан æвæрын, ахуырадон архæйдтытæ сбæрæг кæнын, ахуыры фæстиуджытæ рагацау сбæрæг кæнын</p> <p style="text-align: center;">базонæн уаа</p> <p>хи ныхас раст рацаразын зонын, проблемæ раст сбæрæг кæнын хъæугæ информаци ссарын зонын æмбаргæ куыст</p>	

				<p align="center">коммуникативон уаа</p> <p>фæрстытæ æвæрын, хи хъуыдытæ æргом кæнын, ахуырты æмгуыстады пълан аразын</p> <p align="center">удгоймагон уаа</p> <p>æнкъарын ирон æвзаджы ахадындзинад нæ адæмы царды, мадæлон æвзаджы аивдзинад , Фыдыбæстæм æмæ мадæлон æвзагмæ уарзондзинад гурын</p>	
17	1		<p>Публицистон уац(этнографион очерк)«Особа.»</p>	<p>Регулятивон: ахуырадон нысан æвæрын, ахуырадон архæйдгтытæ сбæрæг кæнын, ахуыры фæстиуджытæ рагацау сбæрæг кæнын</p> <p align="center">базонæн уаа</p> <p>хи ныхас раст рацаразын зонын, проблемæ раст сбæрæг кæнын хъæугæ информаци ссарын зонын æмбаргæ куыст</p> <p align="center">коммуникативон уаа</p> <p>фæрстытæ æвæрын, хи хъуыдытæ æргом кæнын, ахуырты æмгуыстады пълан аразын</p> <p align="center">удгоймагон уаа</p> <p>æнкъарын ирон æвзаджы ахадындзинад нæ адæмы царды, мадæлон æвзаджы аивдзинад , Фыдыбæстæм æмæ мадæлон æвзагмæ уарзондзинад гурын</p>	
18	1		<p>Тугъанты Батырбег.. Фыссæджы царды хабæрттæ, сфæлдыстады фæндаг. Хæххон адæмы царды нывтæ йæ прозæйы.</p>	<p>Фыссæджы царды хабæрттæ, сфæлдыстады фæндаг. Хæххон адæмы царды нывтæ йæ прозæйы. Уацмысы «Æгъдаумæ гæсгæ» - йы мидис æмæ идейæ: тугисын æмæ йæ антигуманон хъуыды.</p>	

19	1		Уацмысы «Егьдаумæ гæсгæ» -йы мидис æмæ идейæ: тугисын æмæ йæ антигуманон хъуыды.		
20	1		Къубалты Алыксандыры культурон æмæ сфæлдытадон куыст. «Æфхæрдты Хæсанæ»- социалон æфхæрды ныхмæ тохы мотивтæ	<p>Регулятивон: ахуырадон нысан æвæрын, ахуырадон архæйдтытæ сбæрæг кæнын, ахуыры фæстиуджытæ рагацау сбæрæг кæнын</p> <p>базонæн уаа</p> <p>хи ныхас раст рацаразын зонын, проблемæ раст сбæрæг кæнын хъæугæ информаци ссарын зонын æмбаргæ куыст</p> <p>коммуникативон уаа</p> <p>фæрстытæ æвæрын, хи хъуыдытæ æргом кæнын, ахуырты æмгуыстады пълан аразын</p> <p>удгоймагон уаа</p> <p>æнкъарын ирон æвзаджы ахадындзинад нæ адæмы царды, мадæлон æвзаджы аивдзинад , Фыдыбæстæм æмæ мадæлон æвзагмæ уарзондзинад гурын</p>	Фыссæджы культурон æмæ сфæлдытадон куыст. «Æфхæрдты Хæсанæ»- социалон æфхæрды ныхмæ тохы мотивтæ. Иунæджы фæлгонц кадæджы. Госæма – ирон патриахалон сылгоймаг.
21			Иунæджы фæлгонц кадæджы. Госæма – ирон патриахалон сылгоймаг.	<p>Регулятивон: ахуырадон нысан æвæрын, ахуырадон архæйдтытæ сбæрæг кæнын, ахуыры фæстиуджытæ рагацау сбæрæг кæнын</p> <p>базонæн уаа</p> <p>хи ныхас раст рацаразын зонын, проблемæ раст сбæрæг кæнын хъæугæ информаци ссарын зонын æмбаргæ куыст</p> <p>коммуникативон уаа</p> <p>фæрстытæ æвæрын, хи хъуыдытæ æргом кæнын, ахуырты æмгуыстады пълан аразын</p> <p>удгоймагон уаа</p> <p>æнкъарын ирон æвзаджы ахадындзинад нæ адæмы царды, мадæлон æвзаджы аивдзинад , Фыдыбæстæм æмæ мадæлон æвзагмæ уарзондзинад гурын</p>	

22	1	<p>Ирон критиктæ Секъайы тыххæй. Секъайы прозæйыл афæлгæст.</p> <p>Радзырд «Дыса» -йы уæззау хъысмæт.</p>	<p>Регулятивон: ахуырадон нысан æвæрын, ахуырадон архæйдтытæ сбæрæг кæнын, ахуыры фæстиуджытæ рагацау сбæрæг кæнын</p> <p style="text-align: center;">базонæн уаа</p> <p>хи ныхас раст рацаразын зонын, проблемаæ раст сбæрæг кæнын хъæугæ информаци ссарын зонын æмбаргæ куыст</p> <p style="text-align: center;">коммуникативон уаа</p> <p>фарстытæ æвæрын, хи хъуыдытæ æргом кæнын, ахуырты æмгуыстады пълан аразын</p> <p style="text-align: center;">удгоймагон уаа</p> <p>æнкъарын ирон æвзаджы ахадындынад нæ адæмы царды, мадæлон æвзаджы аивдынад , Фыдыбæстæм æмæ мадæлон æвзагмæ уарзондынад гурын</p>	<p>Ирон критиктæ Секъайы тыххæй. Секъайы прозæйыл афæлгæст. Радзырд «Дыса» -йы мидис. Сылгоймаджы уæззау хъысмæт. «Хо æмæ æфсымæр»-ы адæмы уавæр феодалон дуджы. «Саударæг ус»-ы хæххон царды нывтæ. Секъайы лирикаæ, йæ сæйраг мотивтæ.Æмлзæвгæт æ «Æнкъард хъуыды», «Тæхуды», «Къæвда»-йы мидис æмæ сæйраг идейæтæ. Адæмон хъайтары традицитæ Секъайы поэзийы. Поэты идеал- адæмы æфхæрды ныхмæ тохгæнæг идеал – Чермен. Секъайы баснятæ, сæ социалон мидис æмæ этикон хъуыдытæ «Сырдыты емынæ», «Минас»-ы.</p>
23	1	<p>«Хо æмæ æфсымæр»-ы адæмы уавæр феодалон дуджы.</p>	<p>Регулятивон: ахуырадон нысан æвæрын, ахуырадон архæйдтытæ сбæрæг кæнын, ахуыры фæстиуджытæ рагацау сбæрæг кæнын</p> <p style="text-align: center;">базонæн уаа</p> <p>хи ныхас раст рацаразын зонын, проблемаæ раст сбæрæг кæнын хъæугæ информаци ссарын зонын æмбаргæ куыст</p> <p style="text-align: center;">коммуникативон уаа</p> <p>фарстытæ æвæрын, хи хъуыдытæ æргом кæнын,</p>	

				<p>ахуырты æмгуыстады пълан аразын</p> <p style="text-align: center;">удгоймагон уаа</p> <p>æнкъарын ирон æвзаджы ахадындзинад нæ адæмы царды, мадæлон æвзаджы аивдзинад , Фыдыбæстæм æмæ мадæлон æвзагмæ уарзондзинад гурын</p>	
24	1		«Саударæг ус»-ы хæххон царды нывтæ.	<p>Регулятивон: ахуырадон нысан æвæрын, ахуырадон архæйдтытæ сбæрæг кæнын, ахуыры фæстиуджытæ рагацау сбæрæг кæнын</p> <p style="text-align: center;">базонæн уаа</p> <p>хи ныхас раст рацаразын зонын, проблемæ раст сбæрæг кæнын хъæугæ информаци ссарын зонын æмбаргæ куыст</p> <p style="text-align: center;">коммуникативон уаа</p> <p>фæрстытæ æвæрын, хи хъуыдытæ æргом кæнын, ахуырты æмгуыстады пълан аразын</p> <p style="text-align: center;">удгоймагон уаа</p> <p>æнкъарын ирон æвзаджы ахадындзинад нæ адæмы царды, мадæлон æвзаджы аивдзинад , Фыдыбæстæм æмæ мадæлон æвзагмæ уарзондзинад гурын</p>	
25	1		Секъайы лирикæ, йæ сæйраг мотивтæ.Æмлзæвгæтæ «Æнкъард хъуыды», «Тæхуды», «Къæвда»-йы мидис æмæ сæйраг идейæтæ.	<p>Регулятивон: ахуырадон нысан æвæрын, ахуырадон архæйдтытæ сбæрæг кæнын, ахуыры фæстиуджытæ рагацау сбæрæг кæнын</p> <p style="text-align: center;">базонæн уаа</p> <p>хи ныхас раст рацаразын зонын, проблемæ раст сбæрæг кæнын хъæугæ информаци ссарын зонын æмбаргæ куыст</p> <p style="text-align: center;">коммуникативон уаа</p> <p>фæрстытæ æвæрын, хи хъуыдытæ æргом кæнын, ахуырты æмгуыстады пълан аразын</p> <p style="text-align: center;">удгоймагон уаа</p> <p>æнкъарын ирон æвзаджы ахадындзинад нæ адæмы</p>	

				<p>царды, мадæлон æвзаджы аивдзинад , Фыдыбæстæм æмæ мадæлон æвзагмæ уарзондзинад гурын</p>	
26	1		<p>Адæмон хъайтары традицитæ Секъайы поэзийы. Поэты идеал- адæмы æфхæрды ныхмæ тохгæнæг идеал - Чермен</p>	<p>Регулятивон: ахуырадон нысан æвæрын, ахуырадон архæйдтытæ сбæрæг кæнын, ахуыры фæстиуджытæ рагацау сбæрæг кæнын</p> <p>базонæн уаа</p> <p>хи ныхас раст рацаразын зонын, проблемæ раст сбæрæг кæнын хъæугæ информаци ссарын зонын</p> <p>æмбаргæ куыст</p> <p>коммуникативон уаа</p> <p>фæрстытæ æвæрын, хи хъуыдытæ æргом кæнын, ахуырты æмгуыстады пълан аразын</p> <p>удгоймагон уаа</p> <p>æнкъарын ирон æвзаджы ахадындзинад нæ адæмы царды, мадæлон æвзаджы аивдзинад , Фыдыбæстæм æмæ мадæлон æвзагмæ уарзондзинад гурын</p>	
27	1		<p>Секъайы баснятæ,сæ социалон мидис æмæ этикон хъуыдытæ «Сырдытæ емынæ», «Минас»-ы.</p>	<p>Регулятивон: ахуырадон нысан æвæрын, ахуырадон архæйдтытæ сбæрæг кæнын, ахуыры фæстиуджытæ рагацау сбæрæг кæнын</p> <p>базонæн уаа</p> <p>хи ныхас раст рацаразын зонын, проблемæ раст сбæрæг кæнын хъæугæ информаци ссарын зонын</p> <p>æмбаргæ куыст</p> <p>коммуникативон уаа</p> <p>фæрстытæ æвæрын, хи хъуыдытæ æргом кæнын, ахуырты æмгуыстады пълан аразын</p> <p>удгоймагон уаа</p> <p>æнкъарын ирон æвзаджы ахадындзинад нæ адæмы царды, мадæлон æвзаджы аивдзинад , Фыдыбæстæм æмæ мадæлон æвзагмæ уарзондзинад</p>	

28	1		Гурджибети Блашкайы царды хабэртгэ. Йе сфэлдыстады сэйраг мотивтэ. «Кьоста», «Мæгуыр усгур», «Абырæг».	<p>гурын</p> <p>Регулятивон: ахуырадон нысан æвæрын, ахуырадон архæйдтытæ сбæрæг кæнын, ахуыры фæстиуджытæ рагацау сбæрæг кæнын</p> <p>базонæн уаа</p> <p>хи ныхас раст рацаразын зонын, проблемæ раст сбæрæг кæнын хъæугæ информаци ссарын зонын</p> <p>æмбаргæ куыст</p> <p>коммуникативон уаа</p> <p>фæрстытæ æвæрын, хи хъуыдытæ æргом кæнын,</p> <p>ахуырты æмгуыстады пълан аразын</p> <p>удгоймагон уаа</p> <p>æнкъарын ирон æвзаджы ахадындзинад нæ адæмы царды, мадæлон æвзаджы аивдзинад , Фыдыбæстæм æмæ мадæлон æвзагмæ уарзондзинад гурын</p>	. Гуырдыбетты Бласкъайы царды хабэртгэ. Йе сфэлдыстады сэйраг мотивтэ. «Кьоста», «Мæгуыр усгур», «Абырæг». Комеди «Æдылы»-йы социалон конфликт. Хангуассæйы хъысмæт.
29	1		Комеди «Æдылы»-йы социалон конфликт. Хангуассæйы хъысмæт.	<p>Регулятивон: ахуырадон нысан æвæрын, ахуырадон архæйдтытæ сбæрæг кæнын, ахуыры фæстиуджытæ рагацау сбæрæг кæнын</p> <p>базонæн уаа</p> <p>хи ныхас раст рацаразын зонын, проблемæ раст сбæрæг кæнын хъæугæ информаци ссарын зонын</p> <p>æмбаргæ куыст</p> <p>коммуникативон уаа</p> <p>фæрстытæ æвæрын, хи хъуыдытæ æргом кæнын,</p> <p>ахуырты æмгуыстады пълан аразын</p> <p>удгоймагон уаа</p> <p>æнкъарын ирон æвзаджы ахадындзинад нæ адæмы царды, мадæлон æвзаджы аивдзинад , Фыдыбæстæм æмæ мадæлон æвзагмæ уарзондзинад гурын</p>	
30	1		Ирон литературæ XX-æм æнусы	Регулятивон: ахуырадон нысан æвæрын, ахуырадон архæйдтытæ сбæрæг кæнын,	

			<p>райдайæны Цомахъы цард æмæ йе сфæлдыс-тад. «Тохы хъæр»-ы бæстæйы уавæр, йæ аххоссæгтæ, тохмæ сидт. «Фæдис» -ы, уайдзæф дызæрдыггæнæг фæлтæртæн.</p>	<p>ахуыры фæстиуджытæ рагацау сбæрæг кæнын</p> <p>базонæн уаа</p> <p>хи ныхас раст рацаразын зонын, проблемæ раст сбæрæг кæнын хъæугæ информаци ссарын зонын æмбаргæ куыст</p> <p>коммуникативон уаа</p> <p>фæрстытæ æвæрын, хи хъуыдытæ æргом кæнын, ахуырты æмгуыстады пълан аразын</p> <p>удгоймагон уаа</p> <p>æнкъарын ирон æвзаджы ахадындзинад нæ адæмы царды, мадæлон æвзаджы аивдзинад , Фыдыбæстæм æмæ мадæлон æвзагмæ уарзондзинад гурын</p>	
31	1		<p>Дзыллæты ахадындзинад историон рæзты æмдзæвгæ «Адæм»-ы.</p>	<p>Регулятивон: ахуырадон нысан æвæрын, ахуырадон архæйдтытæ сбæрæг кæнын, ахуыры фæстиуджытæ рагацау сбæрæг кæнын</p> <p>базонæн уаа</p> <p>хи ныхас раст рацаразын зонын, проблемæ раст сбæрæг кæнын хъæугæ информаци ссарын зонын æмбаргæ куыст</p> <p>коммуникативон уаа</p> <p>фæрстытæ æвæрын, хи хъуыдытæ æргом кæнын, ахуырты æмгуыстады пълан аразын</p> <p>удгоймагон уаа</p> <p>æнкъарын ирон æвзаджы ахадындзинад нæ адæмы царды, мадæлон æвзаджы аивдзинад , Фыдыбæстæм æмæ мадæлон æвзагмæ уарзондзинад гурын</p>	
32	1		<p>Байаты Гаппо- æхсæнадон æмæ культурон архайæг, йæ цардвæндаг. «Мæлдзыг æмæ цъырцъыраг», «Дзæбидыр æмæ саг»- ы таурæгъон æмбисæндтæ.</p>	<p>Регулятивон: ахуырадон нысан æвæрын, ахуырадон архæйдтытæ сбæрæг кæнын, ахуыры фæстиуджытæ рагацау сбæрæг кæнын</p> <p>базонæн уаа</p> <p>хи ныхас раст рацаразын зонын,</p>	<p>Байаты Гаппойы æхсæнадон æмæ культурон архайæг, йæ цардвæндаг. «Мæлдзыг æмæ</p>

				<p>проблема раст сбæраг кæнын хъæугæ информаци ссарын зонын æмбаргæ куыст</p> <p style="text-align: center;">коммуникативон уаа</p> <p>фæрстытæ æвæрын, хи хъуыдытæ æргом кæнын, ахуырты æмгуыстады пълан аразын</p> <p style="text-align: center;">удгоймагон уаа</p> <p>æнкъарын ирон æвзаджы ахадындзинад нæ адæмы царды, мадæлон æвзаджы аивдзинад , Фыдыбæстæм æмæ мадæлон æвзагмæ уарзондзинад гурын</p>	<p>цъырцъыраг», «Дзæбидыр æмæ саг»- ы таурæгъон æмбисæндтæ.</p>
33	1		<p>Тлатты Хохы цардвæндаг. Утопион уацмыс «Фын»- ы сюжетон мидис.</p>	<p>Регулятивон: ахуырадон нысан æвæрын, ахуырадон архæйдтытæ сбæраг кæнын, ахуыры фæстиуджытæ рагацау сбæраг кæнын</p> <p style="text-align: center;">базонæн уаа</p> <p>хи ныхас раст рацаразын зонын, проблема раст сбæраг кæнын хъæугæ информаци ссарын зонын æмбаргæ куыст</p> <p style="text-align: center;">коммуникативон уаа</p> <p>фæрстытæ æвæрын, хи хъуыдытæ æргом кæнын, ахуырты æмгуыстады пълан аразын</p> <p style="text-align: center;">удгоймагон уаа</p> <p>æнкъарын ирон æвзаджы ахадындзинад нæ адæмы царды, мадæлон æвзаджы аивдзинад , Фыдыбæстæм æмæ мадæлон æвзагмæ уарзондзинад гурын</p>	<p>Тлатты Хохы цардвæндаг. Утопион уацмыс «Фын»- ы сюжетон мидис. «Фын» - фидæны цардарæзты ныв.</p>
34	1		<p>Цæголты Георгийы цардвæндаг æмæ сфæлдыстадон фæндаг. Георгийы ахаст Къостамæ «Къостайы ингæны уæлхъус»</p>	<p>Регулятивон: ахуырадон нысан æвæрын, ахуырадон архæйдтытæ сбæраг кæнын, ахуыры фæстиуджытæ рагацау сбæраг кæнын</p> <p style="text-align: center;">базонæн уаа</p> <p>хи ныхас раст рацаразын зонын, проблема раст сбæраг кæнын хъæугæ информаци ссарын зонын æмбаргæ куыст</p>	<p>Цæголты Георгийы цардвæндаг æмæ сфæлдыстадон фæндаг. Георгийы ахаст Къостамæ «Къостайы ингæны уæлхъус»</p>

				<p>коммуникативон уаа</p> <p>фæрстытæ æвæрын, хи хъуыдытæ æргом кæнын, ахуырты æмгуыстады пълан аразын</p> <p>удгоймагон уаа</p> <p>æнкъарын ирон æвзаджы ахадьндзинад нæ адæмы царды, мадæлон æвзаджы аивдзинад , Фыдыбæстæм æмæ мадæлон æвзагмæ уарзондзинад гурын</p>	
35	1		<p>Коцойты Арсены цард æмæ æхсæнадон архайд. «Афтæ дæр вæййы»-ы мидис.</p>	<p>Регулятивон: ахуырадон нысан æвæрын, ахуырадон архæйдтытæ сбæрæг кæнын, ахуыры фæстиуджытæ рагацау сбæрæг кæнын</p> <p>базонæн уаа</p> <p>хи ныхас раст рацаразын зонын, проблемæ раст сбæрæг кæнын хъæугæ информаци ссарын зонын æмбаргæ куыст</p> <p>коммуникативон уаа</p> <p>фæрстытæ æвæрын, хи хъуыдытæ æргом кæнын, ахуырты æмгуыстады пълан аразын</p> <p>удгоймагон уаа</p> <p>æнкъарын ирон æвзаджы ахадьндзинад нæ адæмы царды, мадæлон æвзаджы аивдзинад , Фыдыбæстæм æмæ мадæлон æвзагмæ уарзондзинад гурын</p>	<p>Коцойты Арсены цард æмæ æхсæнадон архайд. «Афтæ дæр вæййы»-ы мидис. «Цыппар æмæ ссæдз бон»-йы лæппуйы хъысмæт. Радзырд «Тазырæт»-ы конфликт. Базаргæджытæ æмæ хицауады æнаккаг митæ радзырд «Тохы бон»- ы. Коцойты Арсены сфæлдыстады ахадьндзинад ирон литературæйы.</p>
36	1		<p>«Цыппар æмæ ссæдз бон»-йы лæппуйы хъысмæт.</p>	<p>Регулятивон: ахуырадон нысан æвæрын, ахуырадон архæйдтытæ сбæрæг кæнын, ахуыры фæстиуджытæ рагацау сбæрæг кæнын</p> <p>базонæн уаа</p> <p>хи ныхас раст рацаразын зонын, проблемæ раст сбæрæг кæнын хъæугæ информаци ссарын зонын æмбаргæ куыст</p> <p>коммуникативон уаа</p> <p>фæрстытæ æвæрын, хи хъуыдытæ æргом кæнын,</p>	

				<p>ахуырты æмгуыстады пълан аразын</p> <p style="text-align: center;">удгоймагон уаа</p> <p>æнкъарын ирон æвзаджы ахадындзинад нæ адæмы царды, мадæлон æвзаджы аивдзинад , Фыдыбæстæм æмæ мадæлон æвзагмæ уарзондзинад гурын</p>	
37	1		Радзырд «Тазырæт»-ы конфликт.	<p>Регулятивон: ахуырадон нысан æвæрын, ахуырадон архæйдтытæ сбæрæг кæнын, ахуыры фæстиуджытæ рагацау сбæрæг кæнын</p> <p style="text-align: center;">базонæн уаа</p> <p>хи ныхас раст рацаразын зонын, проблемаæ раст сбæрæг кæнын хъæугæ информаци ссарын зонын æмбаргæ куыст</p> <p style="text-align: center;">коммуникативон уаа</p> <p>фæрстытæ æвæрын, хи хъуыдытæ æргом кæнын, ахуырты æмгуыстады пълан аразын</p> <p style="text-align: center;">удгоймагон уаа</p> <p>æнкъарын ирон æвзаджы ахадындзинад нæ адæмы царды, мадæлон æвзаджы аивдзинад , Фыдыбæстæм æмæ мадæлон æвзагмæ уарзондзинад гурын</p>	
38	1		Коцойты Арсены сфæлдыстады ахадындзинад ирон литературæйы.	<p>Регулятивон: ахуырадон нысан æвæрын, ахуырадон архæйдтытæ сбæрæг кæнын, ахуыры фæстиуджытæ рагацау сбæрæг кæнын</p> <p style="text-align: center;">базонæн уаа</p> <p>хи ныхас раст рацаразын зонын, проблемаæ раст сбæрæг кæнын хъæугæ информаци ссарын зонын æмбаргæ куыст</p> <p style="text-align: center;">коммуникативон уаа</p> <p>фæрстытæ æвæрын, хи хъуыдытæ æргом кæнын, ахуырты æмгуыстады пълан аразын</p> <p style="text-align: center;">удгоймагон уаа</p> <p>æнкъарын ирон æвзаджы ахадындзинад нæ адæмы</p>	

				<p>царды, мадæлон æвзаджы аивдзинад , Фыдыбæстæм æмæ мадæлон æвзагмæ уарзондзинад гурын</p>	
39	1		<p>Илас Æрнигоны сфæлдыстад. «Арфæ ракæ», «Сомы». Райгуырæн бæстæйы хысмæтыл сагъæс йæ æмдз. «Куы ркастæн», «Æрмыс иу мæн), «Хæрзбон.»</p>	<p>Регулятивон: ахуырадон нысан æвæрын, ахуырадон архæйдтытæ сбæрæг кæнын, ахуыры фæстиуджытæ рагацау сбæрæг кæнын базонæн уаа хи ныхас раст рацаразын зонын, проблемæ раст сбæрæг кæнын хъæугæ информаци ссарын зонын æмбаргæ куыст коммуникативон уаа фæрстытæ æвæрын, хи хъуыдытæ æргом кæнын, ахуырты æмгуыстады пълан аразын удгоймагон уаа æнкъарын ирон æвзаджы ахадындзинад нæ адæмы царды, мадæлон æвзаджы аивдзинад , Фыдыбæстæм æмæ мадæлон æвзагмæ уарзондзинад гурын</p>	<p>Илас Æрнигоны сфæлдыстад. «Арфæ ракæ», «Сомы». Райгуырæн бæстæйы хысмæтыл сагъæс йæ æмдз. «Куы ркастæн», «Æрмыс иу мæн), «Хæрзбон.»</p>
40	1		<p>Брытъяаты Елбыздыхъо. – ирон театр æмæ драматургийы бындурæвæрæг.</p>	<p>Регулятивон: ахуырадон нысан æвæрын, ахуырадон архæйдтытæ сбæрæг кæнын, ахуыры фæстиуджытæ рагацау сбæрæг кæнын базонæн уаа хи ныхас раст рацаразын зонын, проблемæ раст сбæрæг кæнын хъæугæ информаци ссарын зонын æмбаргæ куыст коммуникативон уаа фæрстытæ æвæрын, хи хъуыдытæ æргом кæнын, ахуырты æмгуыстады пълан аразын удгоймагон уаа æнкъарын ирон æвзаджы ахадындзинад нæ адæмы царды, мадæлон æвзаджы аивдзинад , Фыдыбæстæм æмæ мадæлон æвзагмæ уарзондзинад</p>	<p>Брытъяаты Елбыздыхъо – ирон театр æмæ драматургийы бындурæвæрæг. Ирон сылгоймаджы хысмæтыл сагъæс; драмæ «Дыгууæ хойы» темæ. Феодалон мыггагон æгъдæуттæ æмæ сæ фæстиуджытæ. Драмæйы конфликт. Асиат æмæ Хансиат – ирон сылгоймаджы ног типтæ. Фыдæлтты мæлинаг æгъдæутты хъахъхъæнджытæ.</p>

				гурын	Ног зондахаст хæсджытæ. (Хъамболат, Хъылцъыхъо, Пупæ). Фæллойдæнæг адæмы сæрибарыл тох трагеди «Амыран»-ы. Трагедийы сæйраг архайджытæ. Бесæйы фæлгонц. Елбыздыхъо сфæлдыстады ахадьндзинад ирон литературæйы.
41	1		Ирон сылгоймаджы хъысмæтыл сагъæс; драмæ «Дыууæ хойы» темæ.	Регулятивон: ахуырадон нысан æвæрын, ахуырадон архæйдтытæ сбæрæг кæнын, ахуыры фæстиуджытæ рагацау сбæрæг кæнын базонæн уаа хи ныхас раст рацаразын зонын, проблемæ раст сбæрæг кæнын хъæугæ информаци ссарын зонын æмбаргæ куыст коммуникативон уаа фæрстытæ æвæрын, хи хъуыдытæ æргом кæнын, ахуырты æмгуыстады пълан аразын удгоймагон уаа æнкъарын ирон æвзаджы ахадьндзинад нæ адæмы царды, мадæлон æвзаджы аивдзинад , Фыдыбæстæм æмæ мадæлон æвзагмæ уарзондзинад гурын	
42	1		Феодалон мыггагон æгъдæуттæ æмæ сæ фæстиуджытæ. Драмæйы конфликт. Асиат æмæ Хансиат – ирон сылгоймаджы ног типтæ.	Регулятивон: ахуырадон нысан æвæрын, ахуырадон архæйдтытæ сбæрæг кæнын, ахуыры фæстиуджытæ рагацау сбæрæг кæнын базонæн уаа хи ныхас раст рацаразын зонын, проблемæ раст сбæрæг кæнын хъæугæ информаци ссарын зонын	

				<p>æмбаргæ куыст</p> <p>коммуникативон уаа</p> <p>фæрстытæ æвæрын, хи хъуыдытæ æргом кæнын, ахуырты æмгуыстады пълан аразын</p> <p>удгоймагон уаа</p> <p>æнкъарын ирон æвзаджы ахадындзинад нæ адæмы царды, мадæлон æвзаджы аивдзинад , Фыдыбæстæм æмæ мадæлон æвзагмæ уарзондзинад гурын</p>	
43	1		<p>Фыдæлты мæлинаг æгъдæутты хъахъхъæнджытæ Ног зондахаст хæсджытæ. (Хъамболат, Хъылщыхъо, Пупæ).</p>	<p>Регулятивон: ахуырадон нысан æвæрын, ахуырадон архæйдтытæ сбæрæг кæнын, ахуыры фæстиуджытæ рагацау сбæрæг кæнын</p> <p>базонæн уаа</p> <p>хи ныхас раст рацаразын зонын, проблемæ раст сбæрæг кæнын хъæугæ информаци ссарын зонын</p> <p>æмбаргæ куыст</p> <p>коммуникативон уаа</p> <p>фæрстытæ æвæрын, хи хъуыдытæ æргом кæнын, ахуырты æмгуыстады пълан аразын</p> <p>удгоймагон уаа</p> <p>æнкъарын ирон æвзаджы ахадындзинад нæ адæмы царды, мадæлон æвзаджы аивдзинад , Фыдыбæстæм æмæ мадæлон æвзагмæ уарзондзинад гурын</p>	
44	1		<p>Фæллойдæнæг адæмы сæрибарыл тох трагеди «Амыран»-ы.</p>	<p>Регулятивон: ахуырадон нысан æвæрын, ахуырадон архæйдтытæ сбæрæг кæнын, ахуыры фæстиуджытæ рагацау сбæрæг кæнын</p> <p>базонæн уаа</p> <p>хи ныхас раст рацаразын зонын, проблемæ раст сбæрæг кæнын хъæугæ информаци ссарын зонын</p> <p>æмбаргæ куыст</p> <p>коммуникативон уаа</p> <p>фæрстытæ æвæрын,</p>	

				<p>хи хъуыдытæ æргом кæнын, ахуырты æмгуыстады пълан аразын удгоймагон уаа æнкъарын ирон æвзаджы ахадындзинад нæ адæмы царды, мадæлон æвзаджы аивдзинад , Фыдыбæстæм æмæ мадæлон æвзагмæ уарзондзинад гурын</p>	
45	1		<p>Трагедийы сæйраг архайджытæ. Бесæйы фæлгонц.</p>	<p>Регулятивон: ахуырадон нысан æвæрын, ахуырадон архæйдтытæ сбæрæг кæнын, ахуыры фæстиуджытæ рагацау сбæрæг кæнын базонæн уаа хи ныхас раст рацаразын зонын, проблемаæ раст сбæрæг кæнын хъæугæ информаци ссарын зонын æмбаргæ куыст коммуникативон уаа фæрстытæ æвæрын, хи хъуыдытæ æргом кæнын, ахуырты æмгуыстады пълан аразын удгоймагон уаа æнкъарын ирон æвзаджы ахадындзинад нæ адæмы царды, мадæлон æвзаджы аивдзинад , Фыдыбæстæм æмæ мадæлон æвзагмæ уарзондзинад гурын</p>	
46	1		<p>Елбыздыхъойы сфæлдыстады ахадындзинад ирон литературæйы.</p>	<p>Регулятивон: ахуырадон нысан æвæрын, ахуырадон архæйдтытæ сбæрæг кæнын, ахуыры фæстиуджытæ рагацау сбæрæг кæнын базонæн уаа хи ныхас раст рацаразын зонын, проблемаæ раст сбæрæг кæнын хъæугæ информаци ссарын зонын æмбаргæ куыст коммуникативон уаа фæрстытæ æвæрын, хи хъуыдытæ æргом кæнын, ахуырты æмгуыстады пълан аразын удгоймагон уаа</p>	

				<p>æнкъарын ирон æвзаджы ахадындзинад нæ адæмы царды, мадæлон æвзаджы аивдзинад , Фыдыбæстæм æмæ мадæлон æвзагмæ уарзондзинад гурын</p>	
47	1		<p>Нывæцæн Брытъиаты Елбыздыхъойы сфæлдыстадмæ гæсгæ хи равзæрст темæтты.</p>	<p>Регулятивон: ахуырадон нысан æвæрын, ахуырадон архæйдтытæ сбæрæг кæнын, ахуыры фæстиуджытæ рагацау сбæрæг кæнын</p> <p>базонæн уаа</p> <p>хи ныхас раст рацаразын зонын, проблемæ раст сбæрæг кæнын хъæугæ информаци ссарын зонын</p> <p>æмбаргæ куыст</p> <p>коммуникативон уаа</p> <p>фæрстытæ æвæрын, хи хъуыдытæ æргом кæнын, ахуырты æмгуыстады пълан аразын</p> <p>удгоймагон уаа</p> <p>æнкъарын ирон æвзаджы ахадындзинад нæ адæмы царды, мадæлон æвзаджы аивдзинад , Фыдыбæстæм æмæ мадæлон æвзагмæ уарзондзинад гурын</p>	
48	1		<p>Хъороты Дауыты цард æмæ сфæл-дыстад «Æз нæ уыдтæн,гæды уыди»</p> <p>Чиновникты фæлгонцтæ. Фæсдзæуины психологи уацмысы</p>	<p>Регулятивон: ахуырадон нысан æвæрын, ахуырадон архæйдтытæ сбæрæг кæнын, ахуыры фæстиуджытæ рагацау сбæрæг кæнын</p> <p>базонæн уаа</p> <p>хи ныхас раст рацаразын зонын, проблемæ раст сбæрæг кæнын хъæугæ информаци ссарын зонын</p> <p>æмбаргæ куыст</p> <p>коммуникативон уаа</p> <p>фæрстытæ æвæрын, хи хъуыдытæ æргом кæнын, ахуырты æмгуыстады пълан аразын</p> <p>удгоймагон уаа</p> <p>æнкъарын ирон æвзаджы ахадындзинад нæ адæмы царды, мадæлон æвзаджы аивдзинад ,</p>	<p>Хъороты Дауыты цард æмæ сфæлдыстад «Æз нæ уыдтæн,гæды уыди».</p> <p>Чиновникты фæлгонцтæ. Фæсдзæуины психологи уацмысы.</p>

				Фыдыбæстæм æмæ мадæлон æвзагмæ уарзондзинад гурын	
49	1		Токаты Алиханы цард æмæ сфæлдыстадыл афæлгæст. «Цыкурайы фæрдыг»- курдиат æмæ зонындзинады символ.	<p>Регулятивон: ахуырадон нысан æвæрын, ахуырадон архæйдтытæ сбæрæг кæнын, ахуыры фæстиуджытæ рагацау сбæрæг кæнын</p> <p>базонæн уаа</p> <p>хи ныхас раст рацаразын зонын, проблемæ раст сбæрæг кæнын хъæугæ информаци ссарын зонын</p> <p>æмбаргæ куыст</p> <p>коммуникативон уаа</p> <p>фæрстытæ æвæрын, хи хъуыдытæ æргом кæнын, ахуырты æмгуыстады пълан аразын</p> <p>удгоймагон уаа</p> <p>æнкъарын ирон æвзаджы ахадындзинад нæ адæмы царды, мадæлон æвзаджы аивдзинад , Фыдыбæстæм æмæ мадæлон æвзагмæ уарзондзинад гурын</p>	Токаты Алиханы цард æмæ сфæлдыстадыл афæлгæст. «Цыкурайы фæрдыг»- курдиат æмæ зонындзинады символ. «Хохы цард» -ы хынцъым хохаг магуыр адæмы уæззау царды æууæлтыл.
50	1		Цæлыккаты Ахмæты цард æмæ æхсæнадон архайд. Туркмæ лидзыны трагикон цауæй иуныв радзырд «Фæстаг бæх»-ы.	<p>Регулятивон: ахуырадон нысан æвæрын, ахуырадон архæйдтытæ сбæрæг кæнын, ахуыры фæстиуджытæ рагацау сбæрæг кæнын</p> <p>базонæн уаа</p> <p>хи ныхас раст рацаразын зонын, проблемæ раст сбæрæг кæнын хъæугæ информаци ссарын зонын</p> <p>æмбаргæ куыст</p> <p>коммуникативон уаа</p> <p>фæрстытæ æвæрын, хи хъуыдытæ æргом кæнын, ахуырты æмгуыстады пълан аразын</p> <p>удгоймагон уаа</p> <p>æнкъарын ирон æвзаджы ахадындзинад нæ адæмы царды, мадæлон æвзаджы аивдзинад , Фыдыбæстæм æмæ мадæлон æвзагмæ уарзондзинад гурын</p>	Цæлыккаты Ахмæты цард æмæ æхсæнадон архайд. Туркмæ лидзыны трагикон цауæй иуныв радзырд «Фæстаг бæх»-ы. Уацмыс «Туг тугæй æхсадауы» - йы мидис.
51	1		Уацмыс «Туг тугæй æхсадауы» - йы	Регулятивон: ахуырадон нысан æвæрын,	

			мидис.	<p>ахуырадон архæйдтытæ сбæрæг кæнын, ахуыры фæстиуджытæ рагацау сбæрæг кæнын</p> <p style="text-align: center;">базонæн уаа</p> <p>хи ныхас раст рацаразын зонын, проблемаæ раст сбæрæг кæнын хъæугæ информаци ссарын зонын</p> <p>æмбаргæ куыст</p> <p style="text-align: center;">коммуникативон уаа</p> <p>фæрстытæ æвæрын, хи хъуыдытæ æргом кæнын, ахуырты æмгуыстады пълан аразын</p> <p style="text-align: center;">удгоймагон уаа</p> <p>æнкъарын ирон æвзаджы ахадындзинад нæ адæмы царды, мадæлон æвзаджы аивдзинад , Фыдыбæстæм æмæ мадæлон æвзагмæ уарзондзинад гурын</p>	
--	--	--	--------	---	--

Календарон-тематикон пълан ирон (мадæлон) литературæйæ 10 къласæн

Æдæппæт 68 сах.

<i>№ урочы</i>	<i>Сæргонд</i>	<i>Урок</i>	<i>Ным</i>	<i>Урочы темæ.</i>	<i>Фæстиуджытæ</i>	<i>УАА</i> <i>Скъ.универсалон архайдтытæ</i>
1.	Разныхас.1с	1		<i>Презентаци.</i> Ирон советон литературæ 1917-1929 азты.	<i>Арæхсын:</i> -текст скъуыддзæгтыл (хицæн эпизодтыл) дих кæнын.;	Тесты хъæугæ æрмæг агурын (П)
2.	Коцойты Арсен.	1		Коцойты Арсены цард æмæ æхсæнадон куыст.	-тексты сæйраг хъуыды	Аив ныхасыл куыст (К)

3.	5с	1	Радзырды «Æмбæлттæ»-йы композицион арæзт.	иртасын; -уацмысы архайды цыд	Проблемон фарста æвæрын(П)
4.		1	«Æнхъæл нæ уыдысты»- йы темæ, идейæ.	логикон æгъдауæй раст дзурын;	Адæймаджы миддунейæн эстетикон æгъдауæй аргъ кæнын æмæ æмбарын(Л)
5.		1	Гыщцыл адæймаджы хъысмæт «Æнæном радзырд»-ы	-дыууæ фæлгонцы кæрæдзийыл абарын, авторы ахастдзинад йæ	Ныхмæлауд хъуыдыдæ райхалын(К)
6.		1	Арсены ахадындынад ирон литературæйы.	героймæ сбæрæг кæнын, хъайтары архайд æмæ миниуджытæн раст аргъ кæнын.	
7.	Гæдиаты Цомахъ. 5с	1	Цомахъы биографи, йæ революцион куыст 1905-1907 азты. «Ос-Бæгъатыр». Трагедийы историон бындур.	Арæхсын: -драмон уацмысæн анализ кæнын, -уацмысы архайды цыд	Анализ, синтез, абарст, зониндынадтæ æмæ арæхстдзинадтæ иумæйаг кæнын (П)
8.		1	Презентаци. Национ иудзинад æмæ сæрибары идейæтæ драмæйы.	логикон æгъдауæй раст дзурын, авторы ахастдзинад йæ героймæ	Тексты хъæугæ æрмæг агурын (П)
9.		1	Адæмы патриотизм.	бæрæг кæнын, хъайтары архайд æмæ	Аив ныхасыл куыст (К)
10.		1	Презентаци. Гæбайы фæлгонц, йæ сæфты фæндаг.	миниуджытæн раст аргъ кæнын.	Алыхуызон хъуыдытæ хынцын æмæ координаци кæнын (К)æрмæджы фæткæвæрдыл ахъуыды кæнын(П)
11.		1	Уацмысы æвзаджы æууæлтæ. Йæ акулондзинад нæ царды.		
12.	Н/Р/К	1	Нывæцæн « <i>Национ иудзинад</i> »ныффыссынмæ цæттæгæнæн урок		
13.	Малиты Георги.	1	Георгийы царды хабæрттæ. Поэмæ «Темур- Алсахъ».	Арæхсын: -лиро – эпикон уацмыс æвзарын,	Фарст райхалынæнахадгæдæр мадзæлттæ агурын (П)

14.	3с	1		Сэйраг хьайтары фэлгонц.	-уацмысы архайды цыд логикон аэгьдауэй раст дзурын, авторы ахастдзинад йæ героймæ сбæрæг кæнын, хьайтары архайд æмæ миниуджытæн раст аргъ кæнын.	Дзургæ ныхасы æмбаргæ арæзт (П) Хи хъуыдытæ бæлвырд æмæ æххæстæй зæгъын (К)
15.		1		Презентаци. «Дзандзирахъ»-ы сюжет, конфликт, идейæ.		
16.	Багъæраты Созыр. 1с.	1		Багъæраты Созыры цардвæндаг æмæ сфæлдыстадыл афæлгæст. «Уалдзаг»		
17.	Барахъты Гино. 5с	1		Барахъты Гиноы цард æмæ æхсæнадон куыст. «Арæбиаты Гуыргъохъ». Дзыллæты сæрибарыл тох кададжы.	Араехсы: -бæлвырд кæнын уацмысы сэйраг проблематикæ, - аивадон мадзæлтты ахъаз сюжет æмæ композици раВДисынаен,	Ахуырадон æрмæджы этикон нысаниуæгæн раст арг кæныны (Л)
18.		1		Презентаци. «Азджериты Куыццыкк.» Поэмæйы романтикон стили æууæлтæ.		Анализ, синтез, классификаци(П)
19.		1		Бæстырæсугъды патриотон æнкъарæнтæ.	-бæрæг кæны сэйраг архайæджы характерон хицæндзинаедтæ, бынат фæлгонцты системæйы, авторы бæрæггæнаен.	Тексты æмбарынад, хъæугæ æрмæг сæ исын зонын(П) Аххос æмæ фæстиуджытæ раиртасын (П) Æмбæлгæ хуызы спайда кæнын дзургæ ныхасæй хъуыддæгтæ аразгæйæ(К) Æмбæлгæ хуызы спайда кæнын фысгæ ныхасы рæзты(К)
20.		1		Куыццыкк æмæ Бæстырæсугъды трагикон хысмæт.		
21.		1		Аивады темæ кададжы.		

22.	<i>Н./Р.К</i>	1		Нывæцæн « <i>Райгуырæн уæзæгмæ уарзондзинад</i> » ныффыссынмæ цæттæгæнæн урок.	Арæхсын: Хи хъуыдытæ бæлвырд кæнынæн критеритæй пайда кæнын, æмбаргæ æмæ хибарæй аразын фысгæ ныхас рацыд æрмæгæй;	
23.	<i>Н./Р.К</i>	1		Нывæцæн ныффыссын.		
24.	Хъамбердиаты Мысост 1с	2		Хъамбердиаты Мысосты царды хабæртгæ. Йе сфæлдыстадыл афæлгæст. «Фандон»		
25.	Беджызаты Чермен. 5с	1		Беджызаты Чермены цард æмæ сфæлдыстад. Новеллæты цикл «Мæсгуытæ дзурынц».	Арæхсы: бæлвырд кæнын уацмысы сæйраг проблематикæ, аивадон мадзæлтты ахъаз сюжет æмæ композици рагдисынæн,	Хи хъуыдытæ бæлвырд кæнгæйæ, критеритæй пайда кæнын(К)
26.		1		Презентаци. Таурæгъ «Кодзыртæ»-йы ирон сылгоймаджы фæлгонц		Хибарæй саразын алгоритмон архайд(П)
27.		1		« Уанелы Тутыр» - ы мидис.	Бæрæг кæны сæйраг архайæджы характерон хицæндзинадтæ, бынат фæлгонцты системæйы, авторы бæрæггæнæн	Аххос æмæ фæстиуджытæ раиртасын (П)
28.		1		Колыты Бецийы мастисæн.		Анализ, синтез, классификаци(П)
29.		1		Новеллæты бынат æмæ ахадындзинад ирон литературæйы.		Тексты æмбарынад, хъæугæ æрмæг сæ исын зонын(П)

30.	<i>Н./Р.К</i>			Нывæцæн «Сылгоймаджы хъысмæт» ныффыссынмæ цæттæгæнæн урок.	Арæхсын: Хи хъуыдытæ бæлвырд кæнынаен критеритæй пайда кæнын, æмбаргæ æмæ хибарæй аразын фысгæ ныхас рацыд æрмæгæй;	
31.	Тыбылты Алыксандр. 1с	1		Тыбылты Алыксандры литературон – критикон бынтæ.		
32.		1		Хъуылаты Созырыхъойы цард æмæ сфæлдыстад. «Иудзонгон». Къласы тохы цаутæ мидхæсты рæстæджы	Арæхсын: æмбаргæ æмæ хибарæй аразын фысгæ ныхас рацыд æрмæгæй;	Æмбæлгæ хуызы спайда кæнын фысгæ ныхасы рæзты(К)
33.	Хъуылаты Созырыхъо. 5с	1		Презентаци. Социалон быцæутæ радзырд «Номылус»-йы.	Арæхсы: бæлвырд кæнын уацмысы сæйраг проблематикæ, аивадон мадзæлтты ахъаз сюжет æмæ композици равдисынæн,	Ахуырадон æрмæджы этикон нысаниуæгæн раст аргъ кæныны (Л)
34.		1		Сылгоймаджы уавæр æмæ трагикон хъысмæт.		Анализ, синтез, классификаци(П)
35.		1		Адæмы уавæр уацмысы.	Бæрæг кæны сæйраг архайæджы характерон хицæндзинаедтæ, бынат фæлгонцты системæйы, авторы бæрæггæнæн	Тексты æмбарынад, хъæугæ æрмæг сæ исын зонын(П) Аххос æмæ фæстиуджытæ раиртасын (П)
36.		1		Радзырд «Дыгууæ къæрныхы» мидис.		Æмбæлгæ хуызы спайда кæнын дзургæ ныхасæй хъуыддæгтæ аразгæйæ(К)
37.	Фæрниаты	1		Фæрнионы цард æмæ сфæлдыстад.		

38.	Къоста. 6с	1	«Уады уынаер». Хохæгты тох хæдхæцæг паддзахы ныхмæ.	Араехсы: бæлвырд кæнын уацмысы сæйраг проблематикæ, аивадон мадзæлтты ахъаз сюжет æмæ композици равдисынаен, Бæрæг кæны сæйраг архайæджы характерон хицæндзинаедтæ, бынат фæлгонцты системæйы, авторы бæрæггæнаен адаймаджы уавæр æмæ фæлгонцаразæн мадзæлттæ сбæрæг кæнынæн.	Ахуырадон æрмæджы этикон нысаниуæгæн раст арг кæныны (Л) Анализ, синтез, классификаци(П) Тексты æмбарынад, хъæугæ æрмæг сæ исын зонын(П) Аххос æмæ фæстиуджытæ раиртасын (П) Æмбæлгæ хуызы спайда кæнын дзургæ ныхасæй хъуыддæгтæ аразгæйæ(К)
39.		1	Презентаци. Социалон æмæ этикон проблемæ.		
40.		1	Мисураеты трагедион уавæр.		
41.		1	Цæрайы фæлгонц.		
42.		1	Пейзаж æмæ романы поэтикæйы		
43.	Н./Р.К		Нывæцæн « <i>Адаймаджы нысан царды</i> » ныффыссынмæ цæттæгæнаен урок.		
44.		1	Нигеры бынат ирон литературæйы æмæ культурайы.	Араехсын: лирикон æмдзæвгæйы арын сæйраг фæлгонцтæ (предметтæ), фылдæр ныхмæвæрд æвæрдæй. -хицæн кæнын фæлгонцтимæ баст лексикон рæнхъытæ.	Хи хъуыдытæ сбæлвыд кæнынæн бæлвырд критеритæй пайда кæнын(К) Ахуырадон æрмæджы этикон нысаниуæгæн раст арг кæныны (Л) Анализ, синтез, классификаци(П) Тексты æмбарынад, хъæугæ æрмæг сæ исын зонын(П) Аххос æмæ фæстиуджытæ раиртасын (П)
45.	1	Авторы позиции «Фæстаг хъæбысы»			
46.	Нигер. (Дзнайты Иван) 4с	1	Æмдзæвгæ «Хидыл»-ы философон мидис.		
47.	1	Фадат æмæ адаймаджы хысмæт «Нæ тæрсын æз»-ы.			
48.	1	Сагъæс царды нысаныл «Бонтæ бонты фæдыл уайынц»			
49.	1	Нигеры сфæлдыстады ахадындынад ирон литературæйы.			

50.	Боциты Барон 2с	1		Роман «Саст рæхыс»- ы темæ æмæ идейæ.	<i>Арæхсы:</i> бæлвырд кæнын уацмысы сæйраг проблематикæ, аивадон мадзæлтты ахъаз сюжет æмæ композици равдисынæн,	
51.		1		Хъайтары сурæт- характер равдисыны мадзал.		
52.	Туаты Дауыт 3с	1		Туаты Дауыты царды хабæртгæ. Драмаæ «Сидзæргæс»-ы сюжет.	<i>Арæхсын:</i> драмон уацмысæн анализ кæнын, -уацмысы архайды цыд логикон æгъдауæй раст дзурын, авторы ахастдзинад йæ героймæ сбæрæг кæнын, хъайтары архайд æмæ миниуджытæн раст аргъ кæнын.	Æмбæлгæ хуызы спайда кæнын дзургæ ныхасæй хъуыддæгтæ аразгæйæ(К) Ахуырадон æрмæджы этикон нысаниуæгæн раст аргъ кæныны (Л)
53.		1		Драмаæйы композици æмæ фæлгонцты дих.		
54.		1		Нуцаæйы трагедион хъысмæт.		
55.	Мамсырыты Дæбе. 3с.	1		Мамсыраты Дæбейы сфæлдыстады характеристикæ.	<i>Арæхсы:</i> бæлвырд кæнын уацмысы сæйраг проблематикæ, аивадон мадзæлтты ахъаз сюжет æмæ композици равдисынæн,	Ахуырадон æрмæджы этикон нысаниуæгæн раст аргъ кæныны (Л) Æмбæлгæ хуызы спайда кæнын дзургæ ныхасæй хъуыддæгтæ аразгæйæ(К)
56.		1		Радзырд «Аууон»-ы сæтирæ.		
57.		1		Уацмыс «Фæсмон»-ы идейон мидис.		
58.	Разныхас.			Ирон литератураæ Фыдыбæстæйы Стыр Хæсты азты.		

59.	Кочысаты Мухарбег.	1		Кочысаты Мухарбеджы сфæлдыстадыл афæлгæст. Уарзондзинады мотивтæ «Сау цæстыты».	<i>Арæхсын:</i> лирикон æмдзæвгæйы арын сæйраг фæлгонцтæ (предметтæ), фылдæр ныхмæвæрд æвæрдæй.	Хи хъуыдытæ сбæлвыд кæнынаен бæлвырд критеритæй пайда кæнын(К)
60.	2с	1		Мухарбеджы æмдзæвгæты поэтикон хицæн æууæлтæ.	-хицæн кæнын фæлгонцтимæ баст лексикон рæнхъытæ.	
61.	Калоты Хазби. 2с	1		Калоты Хазбийы цыбыр цардыл афæлгæст. Лирикон геройы уæздан æнкъарæнтæ, йæ цардбæллон хъуыдытæ. («Фæстаг салам», «Хорзæй баззай, Ир», «Æз мæ цард...».)	<i>Арæхсын:</i> -хицæн кæнын фæлгонцтимæ баст лексикон рæнхъытæ.	Дзургæ ныхас æмбаргæ æмæ сæрибарæй аразын(П)
62		1		Хазбийы поэтикæйы бынат йæ рæстæджы ирон литературæйы.		
63	Плиты Грис. 6с	1		Плиты Грисы лирикæйы сæйраг фарстытæ. Хъайтарон национ удыхъæд авторы зондахаст æмæ хæсты философи æмдзæвгæ «Солдат»-ы.	<i>Арæхсын:</i> драмон уацмысаен анализ кæнын, -уацмысы архайды цыд логикон æгъдауæй раст дзурын, авторы ахастдзинад йæ героймæ сбæрæг кæнын, хъайтары архайд æмæ миниуджытæ, раст аргъ сын кæнын.	Ахуырадон æрмæджы этикон нысаниуæгæн раст аргъ кæныны (Л) Анализ, синтез, классификаци(П) Тексты æмбарынад, хъæугæ æрмæг сæ исын зонын(П) Аххос æмæ фæстиуджытæ раиртасын (П)
64		1		<i>Презентаци.</i> Историон трагеди «Чермен». Йæ темæ æмæ композицион арæзт.	Бæрæг кæны сæйраг архайæджы характерон хицæндзинаедтæ, сæ бынат фæлгонцты системæйы, авторы	
65		1		Чермен - адæмы бартыл тохгæнгæнæг.		
66.		1		Æлдæртты къорд, сæ миддуне, сæ зондахаст.		
67.		1		Уацмысы арæзт, сюжет, композици.		

68.		1		<i>Театралон равдыстмæ бакаст.</i>	бæрæггæнæн, адæймаджы уавæр æмæ фæлгонцаразæн мадзæлттæ сбæрæг кæнынæн.	
-----	--	---	--	------------------------------------	---	--

Календарон-тематикон пълан ирон (мадæлон) литературæйæ 11 къласæн

Æдæппæт 68 сах.

<i>№</i>	<i>Сæргонд</i>	<i>Са -ха</i>	<i>Нымæ ц</i>	<i>Урочы хуыз</i>	<i>Урочы темæ</i>	<i>УАА</i>	<i>Фæстиуджытæ</i>
1.	Разныхас. Ирон лит-рæ 50-æм азты кæрон – 60-æм азты	1		Урок- лекци	Ирон лит-рæ 50-æм азты кæрон – 60-æм азты. Ирон культ. æмæ лит-йы рæзт ног æхсæнадон уавæры.		

2.	Гаглойти Федыр. (Гафез) 3с.	1		Ног æрмаг амоныны урок	Гафезы цард æмæ сфæлдыстадыл афæл- гæст. Роман «Уæ бонтæ хорз, адæм!»-ы мидис æмæ проблематикæ.	Эпикон – таурæгъон литерæтурæйы хуызтæ. Хъайтар – дзырднывæндæг.	Арæхсын: -текст скъуыддзæгтыл (хицæн эпизодтыл) дих кæнын.; -тексты сæйраг хъуыды иртасын; -уацмысы архайды цыд логикон æгъдауæй раст дзурын; -дыууæ фæлгонцы кæрæдзийыл абарын, авторы ахастдзинад йæ героймæ сбæрæг кæнын, хъайтары архайд æмæ миниуджытæн раст аргъ кæнын.
3.		1		Урок- къордты куыст	Æрыгон адæймаджы фæлгæнц, йæ хъуы -дытæ æмæ трынæнтæ.		
4.		1		Урок- портрет	Уацмысты фæлгонцы системæ		
5.	Дзугаты Георги. 2с.	1		Ног æрмаг амоныны урок	Дзугаты Георгийы цард æмæ сфæлдыстад. Кадæг «Бындзыг»- лирикон ахаст.	Лиро –эпикон поэмæ.	Арæхсын: -лиро – эпикон уацмыс æвзарын, -уацмысы архайды цыд логикон æгъдауæй раст дзурын, авторы ахастдзинад йæ героймæ сбæрæг кæнын, хъайтары архайд æмæ миниуджытæн раст аргъ кæнын.
6.		1		Урок- идейæтæ хъахъхъæ нын	Сабырдзинады сæрыл дунеон тохы идейæтæ уацмысы.		
7.	Цæгæраты Максим. 2с.	1		Ног æрмаг амоныны урок	Цæгæраты Максимы сфæлдыстадон сурæт. «Мады зарæг»-ы сюжет æмæ композици.	Сюжет, композици, сурæт- кæрæдзиимæ сæ бастдзинад	Арæхсы: -бæлвырд кæнын уацмысы сæйраг проблематикæ, - аивадон мадзæлтты ахъаз сюжет æмæ композиции равдисынæн, -бæрæг кæны сæйраг архайæджы характерон хицæндзинаедтæ, бынат фæлгонцы системæйы, авторы бæрæггæнæн.
8.		1		Урок- тексты анализ	Аивады хъомыс, музыкайæ райгуыргæ ассоциативон дуне. Хъайтары зæрдæйы тæлмаентæ уацауы.		
9.	Цæрукъаты Алыкандр 2с.	1		Урок-лекци	Алыкандры поэзийы æууæлтæ, йæ традицитæ. «Ныхас авдæны сывæллони- мæ». Фæлтæрты бастдзинады темæ. Поэты сагъæстæ		

					адæймаджы царды нысан æмæ фидæныл. Саби æмæ æрдзы хсæн иудзинад.		
10.		1		Урок-дискусси	Поэты æмвазыгджын удисконд, йæ этикон идеалтæ «Мае кувæндонны къæсæрыл», «Рох симфони», «Гимн хьилхæдурæн.»		
11.	Джусойты Нафи. бс.	1		.Урок-лекци	ДжусойтыНафийы литературон æмæ зонадон куыст. Историон темæ Нафийы сфæлдыстады	Историон роман	Арæхсы: -бæлвырд кæнын уацмысы сæйраг проблематикæ, - аивадон мадзæлтты ахъаз сюжет æмæ композици рагдисынæн, -бæрæг кæны сæйраг архайæджы характерон хицæндзинæдтæ, бынат фæлгонцты системæйы, авторы бæрæггæнæн.
12.		1		Урок-балц ивгъуыдмæ	Роман «Фыдæлтты туг»-ы мидис æмæ проблематикæ, йæ историон бындур		
13.		1		Урок-тексты анализ	Романы композицион нывæзт. Зарæджы фæлгонц романы.		
14.		1		.	Ака æмæ Бекайы фæлгонцтæ		
15.		1		.	Уарзт æмæ хæст: лирикон æмæ эпикон райдайæнты æмиудзинад		
16.		1		Урок-къордты куыст	Национ иудзинады темæ романы.		
17.	Н/Р/К/ Нывæцæн ныфыссын	1			<i>«Зарæджы фæлгонц» «Иудзинады темæ романы».</i>		Арæхсын: æмбаргæ æмæ хибарæй аразын фысгæ ныхас рацыд æрмæгæй; Хи хъуыдытæ бæлвырд кæнынæн критеритæй пайда кæнын, -проблемæ æмбарын арæхсын; гипотезæ рахицæн кæнын,.
18.	Дзаболаты Хазби. 1с.	1		Урок-лекци	Хазбийы поэзийы сæйраг мотивтæ., «Амонд», «Æз хæхты райгуырдтæн», «Куы хæссай зæрдæйы æмбуар»-йы.	Строфа, ритм, рифмæ.	Арæхсын: лирикон æмдзæвгæйы арын сæйраг фæлгонцтæ (предметтæ),

19.	Гаглойты Владимир. 5с.	1		Урок-тексты анализ	Гаглойты Владимеры сфæлдыстадон сурæт. Драмæ «Ныйарæджи кадæг»-ы композици, йæ аивадон мадзæлттæ.	Драмæйы хуызтæ	Арæхсын: -драмон уацмысæн анализ кæнын, -уацмысы архайд цыд логикон æгъдауæй раст дзурын, авторы ахастдзинад йæ героймæ бæрæг кæнын, хъайтары архайд æмæ миниуджытæн раст аргъ кæнын
20.		1		Урок-къордты куыст	Фыртты фæлгонцтæ.		
21.		1		Урок-къордты куыст	Мады монументалон фæлгонц драмæйы.		
22.		1			Уацмысы идейæ райхалыны фæрæстæ.		
23.		1		.	Мады монументалон фæлгонц		
24.	Н/Р/К/ Нывæцæн ныфыссынмæ цæттæгæнæн	1			<i>«Уидæгты фарн æмæ фидæны ныфс – адæмы уæвынад».</i>		Арæхсын: æмбаргæ æмæ хибарæй аразын фысгæ ныхас рацыд æрмагæй; Хи хъуыдытæ бæлвырд кæнынæн критеритæй пайда кæнын, -проблемæ æмбарын арæхсын; гипотезæ рахицæн кæнын,.
25.	Ирон лит-рæ 70-æм æмæ 80-æм азты фыц цаг æмбисы.	1		Урок-лекци	Литерæтурæйы сæрмагонд нысаниуæг социалон-политикон «мидцопайы (заст-ой) заман.»Историон прозæйы рæзт 60-80-æм азты. Ирон драмæйы рæзт70-80-æм азты. Ирон поэзи 70-80-æмазты райдайæны.		
26.	Дзесты Куыдзæг 4с.	1			Дзесты Куыдзæджы курдиаты сæрмагонд æууæлтæ. Уацау «Фæндагсар Уастырджи» -йы сюжет æмæ композици.		Арæхсы: бæлвырд кæнын уацмысы сæйраг проблематикæ, аивадон мадзæлтты ахъаз сюжет æмæ композици рахисынæн, Бæрæг кæны сæйраг архайæджы характерон
27.		1		Урок-тексты анализ	Уацауы фæткон-философон мидис. Сæйраг архайджыты фæлгонцтæ.		

28.		1		Урок- тексты анализ	Адәймаджы уәвынады әнусон фарстатә.		хицәндзинаәдтә, бынат фәлгонцты системәйы, авторы бәрәггәнән
29.		1			Фәндаджы темсәйы философн мидис.		
30.	Н/Р/К/ Нывәцән ныфыссынмә цәттәгәнән	1			<i>«Фәрдджын адәймаг амондджын вәйы».</i>		Арәхсын: әмбаргә әмә хибарәй аразын фысгә ныхас рацыд әрмәгәй; Хи хьуыдытә бәлвырд кәнынаән критеритәй пайда кәнын, -проблемә әмбарын арәхсын; гипотезә рахицән кәнын,.
31.	Бестауты Гиуәрги.1с.	1		Урок-лекци	Райгуырән бәстәйы темә Геуәргийы поэзийы.	Аллитераци.	Арәхсын: лирикон әмдзәвгәйы арын сәйраг фәлгонцтә (предметтә), фылдәр ныхмәвәрд әвәрдәй. -хицән кәнын фәлгонцтимә баст лексикон рәнхьытә.
32.	Әгьуызарты Әхсарбег 4с.	1			Әгьуызаты Әхсарбеджы цардыл афәлгәст. «Куырды фырт»- темсә сөмсә проблематиксә.		Арәхсы: бәлвырд кәнын уацмысы сәйраг проблематикә, аивадон мадзәлтты ахьаз сюжет әмә композиции равдисынән, Бәрәг кәны сәйраг архайәджы характерон хицәндзинаәдтә, бынат фәлгонцты системәйы, авторы бәрәггәнән
33.		1		Урок- тексты анализ	Романы жанрон миниуджытсә сөмсә стили хицәндзинсәдтсә.		адәймаджы уавәр әмә фәлгонцаразән мадзәлтгә сбәрәг кәнынаән.
34.		1		Урок- тексты анализ	Мурат сөмсә Бексолтаны фәлгонцтсә.		
35.		1			Рөстсәжы фәлгонц уацмысы.		
36.	Хостыхьоты Зинә. 1с.	1		Урок-лекци	Хостыхьоты Зинәйы лирикәйыл афәлгәст.		Арәхсын: лирикон әмдзәвгәйы арын сәйраг фәлгонцтә (предметтә), фылдәр ныхмәвәрд
37.	Дзуццаты Хадзы-Мурат.	1		Урок-лекци	Дзуццаты Хадзы-Мурат поэзийы сәйраг мотивтә.		

	1с.						æвæрдæй. -хицæн кæнын фæлгонцтимæ баст лексикон рæнхытæ. -бæлвырд кæнын скъоладзауты ассоциатæ сæйраг дзырдтæ æмæ лексикон рæнхытæм гæсгæ. -арын авторы цæстæнгас, позици (йæ хъуыдытæ, æнкъарæнтæ, ассоциатæ).
38.	Булкъаты Михал.	1			Булкъаты Михалы сфæлдыстадыл афæлгæст.	Аивадон æрхъуыды æмæ историон æцæгдзинад.	<i>Арæхсы:</i> бæлвырд кæнын уацмысы сæйраг проблематикæ, аивадон мадзæлтты ахъаз сюжет æмæ композиции равдисынæн, Бæрæг кæны сæйраг архайæджы характерон хицæндзинаедтæ, бынат фæлгонцты системæйы, авторы бæрæггæнæн адæймаджы уавæр æмæ фæлгонцаразæн мадзæлттæ сбæрæг кæнынæн.
39.	4с.	1		Урок-тексты анализ	Амонды проблемæ. Фæлтæрты бастдзинады темæ.		
40.		1		Урок-тексты анализ	Булкъаты Михалы сфæлдыстад. Роман «Теркæй-Туркмæ» - йы конфликт æмæ ныхмæвæрд фæлгонцтæ.		
41.		1		Урок-дискусси	Кард æмæ фæндыры традицион темæ æмæ йæ ног нысаниуæг.		
42.	Малиты Васо. 1 с.				Малиты Васойы сфæлдыстадон фæндаг. Поэзийы «хуымгæнд» - фæллойгæнæг адæмы цард сæмсе тырнæнтæ «Сахуыр мæ кæн, о хуымгæнæг...»- джы.		
43.	Бицъоты Грис.4 с	1			Бицъоты Грисы сфæлдыстадыл афæлгæст. Роман «Арвы айдæн»-ы сюжет.	Романы тыххæй фæарфдæр кæнын	<i>Арæхсы:</i> бæлвырд кæнын уацмысы сæйраг проблематикæ, аивадон мадзæлтты ахъаз сюжет æмæ композиции равдисынæн, Бæрæг кæны сæйраг архайæджы характерон хицæндзинаедтæ, бынат фæлгонцты системæйы, авторы бæрæггæнæн
44.		1		Урок-тексты анализ	Хæст æмæ гадзрахаты темæ романы.		
45.		1		Урок-тексты анализ	Романы трагедион финал, йæ аивадон сæууæлтæ.		

						адæймаджы уавæр æмæ фæлгонцаразæн мадзæлттæ сбæрæг кæнынæн.
46.	Н/Р/К Нывæцæн ныфыссынмæ цæттæгæнæн	1			«Сылгоймаджы бынат царды».	Арæхсын: æмбаргæ æмæ хибарæй аразын фысгæ ныхас рацыд æрмагæй; Хи хъуыдытæ бæлвырд кæнынæн критеритæй пайда кæнын,
47	Дзасохты Музафер. 3с.	2			Музаферы граждайнаг позиции.«Урсдоны былыл Бæрæгъуын» -ы темæ сæмæ проблематикæ.	Арæхсы: бæлвырд кæнын уацмысы сæйраг проблематикæ, аивадон мадзæлтты ахъаз сюжет æмæ композиций равдисынæн, Бæрæг кæны сæйраг архайæджы характерон хицæндзинæдтæ, бынат фæлгонцты системæйы, авторы бæрæггæнæн адæймаджы уавæр æмæ фæлгонцаразæн мадзæлттæ сбæрæг кæнынæн.
49.		1		Урок-тексты анализ	Ирон æгъдау æмæ фæтк-æрыгон хъайтарты хъомылгæнджытæ.	
50.	Разныхас. Ирон литературæ фæстаг азты.	1		Урок-тексты анализ	«Рацарæзты» дуг æхсæнадон-политикон ситуаци. Национ фарстайы фыдуавæр.	Социалистон реализмы метод.
51.	Джыккайты Шамил. 4с.	1			Шамил – поэт, драматург. Йе' сфæлдыстадыл цыбыр афæлгæст. Трагеди «Хъодыгонд зæд»- мидис æмæ архайды афон.	Æмдзæвгæйæ фыст драмæ. Историон трагеди
52.		1		Урок-тексты анализ	Патриотизм æмæ национ иудзинады идейæтæ трагедийы.	
53.		1		Урок-къордты куыст	Фæрнджын фидæны домæн-тых æмæ зонды цæдис. Борæханы идеалон фæлгонц.	
54.		1		Урок-	Джыккайты Шамилы æмæ йæ	

				къордты куыст	хъайтар Борæханы иудзинæдтæ сæ тох æмæ сæ царды.		
55.	Н/Р/К/ Нывæцæн ныфыссынмæ цæтгæгæнæн	1			«Уацмысы актуалондзинад ныры дуджы» кæнæ «Борæханы фæлгонц»		
56.	Хабلياتы Сафар. 1 с	1		Урок-тексты анализ	Фæсхæсты азты царды нывтæ « Фисыны хæдзар ». Уацауы сюжет, йæ фæлгонцтæ.		Арæхсы: бæлвырд кæнын уацмысы сæйраг проблематикæ, аивадон мадзæлтты ахъаз сюжет æмæ композиции равдисынæн, Бæрæг кæны сæйраг архайæджы характерон хицæндзинадтæ, бынат фæлгонцты системæйы, авторы бæрæггæнæн адæймаджы уавæр æмæ фæлгонцаразæн мадзæлттæ сбæрæг кæнынæн.
57.	Хъодзаты Æхсар 1 с.	1			Æхсары поэзийы граждайнаг мотивтæ. Мадселон сөвзæджы ахадандзинад « Ирон дзырд »-ы.	Рифмæйы хуызтæ	
	Агънаты Гæстæн. 2с.	1			Агънаты Гæстæны уацау «Фæстаг бæх»ы этикон проблематикæ.	Авторы ныхас. Авторы позиции сөвдиссены фсөрсөзтæ.	
58.		1		Урок-тексты анализ	Æрдз æмæ адæймаджы 'хсæн удхæстæгдзинады хъуыды.		
59.	Хуыгаты Сергей. 1с.	1		Урок-тексты анализ	Радзырд « Сылгоймæгтæ »-йы мидис æмæ проблематикæ, йæ фæлгонцтæ	Радзырды жанр. Аивадон деталы нысаниуæг.	
60.	Æлборты Хадзы – Умар. 1с.	1			Æлборты Хадзы – Умар сфæлдыстады хигъæдон сөууелтæ, жанрон сөмсө стили агурсентæ. « Чъребайы сөнкъард хæдзæрттæ » 20 сөнусы ксөрон тугкалсөн хсөстытæ – «тсөригъсөдты апофеоз».	Бæлладæйы жанры æмбарынад фæарфдæр кæнын. Традиции æмæ ногдзинад. Велибр.	
61.	Гуыцмөзты Алеш. 2 с.	1		Урок-тексты анализ	Фыссæджы сфæлдыстадон агурантæ. Хъсөуон царды хсөрзвөстк сөмсө сөгъдауы равдыст « Урс фынты ».	Мидмонологон розæйы тыххæй цыбыр æмбарынад. Фыссæджы хигъæдон æрмдзæф (стиль)	
62.		1		Урок-тексты анализ	Хсөст сөмсө сфæлдыстады 'хсөен сөрдзон ныхмөсөуд « Пахуымпар » -ы.		
63.	Ходы Камал.	1			Ходы Камалы сфæлдыстадыл		

	1с.				афæлгæст Фыдыбæстæйæн фыртæн бæззын, йæ цин æмæ хыгтæй цæрын «Ирыстонмæ»-йы.	
64.	Фæлхат. Фæлварæнмæ цæттæгæнæн тематикон урочытæ. 5с.	1			Ирон литературæйы рæзты фæндаг. Историон цаутæ ирон фысджытæм	Арæхсы: бæлвырд кæнын уацмысы сæйраг проблематикæ, аивадон мадзæлтты ахъаз сюжет æмæ композиции равдисынæн, Бæрæг кæны сæйраг архайæджы характерон хицæндзинаedtæ, бынат фæлгонцты системæйы, авторы бæрæггæнæн адæймаджы уавæр æмæ фæлгонцарæн мадзæлттæ сбæрæг кæнынæн.
65.		1		.	Райгуырæн бæстæмæ уарзондинады сæнкъарæнтæ ирон литературон уацмысты	
66.		1			Хистæры фарн ирон литературæйы.	
67.		1			Мады фæлгонц ирон поэзийы æмæ прозæйы.	
68.		1			Ирон сæгъдæуттæ ирон фысджыты уацмысты.	